

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JOZSEF.
Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR.
Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr.,
egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám Budapesten 4 kr., vidéken 5 kr.

A többséghez.

Budapest, február 18.

(v.) Akar-e a többség ismét párt lenni? Raunt-e a mennyiség szerepére s kíván-e megint érték lenni? Ezt a kérdést intézzük a liberális közvélemény nevében a szabadelvű párthoz. Feleljen rá, de nem szavakkal, hanem tettekben. Az alkalom itt van s készséggel kínálkozik neki. Obligói megszűntek, akaratáról lehullott a zsarnok módon kezelt pártfegyelem bilincse, cselekvési szabadságának teljessége visszazáll rája a Bánffy-kabinot bukásával. Lekötöttségét mi eddig sem honoráltuk, mivel turpis causát láttunk benne. De most már ennek a lekötöttségnek is vége; lelki börtönének ajtai megnyitultak, — lássuk, akar-e kiszabadulni belőle. Nem vádoljuk, amért nem feszegette belülről ezeket az ajtókat; elfogadjuk mentsegeül, hogy félt a porkolábtól. De ime, most kívülről döngették be börtönének ajtóit, a porkolábtól sem kell már tartania. Rajta egymagán mulik tehát, hogy szabad legyen. Hát tegeye magát azzá. Fordítson hátat a lelki tömlőnek s vegye büszkén és bátran birtokba a szabadságot. Vajjon megteszi-e? Vajjon mer-e szakítani azzal a multtal, amely hatalmú eszközzé degradálta? Vajjon akar-e politikai tényező lenni, mely a maga lábán jár, a maga szívével érez s a maga agyával gondolkodik?

Ott hemzsegek körülötte az alattomos kisértők s fennen dicséretet ki neki az eddigi rabállapotot. A tömlő — szerintük — nagyon kellemes intézmény. Olyan vendéglő-féle, mely ingyen ad teljes ellátást. A porkoláb pedig voltaképpen barátja a foglyoknak; mert nem arra ügyel csupán, hogy ki ne mehessen senki, hanem arra is, hogy holmi jött-mentek be ne tódulhassanak, el-

enni előlük a rabkosztót. Így izgatnak a kisértők a szabadság ellen. És óva intik a többséget, ne öltse ismét magára régi önértét, amelyből a Bánffy-korszak olyan sikeresen kivetkőztette; mert a többségnek az elvi tartalom ad önértet, az elvi tartalom pedig veszedelmes portéka, mivel olykor kockára teszi a hatalom nyugodt és tartós élvezetét. És prédikálnak a becsvágy ellen is. A többségnek szerintük semmi szüksége nincs ilyesmire; mert vagy azt akarja a párt is, amit a kormány akar, s akkor a becsvágyat kellőképpen pótolja az engedelmség, vagy pedig egyebet akar a párt, mint a kormány, s akkor a becsvágy nem más, mint zendülés. És tanítanak a kisértők még egyebet is: hogy vegye fel a többség a caucus szervezetét. Ha egy többség fallal veszi magát körül, amelynek kapuja sincs, nehogy kívülről bárki is hozzátalakodhassék s hogy ekképpen mindig egyforma javadalmazás jusson a hatalom beneficiánsainak, akkor áll elé a caucus. Legyünk annyian, hogy semmi szin alatt kisebbségbe ne kerülhessünk, de ne szaporodjunk, nehogy csökkennie kelljen a porciónak: ez a caucus alapgondolata. Érdekszövetkezet ez a hatalom s a többség között; s a nesze-addsda elvének rideg alkalmazása a politikában. A caucusban a kormány parancsol s a többség szót fogad, ellenben a többség éhezik s a kormány etet! Ime, erre tanítják a szabadelvű pártot a kisértők. A gyomret akarják urrá tenni a lelkiismeret felett. A céljuk pedig az, hogy meghiusuljon a békepolitika s az elgázolás politikájának diadala az ő kezükre játszsa a közhatalmat.

Ó jól tudják ők nagyon, mért irtóznak annyira a békepolitikától. A béke széteszes-tené a caucust s a többségből ismét pártot nevelne, melyet csak vezetni lehetne, de félre-

vezetni nem. S ha feloldódik az önzésnek érdekételeke, akkor a többség elvi alapokra helyezkedik, amelyek hathatósan fejtik ki és szabadon érvényesítik vonzó erejüket. Ebben az esetben elkerülhetetlenül válik a többségnek megszaporodása; a politikai elvek azonossága révén új elemek csatlakoznának hozzá, közöttük gazdag tudásuak, nagy szelleműek, acéljellemeűek. Visszajönnének a disszidensek, a szabadelvűség babérokoszos bajnokai, a vezérségre termelt lángelmék. S megcsinálnának még tán a fuzió is, a verátömlesztésnek e mivelete, amelytől új erőre kapna a poshadt verű kormánypárt. És e szaporodás úján értéküket vesztenék a régi, penészes jelszavak s új eszmék, új törekvések válnának kelendőkké a többség táborában. A lomhán voksoló nyájösztön, amely vakon követi a kolopot, még ha számárnak is fitegy a nyakán, ez a legelőszag után indulás kimenne a divatból s büszkén szárnyaló gondolkodás, üdén lüktető szellem lépne a helyébe. Az ilyen párt maga határozná meg irányát, vezéré pedig nem követné vakon ismeretlen célok felé, hanem számon kérné tőle a saját célja felé haladásnak tempóját és mértékét. A kormány csak végrehajtó szerve lehetne az ilyen pártnak, de nem lehetne gazdája, aki szabadon töltheti ki rajta rossz kedvét és korlátlanul erőszakolhatja reá akaratát és szeszélyeit. Az ilyen változás nem lehet inyére a kisértőknek. Ha elvei vannak a többségnek, akkor nem ragadhatja magához a vezetést az ő silány opportunizmusuk. Ha fölébred az önérték a többségben, akkor nem tűri magán az ő hatalmi önzésük rabigáját. S ha meggyarapszik a tehetségek száma a többségben, akkor ők nem bírják el ezt a konkurrenciát. Azért hirdetik ők a caucus tanát s azért

T Á R C A.

Haragos asszonyok.

— A Budapesti Napló eredeti tárcaja. —

Irta: Nőgrádi László.

A nagy kosztros kakas teteme ott feküdt a lieiomos garát mellett azon mód, amint a Gombosné asszonyom Marciája asszonya parancsára oda hajintotta.

Estve felé, mikor a kisebbik harang szava elhangzott, szokás szerint a nagy szakajtóval megjelent Gabiné asszonyom, hogy összehívja az ő falamiáját estvéire.

A hívó szóra meg is jelentek valamennyien nagy kotkodácsolások között. Gabiné asszonyom becézgetve szólott hozzájuk: — ne te, ne tartarka, ne te katori, te bubos és így tovább, miközön szelid szemmel tartott seregszámát.

Már a sántalábú kis csibe is megérkezett a zöld rácsuól mellé, csak a kosztros kakas hiányzott, amit Gabiné asszonyom észre is vett hamarosan, mert a kosztros az egész tyukseregéből úgy magaslott ki, mint a torony a faluban.

Gabiné asszonyom végigjárt az udvaron, átnézett a szomszéd kerítésen is, hogy nem ott gyomlál-e a kosztros a mesterné asszony répi között, de bizony hira-hamva se volt.

Nosza neki, megjéj Gabiné asszonyom s miután még egy párszor hiába kiáltott vala a kosztros után, letette szakajtóját, felverte a cselebséget, nekilódította az adta teremtettét egynek is, másnak is, — még a Gabi uramat is keresni küldte.

De ki gondolta volna, hogy a kosztros hült teteme ott nyugszik a lieiomos garát alatt, — ki? Mikor a megboldogult olyan gondos, kedves jószág volt, hogy el se lehetett képzelni korai végét.

A nagy keresés eredmény nélkül maradt. Gabiné asszonyom forrt az epe, mit látva Gabi uram félrehúzódott, mire Gabiné asszonyom még nagyobb méregbe jött.

Egy reménysege maradt még Gabiné asszonyomnak, hogy a hajnal hasadása majd megjeleníti a kosztros tartózkodását, úgy gondolkozván, hogy amint Gabi uram eljár a tilosba, de a hajnal hazaveti, úgy a kosztros is valamerre ellábalhatott, de hajnalban szólnia kell, mert különben meg se virradhatna. Ha pediglen szól, akkor ha a pokol nyelte is el, megkerül ő kelme, mivel-hogy olyan hangja legyen, akár a legszebb klárinétomnak.

Alighogy pittymallott, ki is állott Gabiné asszonyom a kapuba, hangzott is a kukorékolás innét, onnét, alvőgből, felvőgből, de egy se a kosztros volt.

A kosztros tehát nem jelentkezett, de igenis Gabi uram, ki miután észrevette Gabiné asszonyomat a kapuban, ogérutat akart venni a lieiomos garát mellett, hogy hátulról kerüljön az udvarba, át is lépett szerencsésen, innen is volt már a garátón s mintha valamit keresne, vigyázva lépegetett tovább. Így jutott egészen odáig, hol a kosztros nyugodott a reggeli harmattól kigyögözött tollaival.

Ahogy Gabi uram ezt meglátta, bizony kis híjján hogy sóbálványná nem változott menten.

A sarkantyus lábánál fogva emelte föl a kedves kosztrost s miután a szomorú valóról meggyőződött, busan szólott oda Gabiné asszonyomnak:

— Asszony, ehol van ni!

Gabiné asszonyom, amint Gabi uram borizú hangját meghallotta, mint a pergentyű fordult meg a kis kapuban, hogy számon kérje az éjjeli csavargást, de a szörnyü látomány elnyomta minden szándékát.

Oda sietett s kőtenyébe fogva a hült tete-

met, bőségesen megeredtek siralmas bugással könnyei.

Azután leemelte kötőjét a szemétől s szörnyü pillantással nézett körül, mintha mondani akarta volna: jaj most élnek és holtak, mert elveszett az én kedves kosztrosom, jaj most a világnak, mert meghalt az én büszkeségem. Nem Nióbe volt, hanem haragvó Meduza. Az bizonyos, hogy ha már a világot különbözö okok miatt össze nem is ronthatja, de Megyert mindenesetre föl fogja forgatni, hogy megemegetik a kövek s a jelen nemzedék minden maradékai. Gabiné asszonyom fejében szörnyü gyanu fogamzott meg. Hogy pusztulhatott el a kosztros? Mert az állat nem olyan, mint az ember. Az állat, ha beteg, annak nincs orvosa, ki elpusztítsa, örökre elaltassa. Azt meggyógyítja a jószágos természet ezerféle orvosságával, tiszta vízével, haramatesöppjével, jó fűvével. Az állat boldogabb, mint az ember, az után nem lesekedik a halál, az állat nem halandó, ha csak a kés, a gazdasszony el nem pusztítja, vagy valami rossz csiny, egy elhajintott rög, vagy dorong. A kosztros, a kedves állat, a késtől ment volt, tehát örök életet élvezett volna királyságában, — de valami átkozott merénylet, egy rög, egy dorong gyilkosa lett. Igyen gondolkozott Gabiné asszonyom szörnyü haraggal szelid lelkében. Apróra megvizsgálta a kosztros hült tetemét. A bögében még ott volt egészen a kukoricaszem, taraja vérpiros volt, lábái éppen nyultak szét. A kosztrost tehát betegség nem ölte meg. Gabiné asszonyom most már világosan látta a szörnyü valót, kedves állata gyilkosság áldozata lett. S valóban meg is találta a nyomot, ott a kosztros oldalán, ott volt a sötét nyom, melyet egy rög, vagy egy dorong okozhatott csak. Gabiné asszonyom még egyszer körülnézett a hajnalló égen, vérvörös volt az, mint a haragos lélek bosszuvágya, azután lassan megindult könnyezve az udvar felé.

ellenségei ök annak, hogy értéké emelkedjék az, ami eddig csak mennyiség volt.

Mi pedig azt mondjuk a többségnek, váljék ismét párttá, *szabadelvű párttá*. Rázza le magáról a kisértők nyűgét. Csináljon magának egy elvi alapot és invitálja rája a rokon gondolkodásukat. Az egyházpolitikától az ischli klauzuláig és a Tisza lexig: micsoda borzadalmas sülyedés! Emelkedjék hát fel abból az örvényből, amelynek fenekére zuhant. Bontsa ki ismét szárnyait s csapongjon újra a nemzeti ideálok tiszta magasságaiban. Edzze meg lelkének idegeit az elvek acélfürdőjében. Restaurálja jó hírnevét, mely már-már veszendőbe ment és szerezzen új jogcímeket a nemzet bizalmára és rokonszenvére. Amit az alkotmány ellen vétett, üsse azt helyre a nemzeti jogok gondos istápolásával és a közszabadságok megszilárdításával. Vívja vissza magának a szabadelvű nevet, hogy pirulás nélkül lehessen azt viselnie. Kapcsolja ki magát a visszaélések rendszeréből és legyen tiszta, hogy erős lehessen. Mert bizony mondom, ha csak egyet is elmulaszt ezek közül, akkor az új fejlődés nem csak nélküle, hanem ellene is fog megindulni. Mint többség megbukott; mint szabadelvű párt még újjászülethetik. De ezt a megújodást csak önmaga viheti véghez. Utasítsa ki táboraiból a kisértőket s föléled újra régi tisztessége. Szakitsa azzal a rendszerrel, mely elpocskolta a nemzet erkölcsi javait s tultette magát a liberális lelkiismeret parancsain, és régi dicsősége ismét fel fog ragyogni. Kérve kérjük a többséget, okuljon azon a kegyetlen leckén, amelyben most részesült és hajtsa végre a minden bűn alól feloldó, a minden mocskot letörő palingenézist.

BELFÖLD.

Összeférhetetlenség. A képviselőház összeférhetlenségi bizottsága ma a Horn Ferenc újpesti vendéglős által tett összeférhetlenségi bejelentések második csoportját tárgyalta. E csoportban Kammerer Ernő, Légrady Károly, Mezei Mór, Münnich Aurél, Neményi Ambrus, Neumann Ármán, Matlekovics Sándor, Matuska Péter, Lánzy Leó és Láng Lajos szerepelnek. Az érdekelt képviselők valamennyien megjelentek a tárgyaláson és rövid nyilatkozatok után a bizottság visszavonult határozathozatalra. Félőrai ta-

A nagy esetnek hamarosan is hire ment. Gabiné asszonyom elmondta a Gabosnénak, a Gabosné az első és hátsó szomszédának és így tovább, miglen eljutott Gombosné asszonyomhoz is. Eppen az udvaron találta szorgoskodása közben. Répásné asszonyom sipított át hozzá ekképpen:

— Gombosné asszonyom, hallja kigyelmed a szót!

— Minő szót, kis lelkem?

— Hát a Gabiné asszonyom nagy esetéről.

— A nyaka tört vagy a Gabi uramat hagyták jó meg az alvégi legények, vagy mi?

— Nagyobb az Gombosné asszonyom, nagy fölfordulás leszen ebből.

Gombosné asszonyom a két csipőjére tette a kezét s piros ajakát haragosra illesztvén, így felelt:

— No, már hogy a Gabiné asszonyom tézsen fölfordulást, — a Gabiné asszonyom, azt csak te hiszed, aki a Gabi-falamia darakenyerén élődsz.

Répásné asszonyomnak már a nyelve hegyén volt a válasz, mikoron eszébe jutott, hogy a Gombosné asszonyomtól is gyakorta kijár egy kis elemőzsni, megfogta hát a nyelvét és ilyen eszarintott a szón:

— Igen biz az, de hát nagy az eset, a Gabi-falamia oda van tüle, a kosztros kakast valaki kinullázta... érti kelmed, a kosztrost!

Gombosné asszonyom vörösként lett, mint a tetten ért tolvaj, de oszti fölülkerekedett benne a mersz és így felelt:

— Aki tette, jól tette, a Gabi falamia baja! Ki tudja, mit, mit nem mondott volna még a Gombosné asszonyom, ha észre nem veszi, hogy az alvéghől, mint a fergeteg jön Gabiné asszonyom.

nácskozás után az elnök kihirdette a bizottság egyhangu határozatát, amelynek értelmében a bejelentés által érdekelt képviselőkre nézve az összeférhetlenség esete nem forog fenn. Csakis Matlekovics Sándorra nézve tartotta szükségesnek az okmányok szerzését, még pedig a magyar villamosági részvénytársaságnál és a hazai pamut- és szövőgyárnál viselt állásai tekintetében. Csakis ez okmányok beszerzése után bírálja el a bizottság Matlekovics összeférhetlenségi ügyét.

Beszámoló. Csikszentmártonból telegrafálják, hogy Györfly Gyula országgyűlési képviselő ma mondotta ott el beszámolóját a választók imponáns részvétele mellett. Györfly érdekesen fejtegette a politikai helyzetet és a szabadelvű pártból történt kilépésének okait. Válaszói felszólalással vette tudomásul eljárását és magatartását és biztosították őt további ragaszkodásokról.

Uj tápszer-törvény. Az országos közegészségügyi tanács legutóbbi ülésén a bizottság az új tápszer-törvényjavaslat kidolgozására külön bizottságot küldött ki, amely javaslatát lehető rövid idő alatt fogja beterjeszteni. A bizottságot az elhatározásra az indította, hogy közegészségi szempontból egyre szükségesebnek mutatkozik az egész országban az élelmi szerek egyöntetű és megfelelő ellenőrzése és hogy a tiz év előtti megállapított javaslat a tudományos vizsgálatok haladása folytán ma már részben elavult.

Bánffy bukása.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, február 18.

A helyzet likvidációja megkezdődött. Báró Bánffy Dezső utban van Bécs felé a kabinet lemondásáról szóló okmányokkal a zsebében. A kabinet további élete már csak formáság, még pedig előreláthatólag nagyon rövid formáság. Az alábbiakban részletesen felállítjuk a legközelebbi fejlődés prognózisát, amelyből kitűnik, hogy a távozó kormány lemondásának végleges elfogadása és az új kormány megalakulása néhány nap kérdése csupán. A kompromisszum is nyélbeütődik egy-két nap alatt és még a jövő héten hivatalba lép az új kabinet, még pedig minden valószínűség szerint a Széll-kabinet.

A lemondás története.

A Bánffy-kabinet lemondásának előzményeiről és körülményeiről még a következő részleteket jegyezzük fel: A történelmi valóság az, hogy a szerdán délben a korona elnökléte alatt tartott miniszteri értekezleten határozták el véglegesen

Megfogta a szót és a két kezébe fogva az öblös szakajtót, rázogatta, mintha legkisebb gondja sem volna Gabiné asszonyomra.

Gabiné asszonyom pediglen jött mint a haragos fergeteg, kötőjét olykor-olykor a szeméhez emelte, hogy a kosztrosért ömlő könnyeket letörölje. Már éppenséggel be akart kanyarodni a Pipony falamia rácos kapuján, mikoron észrevette Gombosné asszonyomat az udvaron.

Megállott — és megállottak még a fákon rezgő levelek is, miként ha vihar közeledtét érzik. Egyszerre nagyon haragosná vált Gabiné asszonyom szomorú ábrázatja.

— Há' kend — kezdé Gabiné asszonyom — örül kend, tudom.

— Örülök kis lelkem, örülök, meg az apró cselédeimet hivatatom, — felelte Gombosné asszonyom s utána nyomta e szót: van kiket hivatogni.

— Csak ne olyan fennyen a szót lelkicém, ha kendnek van, nekem is vagyon.

— Oszti' ha van, egy kakasért nem sirom ki a két látó szemem, nem tézek ítéletet, tudja azt kelmed... Ne csibe, te jérce, ne...

Gabiné asszonyom epéje fellorrott az ilyen esett beszédre. Régen ömlött már ugy is a Gombosné asszonyomra, most éppenséggel ugy gondolta, hogy rászolgált ő kelme a veszedelemre. A kosztros nyomban elenyészett emlékezetében és csakis az vala lelkében, hogy mit beszél a gonoszszógos hir... hogy Gombosné asszonyom helyre menyecke, rózsás a két orcája, meg hogy ezen a két rózsán szivesen felejtji Gabi uram a két szemé világot, meg hogy... igaz, csak a hir mondja ilyen. Gabiné asszonyom maga hiszi a legkevésbé, de most mégis szivesen gondolta igaznak s ilyen szólt:

a lemondást. Báró Bánffy Dezső már szerdán este hazasiétt Bécsből, amit azzal magyaráztak meg, hogy éjjel szeret utazni, de a minék az volt az igazi oka, hogy hibeit értesítenie kellett a Bécsben beállott fordulatról. Ez az értesítés sürgős volt, mert figyelmeztetni kellett a hibeiket, ne hogy tovább is a harei politikát folytassák és ezzel magukat is, a pártot is kollektíven helyzetbe hozzák.

És mégis az történt, hogy Tiszák csütörtökön este is folytatták az agitációt és az volt a tervük, hogy a pénteki konferencián ultimatumot fognak a párttal elfogadtatni, kimondva, hogy a kormány utolsó üzenetében foglaltak a békekén olyan feltételei, amelyekből egy jótát sem lehet engedni.

Ez az agitáció a tétovázó elemekre nagy hatással volt, mert azt hitték, hogy Tiszák beavatta Bánffy a Bécsben történt dolgokba és az ő sugallatára történik a harcias agitáció; azt hitték, Bánffy mondta, hogy a harc politikáját lehet és kell követni. De ennek a föltevésnek az alaptalansága még akkor este kiderült. Széll Kálmán megjelent a pártkörben és látva az igaztást, figyelmeztette a pártot, hogy ez az állásfoglalás önmagában veszedelmes, mert kizárja a békét, de nem is felel meg a helyzetnek, amely a bécsi tanácskozások folytán támadt.

Erre a figyelmeztetésre nagy megdöbbenés lett és mivel Széll természetesen nem mondhatott többet, szerették volna a miniszterelnökök kikérdezni, de nem lehetett, mert minisztertanács volt Budán. Így a párt csütörtökön a legkínosabb bizonytalanságban maradt.

Pénteken reggel azonban egész bizonyossággal megtudta a párt is, amit mi már csütörtöki értesüléseink nyomán megirhattunk, hogy estére az értekezleten báró Bánffy Dezső kénytelen lesz bejelenteni a lemondását. Erre a harcias csoport leszerelt. Most már megértették Széll figyelmeztetéseinek a tartalmát, s igyekeztek a helyzethez alkalmazkodni, keserűséggel eltelve Bánffy iránt, aki nem informálta őket egész helyesen és így kínos helyzetet teremtett számukra. A szabadelvűpártban ma is sokan mondogatták, hogy ez volt a Tiszák iránt való hálája báró Bánffy Dezsőnek. Bánffy ugyanis nyilván ugy gondolkozott, hogy ha sikerül a pártot a harc politikájába belevinni, akkor ő esetleg még hatalmon is maradhat; ha pedig az nem sikerül, akkor is az ódium nem az övé, hanem a Tiszáké.

— Nem egy kakasért tézek én ítéletet, bánja, aki bánja, ha bánám is, enyim vót a', száradjon az orozva költ lelkim, aki elemészette, hanem, Gombosné asszonyom, kelmed van most a sorban, kelmednek költ vészett hire.

Gombosné asszonyom, mint a sárkány kelt ki az ilyetén beszédre. A szakajtót azon módon minden magostul odalódította az udvar közepére, a két kezét csipőjére téve, ilyen adta meg a feleletet:

— Költi, aki költi, a rossz nyelvek, de kelmed... Itt elfult a nagy indulat mián, az utolsó szót is igen sipitva mondá.

A nagy zenebonára itt is, ott is megjelent egy-egy asszony, hamarosan egész sereg gyülekezett össze s ki a Gabiné, ki a Gombosné asszonyom pártját fogá.

— Ugy, Gombosné lelkem ugy, a Gabi-had igen kinyes mán.

— Ugy, Gabiné lelkicém, ugy, a Gombos falamia is hadd tudja, kit ütett a kertjébe.

— Még a' beszél!

— Kelmed is mer szólni, he'!

— Ez a gyönyörű!

— Ez a híres!

Igyen szóltak a gonosz szayak, kijutván mind a kettőnek az arepiritóból. És nem bizonyos, hogy szörnyű dolgot nem látott volna-e a kelő nap, ha Gabiné asszonyom szive nem enged a nagy keserűségnek. Két szemét előnttette a könny, a szava is elesuklott, el se is mondhatta többé, amit akart meg.

A keserű fulánk ott maradt a Gabiné asszonyom lelkében és szörnyű bosszút forralt Gombosné asszonyom ellen. Nem volt pihenése eszének, folyton azon főtt, hogyan adhassa vissza

Írógépvétel előtt ne mulassza el a YOST írógépet megtekinteni! Csak így óvhatja meg magát attól, hogy saját kárán okulva, mégis arra kelljen visszatérnie.

Bővebbet kívánatra beküldött katalógusunk mond.

„YOST“ IRÓGÉP
RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG
BUDAPEST, NEW-YORK PALOTA.

A szabadelvűpárt hangulata.

A kormány lemondásának bejelentése óta a szabadelvűpárt hangulata gyökeresen megváltozott. Tegnap még kaosz kavargott, ma pedig már mindenki kérdkedett békés érzelmeivel; Széll Kálmán körültekintés és ünnepelet.

Báró Bánffy nem volt fenn, a kormány többi tagjai ott voltak, de meglehetősen elhagyatottságban. Tiszáknek is alig akadt auditoriumuk. Bizalmas barátaik előtt még mindig a házszabályok szigorú revízióját emlegetik, mint a béke elengedhetetlen feltételét, noha nem igen találunk visszhangra. Ugy látszik, a hareot lefújták ugyan, de azért még nem adták fel a játszmát. Egyetlen reményük az, hogy báró Fejérváry lesz a miniszterelnök és őt megnyerhetik a maguk politikája számára.

Ezzel szemben határozottan fentartjuk azt az értesülésünket, hogy Széll Kálmán lesz báró Bánffy utódja. A Fejérváry-féle kombinációból csak annyi igaz, hogy Bánffy Fejérváryt fogja utódjául ajánlani; de a honvédelmi miniszter nem csinál titkot abból, hogy csak a felség határozott parancsára vállalja el a miniszterelnökséget, már pedig lehetetlen, hogy a király ilyen parancsot adjon Fejérvárynak, míg Széll Kálmán meg nem kínálta a kormányalakításra való megbízással.

Konstatálnunk kell különben, hogy a Fejérváry-féle kombináció hívei félve és suttogva biztatják egymást és kis csoportjuk szemmelláthatólag esküken. Ma este világosan látszott már, hogy Tiszák idestova magukra maradnak, máris alig van egy tucat hívők. Olyan ember pedig, aki hajlandó volna az öreg Tiszát, ha fenyegetését beváltaná, az ellenzékre követni, egyetlenegy sincs a pártban, gróf Tisza Istvánt is beleszámítva. Ezek a mostani kapacitálgatások még a végső erőfeszítést a hareias áramlatnak, amely teljesen el fog tűnni, ha Széll Kálmán mint deignált miniszterelnök fog a párt előtt megjelenni.

A pártban különben nagyon rokonszenvesen beszélnek Széll Kálmán szerepléséről; férfias fellépéséről, amely az ischli klauzula elejtését eredményezte; a párttal szemben való nyílt, őszinte viselkedéséről és bátorságáról, amelylyel szembeállott az ellene nyíltan szőtt cselekekkel és a terrorizmussal, a tömérdék illoyalitással, amelybe léptenyomon belebotlott; arról az elszánt kitartásról és következetességről, amelylyel biztosította a béke politikájának sikerét, nyakát szegve minden eselszövének, legyőzve minden terrorizmust.

A tromfot a Gombosné asszonyom gonoszságos nyelvének. De csak nem akadt alkalom erre egyhamar, hanem aztán egyszer mégis elérkezett. A dolog ilyen esett. Kenderiztatás ideje volt éppenséggel. A sok drága kenderkét, amelyekben annyi szép ingváll, fehér palyolat lakozék méltatlan alakban, seregestül hordták az áztatóba. A Gombosné asszonyom, meg a Gabiné had áztatója egy kissé messze esett egymástól, egyik a tó-gát tölésén innen, a másik túlán volt. Mindketten kényeskedtek, mikoron a csilingós szép lovak a hosszú szekérben majd megszakadtak a drága nagy teher huzásában. Kié hosszabb szálu, kié vékonyabb, kié több, azt mérlegelte Gombosné asszonyom is, meg Gabiné is.

— A Gombosné asszonyom több, — mondogatta Gabiné asszonyom — de az enyim vékonyabb szálu, ebből lesz a finomságos fehér palyolat, abból meg csak olyan kőc lesz.

A Gombosné asszonyom meg így gondolkozott: a Gabiné asszonyomé kevesebb is, meg vastagabb szálu is, az enyemből lesz csak a finomságos cifra lepedő, majd eszi a méreg Gabiné asszonyomat.

S már mindketten eresztgették a hosszú selemészalakat gondolatban a mesés téli esték pergős munkáját végezvén, de közbeszólt az Ipoly.

Ugy történt, hogy egy délután a rozmaringerdőtől kijött a követnyaló garaboncsás, aki felhőket tud leolvasni és mivelhogy tejet, meg kenyeret valahol nem kapott, hát bosszuságában leolvasta a felhőket. Szörnyűsége istenitélet volt a felső völgyön és az Ipoly vize mint a sötét füst hömpölygött szerte-szét a rétségen. A tó-gát is

Most, hogy mindez fel van tárva a párt előtt, elismeréssel és csodálattal adóznak a kiváló államférfiúnak.

A likvidáció.

Ma délelőtt a képviselőház ülése után minisztertanács volt, amelyen a kabinet tagjai aláírták lemondó kérvényüket. Báró Bánffy Dezső ezzel az okmányal ma este Bécsbe utazott és vele ment báró Fejérváry Géza is. A miniszterelnök holnap átadja ő felségének az írásos lemondást s megteszi ajánlását utódjára nézve. Az ajánlott utód, amint fentebb jeleztük, báró Fejérváry lesz. A korona természetesen holnap nem fog az ajánlásra nézve dönteni, mivel előbb meg fogja hallgatni Széll Kálmán előterjesztését is. Széll ma szintén elutazott, de nem Bécsbe, hanem Rátótra. Onnan meg Bécsbe, még pedig valószínűleg hétfőn délelőtt.

A válság lebonyolítása azután a lehető leggyorsabb lesz, már csak azért is, mert az uralkodó végre valahára rendet akar; ezenkívül még csak kilenc nap van hátra március elsejéig s a koronának határozott kívánsága az, hogy erre a napra az ujonctörvény szentesíthető legyen.

Valószínű ennélfogva, hogy az új miniszterelnök személyére nézve a döntés legkésőbb keddig megtörténik s a kiszemelt miniszterelnök, mihelyt megkapja a kormányalakításra szóló megbízást, hozzájárul az ellenzékkel való békétárgyaláshoz, ami gyorsan és simán fog menni, úgy, hogy az új kormány legkésőbb mához egy hétre ki lesz nevezve.

A jövő.

Az ellenzéken is, a kormánypárton is egyaránt azt várják, hogy Széll Kálmán lesz a miniszterelnök. Ezt a kilátást természetesen mindenütt a lehető legszimpatikusabban fogadják. Általában azt hiszik, hogy Széll kabinetjét tisztán a szabadelvűpártból fogja alakítani, még pedig úgy, hogy a mostani kormány egy részét valószínűleg megtartja. Báró Dániel Ernő, Erdély Sándor és Perczel Dezső távozása egészen biztos; viszont egészen biztos, hogy báró Fejérváry Géza, Cseh Ervin és gróf Széchenyi Manó megmaradnak s valószínűleg Darányi és Wlassics is tagjai lesznek az új kabinetnek. Egyéb személyi kombinációkba, noha az alkalom nagyon csábító, nem megyünk bele, mert ma még minden további kombináció korai.

nyakig uszott, melynek innenső és tulsó oldalán voltak lerakva a kenderék. Az innensőn a Gabiné asszonyomé, a tulsón meg a Gombosné. Uszott biz a Gabiné asszonyomé, a nagy haragos víz elhengergette a köveket, mint a sátor ott lebegett a víz színén, a paszkonea meg a virágos. Gabiné asszonyom halálra ijedt, hogy meghallotta a dolgot, felkapta sötét virágos kendőjét és se szó, se beszéd, csak sietett ki. A széles tó-gáton végig mehetett egészen a zsilipig s majd meghalt, mikor látta, hogy a szép gyümölcsből mi lett, ki nem ássa azt már tíz sárkány se, úgy betemeti majd az iszap. Hát még mikor látta, hogy a Gombosné asszonyomén alig van egy kis víz, no hát csakugyan meghal, ha eszébe nem jut valami. Ott volt a zsilip, a nyomorult kis fatákolmány, csak ezt kellett meglőditani, hogy neki essék a víz a tulsó oldalnak is.

— Hát majd lássa kee is, Gombosné asszonyom, lássa majd — mondta magában Gabiné asszonyom — lássa csak, holnap olyan szép sárga pocsolyában áll a kelmed kenderé, mint az enyém. Ha nékem nincs, kenderé se lesz, csak olyan kőc forma. Szólt és lógázni kezdte a zsilip fáját, a víz meg résre kapva, mosta, mosta lassan-lassan a maga utját.

Mikoron a tó-gátról letért az utra, már szép sárga hullám hömpölygött a tulsó oldalon is és Gabiné asszonyom örült a gonosz dolgon.

Eljött azonban az este, de Gabiné asszonyom lelkét bántotta valami. Megkondukt a kis harang, de bizony félve vetett keresztet. Érezte, hogy nem jót tett...

Estebéd után, még a többiek jól le se tették a kanalat, Gabiné asszonyom már kioszt s egyenesen a Gombosné asszonyom portájára felé tartott.

Ami a disszidenseket illeti, egészen bizonyos, hogy támogatni fogják Széll Kálmán kabinetjét, amely a kibontakozásnak általuk kezdeményezett politikáját megvalósítja. Ebből önként következik, hogy visszatérnek a szabadelvűpártba, amit ott, a többségben mindenki a helyzet természetes és szükségszerű folyamánának tekint.

A fuzióra nézve az az általános benyomás, hogy Széll Kálmán kormánya és politikája feltétlenül létrehozza, nyilván nem azonnal, de bizonyára nem nagy idő múlva.

A kompromisszum dolgában jelezhetjük, hogy az indemnitás kérdésében természetesen minden nehézséget elhárított a Bánffy-kormány lemondása; a házszabályok revíziójára nézve pedig nincsen áthidalhatatlan ellentét Széll Kálmán és az ellenzék álláspontja között s a tranzakció könnyen és gyorsan végrehajtható lesz. A szabadelvűpárt részéről nem lehet tartani semmi újabb nehézségtől. A párt tegnapi szónoka, Radó Kálmán hangsúlyozottan kiemelte, hogy a párt a Bánffy által kifejtett békefeltételeket nem fogadta el, hanem csak alkalmasnak találta őket a további tárgyalások alapjául. Így tehát a párt, ellentétben Bánffyval és a Tiszákkal, nem ragaszkodik a 204. §. szövegében a lelépett kormánytól ajánlott módosításhoz és bele fog nyugodni abba, hogy az elnöki karhatalom kérdésében enyhébb felfogás érvényesüljön.

Bánffy.

A Tiszák köréből röppent föl két kombináció, mindakettő báró Bánffy Dezső további szereplésére vonatkozik. Az egyik az, hogy a lelépő miniszterelnöktől válasszák meg a szabadelvűpárt elnökének, a másik az, hogy a képviselőház elnöki székébe ültessék újra báró Bánffy Dezsőt. Egyik kombinációt sem tartjuk olyanoknak, amelyek a megvalósulása komolyan szóba jöhet.

Az első nem valószínű, mert nem volna időszerű éppen most tüntetni a távozó miniszterelnök mellett olyan módon, amilyenre nem volt precedens. A párt ezzel az új miniszterelnök ellen demonstrálna, a minék minden egyébtől eltekintve, egy csepp valószínűsége sincs. Végre is, miért tegye meg a párt báró Bánffy Dezsővel azt, amit Tisza Kálmántól Wekerlőig egy volt miniszterelnökök sem tett meg?

A házelnökségre való kombinálásnak pedig azért nincs semmi jogosultsága, mert a pártnak megvan a jelöltje erre az állásra. És ha az új

Gombosné asszonyom épp az udvaron volt s azon gondolkozik, hogy az isten milyen jó. A jókat szereti, a gonoszokat meg sujtolja. Itt van, a Gabiné asszonyom irigy fondorkodását megbüntette, mert elmosta minden kenderét. Ugy van, mondá, és eszébe jutott a sok irigy pillantás, amit Gabiné asszonyom vetett szálás kenderére.

De majd sóbálványynya meredt, hogy meglátta Gabiné asszonyomat hozzájuk befordulni, csak így-ugy tudta megkérdezni, hogy mi jót hozott?

— Rosszat bizony lelke, ki se mondjam tán.

— Csak adja elő.

— Hát bizony átszakadt a tó-gáti zsilip a kelmed kenderére, ember kell oda, meg vas-macska, hogy szét ne hordja az áradat az Ipolyba, mert bizony a harmadik faluban fonják azt meg. Ezt akartam mondani.

*

Harmadik napon aztán eszébe jutott Gombosné asszonyomnak, hogy meg kellene köszönni a Gabiné asszonyom jószágát. Fel is vette az ünneplő kendőjét, meg valamit tett a nagy kézi kosárba s elment Gabiné asszonyomhoz. Gabiné asszonyom éppen a csibéit hívogatta, mikor a kapu felől Gombosné asszonyom megszólal:

— Hivja, hivja kelmed, ihon hozom a kosztrost, tudja, a kelmedének a testvérét, azé' a kis szolgálaté' a minapában.

Gabiné asszonyom csak érezte, hogy elszorul a szíve s a két haragos asszony oda borult egymásra és azt se tudták, mért, csak sirt mind a kettő, mint a zápor...

pártvezér mégis úgy találná, hogy a jelölést újabb konszideráció tárgyává kell tenni, akkor is aligha fog választása elődjére esni.

Félhivatalos cáfolat.

A *Budapesti Tudósító* egy kommunikéje ma a következőket tartalmazza:

A *Magyar Hírlap Széll* Kálmánnak a kabinetalakítással való megbízásáról, mint befejezett tényről szólva, bekövetkezendő bécsi utját és egyéb teendő lépéseit a leg-részletesebben tárgyalja.

Illetékes helyről nyert felhatalmazás alapján kijelenthetjük, hogy *Széll* Kálmán mind-ezekről mitsem tud és az említett lapban elmondottak csupán a cikkíró képzelő tehetőségének szüleményei.

A történeti igazság kedvéért följegyezzük, hogy a félhivatalos korrespondencia a *Bánffy*-kormány lemondását tegnap szintén megcáfolta, szintén illetékes helyről való felhatalmazás alapján.

Bécsi hang Bánffy bukásáról.

A *Neue Freie Presse* estilapja így ír báró *Bánffy* lemondásáról:

Báró *Bánffy* tegnapi beszédében többszörös következetlenséget lehet felfedezni. Báró *Bánffy* annak a nézetnek adott kifejezést, hogy a szabadelvű pártnak soha sem kellett volna a béketárgyalásokba belemennie, — és a párt mégis belement. *Bánffy* kijelentette, hogy a kormánynak, amely a többség bizalmára támaszkodhatik, nincs oka helyét elhagyni, — *Bánffy* mégis lemondott. Mindenesetre bizonyos, hogy e lépés oka a korona bizalmának hiánya. Biztosra lehet azt is venni, hogy báró *Bánffy* az ellenzékkel nem a saját jó szántából tárgyal, hanem lelsőbb parancsnak engedelmesskedett. Az is bizonyos, hogy nem saját akaratóból, önként távozik állásából, hanem azért, mert legfelsőbb helyen nem fogadták el tanácsát. A legfelsőbb helyen a békés irányzat győzött, amelynek *Széll* Kálmán a képviselője. Holnap *Bánffy* előterjesztést tesz Bécsben a koronának utója személyére vonatkozólag. A jövő hét első napjaiban ő felvége dönteni fog ebben a kérdésben.

Vicinális tüntetés.

Az *Országgyűlési Értesítő* a következő táviratot küldi:

Arad, február 18.

Az aradmegyei szabadelvű párt kedden a következő megokolással tart gyűlést: *Bánffy* Dezső báró lemondásával a párt vezér nélkül maradt. A válság lefolyása alkalmával kivilágolt, hogy az obstrukcióval a kormánybuktatáson

kivül az egész szabadelvűpárt megbontása céloztatott és hogy a rendszert megváltoztatni akarták; ami egyuttal azt jelenti, hogy a kormányban a liberális irányzat megszüntetésére törekedtek. Ideje tehát, hogy az országban a szabadelvű pártkörök e törekvések ellen állást foglaljanak és a parlamenti anyapárt támogatására siessenek, ami ünnepélyes manifesztaációkkal történjék.

Ez a kis vicinális tüntetés semmi egyéb, mint az Aradmegyében még a Krivány-eset után is mindenáron dominálni kívánó *Bohus-Vásárhelyi*-kottériának a stiklje, azé a kottériáé, amelyet báró *Bánffy* Dezső, amely érthetetlenül és megfoghatatlanul, épp oly feltűnően favorizált és magasra emelt. Ez a pöfeszkedő helyierdekű klikk még most is azt hiszi, hogy egymaga elég erős lesz szembeszállani a történeti fejlődéssel és megakasztani azt, aminek szükségképpen be kell következnie: a fuziót. Azt hisszük, Aradmegyében kacagnak legjobban eze a prepotens és nevéstéges nekirugaszkodáson. Azok az urak odalenn, akikből *Bánffy* Dezső kegye csinált kegyelmes és méltóságos urakat, eddig sem voltak, ezental sem lesznek tényezők az országos politikában; és most, hogy a patrónusuk is megszűnt tényező lenni, itt volna a legalkalmasabb pillanat arra, hogy belássák a maguk semmiségét.

A béketárgyalások okmányai.

Előttünk van hiteles szövegében a béketárgyalások okmányainak az a része, amely a békeakció három első fordulatát mutatja be. Ez okmányok nagy része túlhaladott álláspontokat jelez ugyan, de érdekesen tünteti föl a békeakció kifejlődését egészen a kormány harmadik üzenetéig, amikor a kiegyezés körül fölmerült ellentétek már elsimultak, de annál élesebben mutatkozott, hogy a személyi garanciák kérdése, a kuriai bírások és házsabályok revíziója szinte legyőzhetetlen akadályokat gördít a *Bánffy*-kormányval való békés megegyezés elé.

Az okmányok kezdődnek a kormány első üzenetével, amikor a béke alapfeltételei gyanánt ezeket jelölte meg:

- alkotmányos tárgyalása a négy hónapra való indemntnynek;
- a kiegyezési provizóriumról szóló javaslat letárgyalása;
- az unjoncütalékról szóló javaslat letárgyalása;
- a horvát provizórium letárgyalása.

Ezek letárgyalása után *Bánffy* állásáról lemondani hajlandóknak mutatkozott.

Ez üzenete adta meg az ellenzék első választát, egyrészt biztosítékot követelve a kiegyezés oly megkötése érdekében, amely az ország közjogi állásának és az 1867-iki kiegyezés szellemének megfelelő, másrészt követelve a választási törvény revízióját, (acenzus egyenlősítése a választói jog kiterjesztése, a választási jogot akadályozó adó-

hátalék eltörlése), a kuriai bírások, (a néppárt ellenzék az ugynevezett Kanzel paragrafust, de nem akadályozná, hogy a javaslat a kellő időben törvényerőre emeltessék.) a közigazgatás terén észlelt visszaélések (kijelölési jog) megfékezését, a hivatalnoki pragmatikát, a vicinális-törvény revízióját, az összeférhetlenségi törvény szigorítását. Az ellenzék e válaszában halálját fejezi ki a felségnek, hogy kormányát az ellenzéki pártoknak való tárgyalásra felhatalmazta és annak az óhajátának adott kifejezést, hogy ő felsége „kegyeskedjék a politikai helyzetre vonatkozólag magának több oldalról értesülést szerezni.” A felsorolt feltételek alapján az ellenzék hozzájárul a parlamenti rend helyreállításához, de már itt követeli, hogy az új kormány a megállapodás végrehajtása tekintetében kötelező nyilatkozatokat tegyen.

Második üzenetében a kormány azt kívánja, hogy a választási törvény revíziója, a közigazgatás rendezése, a hivatalnoki pragmatikára, a vicinális és összeférhetlenségi törvényre vonatkozó követelések hagyassanak ki a tárgyalásokból és itt van a hirhéd „ischli klausula,” amelynek elfogadását szintén a béke feltételül kötötte ki a kormány. Az üzenetnek ez a része szöszterint így hangzik:

Az új kormány alatt nem gátolja az ellenzék:

5. Az Ausztriával való gazdasági viszony rendezését 10 évre 1907-ig az 1867. XII. törvény-cikkben meghatározott formák között (61. §.) létrejött vámszövetség alakjában.

6. Miután az 5. pont alatti szövetség létrejötté igen valószínű, a kormány kész, ha az ellenzék kívánja, már két hét multán is beadni a másik törvényjavaslatot,

7. mely az 1867. XII. törvény-cikk 68. §. alapján önálló rendelkezés formájában 1903. végéig rendezi a vám- és kereskedelmi viszonyokat Ausztria és Magyarország között. Ennek tartalma a Haz előtt fekvő kiegyezési javaslatokból vétetnek át. A szabadforgalmat és az egyenlő elbánást biztosítaná a monarchia két állama közt a teljes viszonság és kölcsönösség alapján, mely Ausztria részéről a 14. 4. alapján biztosítatnék.

A szerződési forma ki van zárva, csak az önálló rendelkezés formáját fogadja el a kormány. Ebbé fölvetetnének mindazon biztosítékok, amelyek az 1898. I. törvény-cikkben arra az esetre bennfoglaltatnak, ha Ausztria a kölcsönösséget vagy viszonság-ot megszegi.

A rendezés 1903 végéig tartana. De ki lenne mondvá: hogy 1901-ben a vám- és kereskedelmi szövetség létrejötté és egyszersmind a lejáró külföldi szerződések megújítása iránt a tárgyalások Ausztriával megkezdődnének és ha 1903 végéig a vám- és kereskedelmi szövetség nem jönne létre: az ezen törvényvel megalkotott állapotok, tehát ezen törvény is, ideiglenesen mindaddig hatályban maradnak, míg a törvényhozás másként nem intézkedik. Ez által új provizórium létrejötté és az extlex-allapotok ismétlődése ki van zárva.

Ezzelul jelentekéik először az alkudozások során a házsabályok revíziója, amelyet a kormány a kuriai bírások ellenértékül követel. E nuncium-

Az én koszorú.

Irta: *Makai Emil*.

Egy ócska szalag, teleírva végig:
Az első koszorumból ez maradt!
Arany betűből oh annyi évig
Csentem ki orvul én is aranyat.
Fakult a színe, a szegélye tépett,
Mihaszna rongy — de féltve ölelem,
Mint ahogy őrzök egy-egy régi képet,
Ha unom is, de összenőtt velem.

A koszorút vidéki báló adták.
A rendező a pódiumra tolt
S hadarva — idejét rövidre szabták —
A szép szavak lapályain tarolt.
Mit bántam én: röpít-e már az égbe?
Tömör-e dikciója vagy laza?
A koszorúmmal, diadaltul égve
Repültem akkor este még haza.

Ahogy az édes terhet ölbe kaptam,
Nem űzi jobban prédáját a vad.
Azt hittem: egy levélke ha lepattan,
Egy hur szivemben is kettő szakad.
Nevettek érte — türtem. Irigyeltek?
Kerem annál mohóbban fonta át.
Játékszerét úgy nem becézi gyermek,
Mint férfi az első diadalát.

Az volt az ünnep, odahaza, másnap,
Mikor falamra tűztem a babért! —
(Hogy ennyi diadal egy szűk lakásnak
Egyetlenegy csupasz falára fért!)
Megtapogattam: álom-e? Nem az volt.
Aludni tértem — s ah, minő csoda!
... Szellő csapott meg, illatos tavasz volt
S mint estharang, ugy csengett a szoba.

Erdőbe' jártam és babért tapostam.
Hű vezetóm a hír csillaga volt! —
Rá nem találók álmaimba' mostan,
A fénve tompa, melege rabolt.

Örvénybe csal és egymagadra hágy ott,
Mire megtéve már a hosszú ut:
Hajszálanként hull ott el ifjuságot
És levelenként minden koszorud.

Babérjaimra lopva, észrevétlen
Tapadt a por és szállt a hervadás.
Fölsírt a lelkem mindenik levélben,
Ha egy lehullott és utána más.
Az elmuláshoz utjuk sietős volt —
Fölverték éjjel — s ah, minő csoda:
... Szellő csapott meg, oh de hideg ősz volt
S mint kripta méhe, nyirkos a szoba.

Egy év alatt — nem is! Holnapra márul
A koszorun egy ép levél se volt.
S a házi oltár szentnek hitt faláról
Leéktelenkedett egy szürke folt.
És jött a pök! — Vigasza szenvedőnek,
De gyilkosod, ha ingadozni lát —
S a koszorura siri szemfedőnek
Ráeregette fehér fonalát.

Utamba volt — a szót hiába rejtem,
És szemrehányón hervadt a falon.
Talán ha nincs, ugy hamarabb felejtem
S nem ráz fel éjszaka diadalom.
Egy ócska láda — jó lesz. Oda elfér!
Van sirja már, de vádja nem pihen,
Kitör belőle titkon és eget kér,
Nem, nem akar — nem tud hervadni lenni!

Éjfél felé, mint lánra vert titánok,
A levelek zörögtek: itt vagyunk!
— Halottaim, az égbe, mit kívántok?
— Nyugalmadat; pihenni nem hagyunk.
Tess el bármi mélyre, nincs halálunk,
Fáradt fejed szavunkra fölriad.
Kisérteteként éjjel hazajárunk
S nem alhatol — az álmaid miatt.

... Agyamba most egy gyilkos terv megérett,
Azért is kifogok a végzetem!

S még mielőtt romokba dől egy élet,
A koszorút — igen! — elégetem.
Egy teli estén — üt örökot mostan!
Reszketve hánytam tűzbe a babért
S az újaimról lopva le-lemostam
A csunya kormot — oh nem azt! — a vért.

Hogy pattogott, hogy resecgett, hogy égett!
S én kipirulva néztem a hamut.
Lázálmaimnak ez fog vetni véget,
Most lobban egyet! — Ah, most kialudt!
A pörnye csak nem lekézdet meg eztán:
Teremts tovább, álmatlan éjeken!
Csukott szememnek pihenője lesz tán,
Dalt a sötétség nem regél nekem.

Mily dőre hit! Hiába vált a tűzbe
Porrá barátom — oh a pörnye é!
Tűzkoszoru van a falamra tűzve
S vadul forog benn mindenik levél.
Ah, mennyi vér az, amit érte ejté!
S mit kaptam érte? Egy marék hamut.
Homlokomon a gyöngyöző verejték
S előttem egy beláthatatlan ut.

Hiába áll meg új mesgye határán
Az, akit egyszer eljegyez a hir.
A koszoru nehéz kereszt a vállán,
Le nem segíti róla, csak a sir.
Nem — az se! Hiven elkísértek addig,
Ti rakoncátlan babérlevelek!
Bánt a zörejtök, oh de csak a hantig,
Mert odalenn már megértettek!

A koszorudat, oh de nem az ujat,
Hanem az elsőt, amely tépve rég,
Ravatalodra láthatatlan ujak
Sietve fűzik egykor össze még.
S mely sirodig ugy meggyötört, az ottan
Elúzi az enyészett árnyait
S te szöheted alatta már nyugodtan
A halhatatlanság szép álmait.

hoz mellékletül esatoltatott a kiegyezési provizorium javaslata, a Széll-féle formula és a hárszabályok reviziójának tervezete, amely a fegyveres erő alkalmazását is szerepelteti.

Az ellenzék második válasza hosszasan okolja meg a koalíciós pártok álláspontját és határozottan, de udvarias hangon tiltakozik a 67-iki kiegyezésben biztosított nagy nemzeti jogunk alig burkolt megszüntetése ellen s fenntartja első javaslatában kifejezett kívánalmait.

Harmadik üzenetében feltétlenül ragaszkodik a kormány ahhoz, hogy az indennity még Bánffyknak szavaztassék meg, de már nem ellenzi, hogy a hárszabályok reviziója és a vele kapcsolatos kuriai bíraskodás a következő kormány alatt jöjjön létre, bár a kuriai bíraskodás a kormány nézete szerint a jelen kormányelnök alatt könnyebben volna keresztülvihető. A kiegyezés kérdését e nuncium a létrejött megállapodásnál fogva már nem érinti, de engedményeket tesz a közélet szanálására vonatkozó javaslatok tekintetében is és erre nézve hajlandó nyilatkozatot tenni a szabadelvűpártban, amelynek tartalmát az ellenzéknek előre tudomására hozzák. De ez a nyilatkozat teljesen „ki kell hogy zárja azt a félreértést és annak a magyarázatnak a lehetőségét, hogy a megelőző kormány működését direkté vagy indirekte elítéli.” Ez a nyilatkozat a szabadelvű párt előtt megtételek, amely ha azt helyesli, akkor a helyesül határozat erejénél fogva ugy tekintendő, hogy a leendő kormány működésére nézve irányadó lesz, mert a jövő kormány az őt támogató szabadelvű párttal összhangban kell, hogy működjék.

Az utolsó aktus.

— A t. Ház ülése. —

A temetés nem volt éppen első osztályúnak mondható. Bár Bánffy Dezső és a kormány tagjai ugyan nem jöttek nagyon korán, de ha körülnézték a folyosón, még azokat sem láthatták mind együtt, akiket még nemrégén föltétlen hiveiknek hittek. Az emberek egyáltalán nem törték magukat a nevezetes ülésre s a folyosókon kevesebb szó esett a megboldogultról, mint az — örökségről. És természetesen az utódról. S a béke munkásai, akiket a siker nem tudott mámorba ringatni, csöndes mosolygással hallgatták, hogy a harci csoport milyen gőresösen emlegeti az utolsó reménységet:

— Fejérváry lesz és nem Széll!

Jó isten, ha a designálás Pulszky Ágoston állna, talán még meg is illenék ijedni! De nem Pulszky fogja kijelölni az új miniszterelnököt, ez a még mindig bizonytalan szituációban az egyetlen holt bizonyosság. S azért az ő berzenkedése már nem igen nyugtalanította a folyosót. Az ellenzék egész nyugodtan nézte a harcosok ágaskodását s inkább mulatva mesélte, hogy milyen különös változások estek át tegnaptól virradóra a szabadelvűpártnak még olyan tagjai is, akik idáig a mokány legényit adták s harci kedvükben az iróháborúig is elmentek volna.

Ma már ugyanis ezek is ilyenformán közelítettek egy-egy disszidenshez:

— Ez a Pulszky még most is háborút hirdet. És engem akar kapacitálni! Pedig hát tudod, hogy én mindig a békét akartam...

Szóval: a hangulat-változás elég gyorsan megy. S nem lett volna éppen unalmas foglalkozás kezdő statisztikusoknak, ha megszámlálják, hogy mennyivel több békebarát sürgőldött ma a folyosón, mint a kritikus napokban. Mert a sok félenkségből és szimatolásból bátran bontakozott ki végre az igazi hajlandóság vagy mondjuk a tiszta számítás. A kis matematikusok is tisztába jöttek magukkal, hogy legjobban lesz, ha csolnakukat a béke vizeire helyezik át.

Igy aztan nagyon józan emberek voltak, akik a kormány padjai mögött elhelyezkedtek, amikor az öreg Madarasz így szóló:

— A kormányelnök ur szólni kíván.

Egy hang nem hallzott. Hoch sem. Az ellenzék, de még az obstrukció guerilla-hada sem próbálta megszavazni. Mintha inkább a szívek régi szomjúsága latszott volna meg a miniszterelnökön csüggő szemekben. Hadd beszélje ki magát egyszer, kivált ha a — lemondását akarja bejelenteni. A szabadelvűpárt pedig udvarias lehangeltséggel morgogott valamit, ami olyanformán hangzott:

— Halljuk!

S ekkor báró Bánffy Dezső (hosszu idő után először és utóljára) így szólhatott:

— Tisztelt Ház! A kormány elhatározta, hogy ő felségének állásáról való lemondását benyújtja. Ez mai nap meg is fog történni és arra való tekintettel kérem a tisztelt Házat, méltóztassék addig, amíg a felséges ur az új

kormány iránt nem intézkedik, üléseket nem tartani.

Ennyi volt az egész. A szabadelvű párt helyeselt, Polónyi Géza pedig felkiáltott:

— Éljen az alkotmány!

Ettől a kiáltástól megriadt egy kicsit a kormánypárt s most megérezte, hogy tündetnie illenék. Csoportosan kiáltotta tehát:

— Éljen Bánffy!

Az ellenzék nem zavarta izléstelen közbeszólásokkal e tüntetést, hanem inkább maga is éljenzett, de a — királyt. A korelnök pedig utóljára még megvárta a csengőt s a következő szavakkal vágta el a tüntetéseket:

— Ugy hiszem, a Ház tudomásul veszi a kormányelnök jelentését és megbizsa az elnököt, hogy akkor, amikor ő felsége e részben intézkedett, a Házat kellőképpen való nyilvánossággal újabb ülésre összehívja, mely ülésnek tárgya lesz a továbbiakról való intézkedés. Ezt a Ház határozataképpen mondom ki. Ezzel a mai ülést eloszlatom.

Még egy kis éljenzés hangzott s aztán a táborok szétmentek. A diadalmas ellenzék teli jó reménységgel s a szabadelvű párt sem éppen rossz hangulatban. A legtöbben ott is örvendenek, hogy ez a mai nap megváltotta őket a régi gunynak átkától. Csak egy parányi csoport verődött gróf Tisza István köré, hogy vele együtt távozzék a parlamentből. Csöndesen ontak a kijárat felé s a folyosóról egy aggódó kérdés tapadt a nyomukba:

— S ők a háborút akarják mind a — heten?

Mert heten sorakoztak és váltak külön, mikor az egész törvényhozás felolvad a nehezen várt béke élvezésében.

KÜLFÖLD.

Félix Faure — Emile Loubet.

— Az elhunyt és az új elnök. —

Budapest, február 18.

Fekete halottas szobában fekszik a holt elnök, mellette sir felesége és két leánya. A szomszédban pedig, Versailles királyi tündérpalotájában, rokokó amorettek mosolygása közt ugyanabban az időben egetverő bravókiáltással választották meg az új elnököt.

A timárlegényből lett elnök helyét a mai napon a parasztiútból nagyra nőtt elnök foglalta el. Ugy látszik, Franciaországban a sors — és talán csakis a sors — még mindig demokrata érzelmű.

Mától fogva Emile Loubet élére állott a köztársaságnak. Ki ő s mit mond az ő megjelenése az Elysée-palotában?

Nem jelentékeny fajsúlyu genie. A genieik ugyanis, ha vannak, tulajdonosan megkötötték a kezüket tettekkel, programokkal. Szürke ember kellett tehát, aki derék hivatalnok a lesz az államnak, ügyesen fonja szorosabba a cári hatalomhoz vezető köteleket és egy kis polgári rendet csinál a nagy zavarban. Lesz-e hozzá ereje? A panama-botrányok közepette cserben hagyta az energia Loubet. De a carmauxi óriás sztrájkot el bírta fojtani, igaz: vérrrel. Mit kezd azonban a klerikális és monarkista zavargókkal, az utcai demagógokkal, a tajtékzó tábornoki karral? Ráncha tudja-e majd szedni? Oda tud-e hatni tekintélyével, hogy Franciaország nagy igazságszolgáltatási büne a morál követelményei szerint végre elintéztessék? Lesz-e hozzá elég tekintélye?

Majdnem kételkednünk kell ebben. Alapjában véve, s ez nyilvánosan ösmert dolog, a revizió barátja az új elnök. De nem marad-e ez a barátság a platonikus érzelmek szűk korlátai közt? Lesz-e mersze szabad utat nyitni a jognak, az igazságnak?

A mai napon Loubet elérékenyülve kérte barátait: ne szavazzanak rá. Félt talán a nagy tehertől? Az elnökválasztást megelőző tíz óra lefolyása alatt az ellenzék lapok piszokkal mocskolták be Loubet nevét, kiásván a panama sarából a legfertelmesebb vádakat. Loubet beteg lett ezalatt a tíz óra alatt. Aki ennyire impresszionista, tud-e annyi erőt szívni magába, hogy a még csak ezután következő rágalmaknak, gyanúsításoknak ellent-

álljon és az utca piszkolódásának ellenére törhetetlenül keresse az igazság, a jog utjait?

Csupa kérdés, amire e percben még nem adhatunk választ.

A pártok jelölésai.

Páris, február 18.

Az összes tollforgató politikusok izzó szenvedélyvel kezdték meg még tegnap éjjel egymás bepiszkolását. Miután az elnökválasztásig kevés volt az idejük, két kézzel szórták a sarat egymás jelöltjeire. Nincs az a rágalom, amelyet az újságok ne kentek volna a kombinációba vett politikusokra. Ha mindaz igaz volna, amit rövid tíz óra lefolyása alatt az összes francia politikusokról írtak, akkor fegyhazi bandának volna minősíthető az egész párisi politikai társaság.

(Mélinc.)

Mélinc-t tegnap este fölkeresték barátai, akik nagy rábeszéléssel végre rábírták, hogy a jelöltséget újra elvállalja. Hívei még az éj folyamán kiadták egy komünikét, amelyben azt mondják, hogy Mélinc tegnap azért lépett vissza, mert Loubet hitte az egyetlen republikánus elnökjelöltnek, de ha egyes republikánusok Loubetval szemben a kongresszus előtt vagy a kongresszus folyamán új jelöltet vagy jelöltek állítanak föl, akkor Mélinc újra fölveszi akciósabadságát és megenyedi, hogy megválasztása érdekében barátjai dolgozzanak.

A radikális lapok Mélincet klerikális-reakcionárius jelöltnek nevezik. Jaurés azt mondja a Petit Républiqueban, hogy a nacionalisták bátran válthatják a harmadik köztársaság minden politikáját. Egyikük sem teljesítette egészen kötelezettségét. A nacionalisták elfelejtették, hogy Mélinc két éven át semmit sem tett Arton letartóztatására, ami Bourgeoisnak két hét alatt sikerült. A mérsékelt és konzervatív lapok Mélinc megválasztása mellett kardoskodnak, akikől azt várják, hogy megszerzi majd az ország nyugalmát.

(Dupuy.)

Dupuyt, a mostani kormányelnököt a revizió-ellenes elemek akkor akarták kandidálni, amidőn este Mélinc nem fogadta el a jelöltséget. Azt hitték, hogy Mélinc összes híveit meg tudja nyerni. Dupuy jelöltsége erős léket kapott akkor, amikor Mélinc újra elfogadta a jelöltséget. A nacionalisták még delután napszerű tüntetést akartak rendezni Mélinc mellett, amit a rendőrség megakadályozott.

(Cavaignac.)

Cavaignac, az utcák hőse, a gyászos eset alkalomból ismét nagyra dagasztotta ambícióját. Hangulatot csináltatott barátaival a jelöltsége mellett s a következő haditervet ajánlotta nekik: A legsürgősebb az, hogy Loubet megválasztása meghiusuljon. E célból előtérbe kell tolni Deschanel és Dupuy neveit. Nincs jogom magamat a jelölés alól kivonnom, ha barátaim hasznosnak látják azt. — A terv persze alaposan dugába dől.

(Freycinet.)

A nagy versenyben Freycinetnek szánták az outsider szerepét. Mi több, a Figaro még ma reggel nem tartotta kizártnak a hadügyminiszter győzelmét, feltéve, hogy a komolyabb jelöltek szétforgácsolják a pártok erejét. Ez nem következett be.

(Brisson.)

Brisson, akit Faureval szemben egyszer már kandidáltak, ismét a küzdő porondra lépett. A mérsékelt republikánusok jelölték őt tegnap este tizkor tartott gyűlésükön. Ez a jelölés azonban csak platonikus tüntetés volt.

(Loubet.)

Loubet volt valamennyi közt a legerősebb, legkomolyabb jelölt. Az ellenpártok lapjai tehát őt kezdték ki a legélesebben. Nincs az a piszok, amit a panama-emlékekből ki ne ástak volna s amivel az immár elnöké nőtt politikust meg ne hajgálták volna. A befektetés e koncertjében a leghangosabb kürtöt a már nem ösmertelen Quesnay de Beurepaire fújta. Az Echo de Paris mai számában elmondja, milyen szerepet játszott Loubet a Panama-ügyben 1892-ben, amikor ő főügyész és Loubet miniszterelnök volt. Loubet akkor, mondja Quesnay, biztosította őt, hogy a megvesztegetett képviselők és szenátorok hiteles névjegyzéke kezében van, később azonban olyan arcátlan volt, hogy a szenátusban kijelentette, hogy ez a lista soha sem volt a kezében. Quesnay elmondja azután, hogy az igazságügyminiszter megbizta őt, hogy a Panama-ügyben gyanúsított személyeket, köztük Jacques Reinach bárót megidézzék. Loubet azonban azt kérdezte tőle, nem lehet-e a gyanúsítottak listáján szereplő nevek közül az egyiket kitorúlni, de ezt a kívánságát csak a gyanúsítottak megidézésére kitűzött óra leteltével nyil-

vánította, úgy hogy a többi idézését mind másnapra kellett halasztani, azoközben pedig *Reinach* meghalt. Így történt, hogy *Reinach* soha sem lépett érintkezésbe a bírósággal, amint *Quesnay* óhajította. *Quesnay* végül azt kérdezi, hogy a jövőbeli köztársasági elnökhöz illő szerepe?

Jules Lemaitre is igen erősen kikel *Loubet* ellen az *Echo de Paris*-ban; ezt írja a többi közt:

Nem akarjuk *Loubet*-t, mert az ő megválasztása meggyalázná az országot; nem akarjuk őt, mert közludomásu, hogy a panamistáknak és a Dreyfusardoknak híve, nem akarjuk őt, mert *Clémenceau* oly melegen ajánlja őt. Végül megszólalt az utca is. Mintegy száz diák, mindannyian katolikus egyesületek tagjai, *Loubet* ellen tüntetett.

Az elnökválasztás.

Versailles, február 18.

Az ősi koronázó város nagy napra ébredt. A különvonatok egymást érik, a szenátorok, a képviselők már reggel megjöttek és a kíváncsiak száma ezrekre megy. A különben évszámra kihalt, csöndes utcák, avenuek megélénkülnek, a vendéglők és kávéházak tömve vannak. Léptenyomon csak arról beszélnek, hogy kinek van a legtöbb kilátása a győzelemre. *Eppen négy éve*, hogy ennyi embert látott együtt Versailles. Akkor is olyan enyhe tavaszi idő volt, mint most, csak hogy most izgatottabbak a kedélyek, mert a pártok elkeseredett küzdelemre készülnek s ez a harc kihát a közönségre is: a *Dreyfus-affér* a titkos mozgató erő.

(A palotában.)

A kongresszusi palotát megszállotta a természet katonaság és rendőrség. Mindenkit megszólítanak és a jegyét kérik, mert igazolvány nélkül még a palota közelébe sem lehet jutni. A vasutvonal mentén két-két száz lépésnyire szorongos ör áll. Már tizenegy óra van és a különvonatok még mindig ontják az érkező kíváncsiakat. A legelőkelőbb vendéglőben érdekes társaság van együtt; a legnevesebb politikusok, diplomaták, akadémikusok, néhány magasrangú katonai polgári ruhában, Páris arisztokrata hölgyei és hírlapírók. A társalgás olyan hangos, hogy csak itt-ott hallatszik ki a nagy zürzavarból egy-egy élesebb szó. Különösen sokan gyülekeznek *Jules Lemaitre* körül, aki hevesen agitál és terrorizál, természetesen *Loubet* ellen.

Most egyszerre nagy kavardás támad. Hírül hozzák, hogy mindjárt kinyitják a palota kapuit. Mindenki felkerekedik és siet, hogy jó helyet kapjon a karzatokon. A páholyok tömve vannak. A diplomaták között mindenkinék a figyelmét magára vonja egy kínai.

Az üléstermet egy nap és egy éjszaka teljesen átalakították, kitakarították. Nagy munka lehetett. Ez a boltives, hatalmas csarnok *öt év óta be volt zárva*. Por lepett be mindent jó újjnyira. Az elnöki dobszó felett két remekmű óra függ. *Faure* megválasztása óta nem voltak fölhuza. Párisból hívtak tegnap órát, hogy megindítsa a két órát.

A mellékhelyiségekben büffeket rendeztek be. Az asztalok roskadoznak a száz meg száz likőrös üveg, frissítő és sonka terhe alatt. Fehér sapkás cukraszok sűrűnek-forognak a reggeliző szenátorok és képviselők között.

Tegnap óta a villamos világítást és a villamos esőngyűköt is bevezették. A hosszudak, négyzög alakú terem üvegfedelén át szűrődik be a világosság. A falakat gobelinek, drága szőnyegek fedik. A páholyok ragyogó márványoszlopai csillognak a felelevenített dus aranyozástól. Az elnöki dobogó mögött levő falon hatalmas festmény örökíti meg a nemzetgyűlést.

A két óra egyszerre üti a dolet. *Tompán* kong a tizenkét óraütés. Az izgatottság nőttön-nő. Alant a padok kezdenek megélénkülni. A karzatokon hangosan mutogatja egymásnak a közönség az érkező nevesebb politikuskokat. Az ülésteremben a szenátorok és a képviselők izgatottan gesztikulálnak, korteskednek és gyűjtik egy csoportba a híveket.

(Az ülés kezdete.)

Egy óra. Az előcsarnokból betódnak a választók. Kezdődik az ülés.

Pár per perc telik el még nagy zsbongás-

ban. Egyszerre kinyílik az emelvény mögött egy kis ajtó. Minden szem odatapad. Belép *Loubet*, a szenátus és az elnökválasztó kongresszus elnöke. A szélsőbaloldalon és a centrumban *frenetikustaps* kél. Mír ebből az ovációbólis kétségtelen, hogy *Loubet* mellett van a többség. Ez felbőszíti a jobboldalt és a nacionalistákat. Ellentüntetést rogtánöznek: *D'Ornanneau*, *Beaudry d'Asson* megadják a jelt, *Drummond* tulkiabálja az éljenzőket, a szocialisták és a nacionalisták tombolnak. A karzatokig egy szó sem hatol föl.

Loubet nyugodtan ül az elnöki székekben, a esőngyűre teszi a kezét, de nem rázza meg, egykedvűen néz jobbra-balra és vár. Az ellentüntetés hamar lecsöndesedett, mert a lármázók rekedtekké kiabáltak magukat.

(A szavazás.)

Loubet meglóbalja a esőngyűt és felolvastatja az elnökválasztó kongresszusról szóló törvényszakaszt; majd kihuzza egy tokból azt a betűt, amelyvel a névsorolvasás kezdődni fog: *D*.

(Déroulède-botrány.)

A jegyző *Déroulède*t szólítja. A hevesvéri nacionalista pártvezér az elnöki emelvény elé lép, hogy az urnába dobja a szavazólapot, de nem megy el a másik oldalon, amint kellene, hanem megáll a dobogó előtt és szónoki pózba vágja magát. A törvény szerint az elnökválasztáskor nincs senkinek szólásjoga. *Loubet* tehát megrázza a esőngyűt és int *Déroulède*nek, hogy távozzék. Csak hogy ez beszélni akar. *Kiterjeszti a karjait és szólni kezd*. Az elnök még egyszer esőngöt. A szenátorok és a képviselők felugrálunk helyeikről; *Déroulède* pedig hátrafordul és szóváltásba elegyedék *Loubet*val. A karzatokon csak azt hallották, hogy *Déroulède* a szemébe vágta *Loubet*nek:

— *Panamista!*

Abban a pillanatban két *huissier* lépett *Déroulède*hez és *küzcskoltá*. De ez nem ment egykönnyen, mert a nacionalista vezér erőnek erejével beszélni akart; pártfelei megtapsolták és tüzetltek, hogy ne engedjen, csak azért is beszéljen, a szocialisták pedig meg akarták ostromolni az elnöki tribünt. A kínos jelenetnek az vetett véget, hogy a terembiztosok az ajtóig kísérték *Déroulède*t.

(Ujabb botrány.)

Egyideig zavartalan csöndben folyt a szavazás. *Deschanel* az urnához lépett, zajosan megéljeneztek. *Drummond* követte *Déroulède* példáját, ő is minden áron szónokolni szeretett volna, de amikor látta, hogy úgy fog járni, mint amaz, megelégedett azzal, hogy elkialtotta:

— *Le a zsidókkal!*

A centrum kinevette.

Faure Sebestény anarkista az újságírói páholyból szitkokat szór feléje, míg körülötte a páholyban azt kiáltják:

— *Le az anarkistákkal!*

Az újságírók karzatán erre heves összeszólalkozás támadt, amely olyan hangos volt, hogy a teremben nagy feltűnést keltett. Ugyanis a nacionalista és a szocialista lapudósítók hajba kaptak valami miatt.

Hogy minek köszönhetette a néger képviselő az ovációkat, azt senki sem tudja. A jobboldalon és a centrumban hosszasan tapsolták *Mélinet*-t, aki *Loubet*ra szavazott. Amint bedobta az urnába a cédulát, feléje kiáltották:

— *Éljen a hadsereg!*

— *Éljen a haza!*

A szélsőbaloldaltól ez volt a visszhang reá:

— *Le a klerikálsokkal!*

Baudry D'Asson dörgő hangon válaszolta:

— *Éljen a király!*

Egy monarkista képviselő rádúplázott:

— *Éljen a császárr!*

(Szavazás után.)

Aztán mind csöndesebben ment a szavazás. Megéljeneztek *Dupuy*-t és *Freycinet*-t, a többi jelöltnék és miniszternek már nem jutott az ovációból.

Harmadfél órakor jelentette *Loubet*, hogy felolvassák a távollevők és elkészetek névsorát. Három óraé ennek is vége volt. Kezdődött a szavazások összeszámlálása. A szenátorok és a képviselők kitódultak az előcsarnokba s ott szivarozva, az eshetőségeket találgatva töltötték az időt. Az elnöki helyiségből most hírül hozták némelyek, hogy *Loubet* győzött. Azt beszélték, hogy 470 szavazatot kapott, míg *Mélinere*

csak 263 jutott, 80 megoszlott *Dupuy*, *Freycinet* és a többi jelölt között. Kétkedve fogadták ezt a hírt, nem hitték, hogy oly nagy volna a többsége *Loubet*nek, de az nyilvánvaló volt, hogy második szavazásra nem kerül a sor.

(*Loubet*—elnök.)

Negyed óra telt el így. A esőngyűszóra besietett mindenki, hogy meghallja az eredmény kihirdetését.

Bár előre tudták, hogy milyen lesz az eredmény, mégis igen nagy volt az izgatottság, a mikor *Frank-Chaveau*, a szavazatszedő bizottság elnöke megjelent a dobogón és felolvasta a következő számarányt:

Loubetre esett 483

Mélinere 270

Cavaignacra 50

Összesen 817-en szavaztak. A maradék szavazatok *Dupuy*, *Freycinet* és mások közt oszlotak meg.

Azután nagy csönd közepette *Frank-Chaveau* ezekkel a szavakkal végezte a jelentését:

— *Ezennel Emile Loubet-t a köztársaság megválasztott elnökének jelentem ki.*

(Az új elnök fogadása.)

Tomboló éljenzés és taps támadt, az új elnök hívei kalapot, kendőt lobogtattak, de az ellentábor is hangos volt, csak hogy az ováció tularsogta az ellentüntetők zsvaját.

A közönség és az újságírók letódultak a karzatokról. A lapudósítók biciklire pattantak, hogy mentül hamarabb jussanak a telefon hivatalba s onna Párisba.

Az új elnököt, régiebb szokás szerint, külön e célra berendezett terembe kísérték, ahol a gratulációkat és a kabinet tagjainak tisztelgését fogadta.

(*Loubet* beszédei.)

Frank-Chaveau, a kongresszus számos tagja kíséretében, abba a terembe ment, ahol *Loubet* várakozott, hogy közölje vele a választás eredményét. *Frank-Chaveau* üdvözlő szavaira azt válaszolta *Loubet*, hogy *mindenképpen arra fog törekedni, hogy az ország kívánságait teljesítse és a republikánusok egyetértését, amelyet az események megzavartak, ismét helyredlítsa.*

A sajtó képviselőit kérte, hogy támogassák őt a békeszerzés munkájában.

Dupuy miniszterelnök üdvözlő beszédére azt válaszolta *Loubet*, hogy számát a kormány állandó támogatására.

(Az elutazás.)

A palota nagy udvarán egy csapat diszbo öltözött vértés és katonás diszú hintó várt az elnökre. A térségen megszámlálhatatlan sokaság szorongott a nyáriasan rekkendő hőségben. Különösen nagy volt a tolongás, midőn a kapu megnyílt, a lovas kürtösök az indulásra zendítettek, a dobok pergetek és a diszhintó kifordult a kapu alól.

— *Éljen a hadsereg! Éljen a haza!* — hangzott mindenfelől. A hintó vágatva indult utnak a katonák sorfala között a vasuti állomás felé. *Carnot* és *Casimir-Périer* az egész utat Párisba diszhintón tettek meg. *Loubet* ellenben *Faure* példájára vonatra szállt.

A diszhintóban balján *Dupuy* miniszterelnök ült, aki most *harmadszor* teszi meg ezt az utat az új elnökkel. Ő kísértte volt Párisba *Casimir-Périer*-t, *Faure*-t és most *Loubet*-t. Mindannyiszor ő volt a miniszterelnök az elnökválasztáskor.

Loubet jobbra-balra hajlongott s minduntalan megemelte kalapját.

Ötkor ért a menet a vasúthoz. Az állomásfőnök a köztársaság cimerevel diszitett szalokoesiba vezette az új elnököt s a különvonat elrobogott.

Páris, február 18.

Időközben megtudták az elnökválasztás eredményét Párisban. A boulevardokon csak úgy hömpölygött a nép, a lapok kiadókadásban jelentek meg, a *camelok*tól hangos lett az utca. Egy vértés-csapat vágatott ki ötkor az állomásra, hogy az új elnök előtt tiszteljen és onnan a külügyminisztériumba kísérje, ahol ideiglenesen installálják, mert *Loubet* a gyászra való tekintettel nem költözik az Elyseébe.

A külügyminisztérium palotája előtt egy zászlóalj gyalogság állott fel az ezred zenekarával.

(Ujabb *Déroulède*-botrány.)

Öt óra tíz percek robogott be az első különvonat a pályaudvarba. A tömeg *Loubet*-t és a hadsereget éljenezte, amikor a szenátorok és képviselők kiszállottak.

Amint Déroulédet megpillantották, hívei nagy zajjal fogadták.

— *Éljen Déroulédé! Vesszen Loubet!* — hangzott.

Déroulédé beszélni akart. Néhányan melléje ugrottak, vállra emelték, de akkora volt a zaj, hogy Déroulédé nem juthatott szóhoz.

— *Éljen Déroulédé! Eljön a hadsereg! Loubet mondjon le!* — hangzott minden oldalról.

A rue Aubert és a rue Havreon keresztül a Cercle militáirig életveszélyes volt a tolongás. Odáig kísérték Déroulédét. A Cercle Militaire előtt a Libre Parolet csztogatták, amelynek első oldalán ezek a szók állottak vastag betűkkel nyomtatva:

A Dreyfusardok királyát, a panamista-szindikátus-tagot, Loubet-t megválasztották!

Vesszen a megválasztott bérce!

Le a panamistával! Az ilyen chèqueard elnökléte alatt Franciaországban nem biztos az élet és nincs jog!

(Loubet bevonulása.)

Néhány perccel később megérkezett az új elnököt hozó különvonat. A katonaság tisztelgett a zenekar a Marseillaisét játszotta, miután Loubet Dupuyvel kocsiba szállott, hogy a külügyminisztériumba hajtsasson.

Az ablakból kendőt lobogtattak, az utcán lépten-nyomon éljenztek, de sok helyütt ellentüntetések voltak.

(Inzultusok.)

— *Monájon le! Vesszen a panamista!* — kiáltottak.

A kocsit után egész sereg camelot szaladt és kómikussá tette a menetet. A Champs Elyséen füttyök hangzottak.

A hintó a katonai kísérettel együtt megállt Élysée-palota előtt és Loubet, Dupuyvel felment Faure övezgyéhez, hogy részvétét fejezze ki a gyászoló családnak.

Pár pere múlva kijöttek. Köröskörül iszonyu sípolás hangzott fel. Egy tüntető a kocsinhoz ugrott és egész közel férközött az elnökhöz:

Le Loubetval! — ordította s úgy látszott, mintha megakarná támadni.

Több újságíró ott termett, megragadta a hetvenkedőt s egy rendőrtisztviselőnek adta át, aki bekísére az Elyséeben levő örségre.

Innen már rövid volt az ut a Concordehídon át a külügyminisztériumig. Közben itt-ott demonstráció eset. Hét tüntetőt elfogtak.

Loubet új szállására érkezett. A katonai zenekar rázendített a Marseillaisere és köröskörül a Quai d'Orsayn a közönség lelkesen éljenzte Loubet-t s a Marseillaisét énekelte.

Páris, február 18.

Sürgős távirat, feladatot esti 10-kor, érkezett éjféltkor.

Este tizkor a tüntetések megújultak.

A tüntetés még nagyobb volt, mint a bevonuláskor. A beláthatatlan tömeg a boulevardokon ordítva égette el azokat az újságokat, amelyek Loubet-t dicsérték. (nvt.)

Páris, február 18.

Loubet elnök visszatért a Louxemburg palotában levő lakására. Mikor az elnök a külügyminisztériumban volt, Dupuy miniszterelnök átadta neki a kabinet lemondását. Loubet felkérte Dupuyt, hogy a minisztérium maradjon meg állásában.

A minisztertanács kedden ül össze.

Emile Loubet.

— Az új elnök. —

Emile Loubet szegény parasztszülök gyermeke. 1838. dec. 31-én született Marçannóban (Drôme megye). Jogi tanulmányokra adta magát s miután meglehetősen szűk körülmények közt befejezte tanulmányait, Montélimarban telepedett le. Ott ügyvédi irodát nyitott, szerényen élt, de élénken résztvevő a város ügyeiben. Csakhamar vezérszerepet játszott s polgármesterévé lett Montélimarnak.

Husz évig nagy buzgósággal állt a kis város hatóságának élén, politikai hitvallása kezdetlől fogva a mérsékelt köztársasági párthoz fűzte. 1876-ban parlamenti képviselővé választották. Egyike volt ama 363 képviselőnek, akik az 1877. évi május 16-iki híres gyűlés után a Broglie-minisztériumnak nem szavaztak bizalmat.

1885-ben a szenátus tagja lett, abban mindig a pénzügyi bizottság elnökségét viselte. 1887-ben a Tirard-minisztériumban elvállalta a közmunkák tárcáját. Mikor ez a kormány megbukott, Loubet megmaradt szenátornak mindaddig, míg a Freycinet-kormány 1892-ben le nem mondott.

Ekkor Carnot elnök Loubet-t bízta meg a kabinetalakítással.

Freycinet meglehetősen zavaros állapotot hagyott maga után. A válság komolyabb természetű volt, mint a külszin mutatta. Ezt bizonyítja az is, hogy a válság tíz napig tartott és hogy alig volt Franciaországnak kiválóbb köztársasági államférfia, kit Carnot elnök fel ne szőlított volna a kormányalakítás nehéz tisztjének elvállalására. Többen el se vállalták, azok elé pedig, akik elvállalták, oly elháríthatlan akadályok gördültek, hogy egy kombináció a másikat követte. E nehéz kifejlődés okait részben Franciaországon kívül kell keresnünk. Akkor történt ugyanis legelőször, hogy egy francia kormányt idegen hatalmakra való tekintettel állítottak össze. E hatalmak a cár és a pápa. A legelső ember, akivel Carnot a kormányalakítás tárgyában érintkezésbe lépett, Ribot volt, tehát az, akinek minisztersége alatt az orosz-francia nagy szeretkezés kifejlődött. A másik hatalom, mely iránt a kabinetalakításnál különös tekintettel voltak, a római szent szék. Az egyházellenes radikálisokat egészen mellőzték a kormányalkotásnál s még Freycinet is, aki közülök magnak maradt a minisztériumban, a Vatikán iránt engesztelődést volt kénytelen tanusítani, amit annál is könnyebben megtehetett, mivel a pápának enciklikája a köztársaságot a monarkival egyenlően jogos kormányformának ismerte el s az államforma iránti közönyösséget jelenti ki a katolicizmus alapelveinek.

A Loubet elnöksége alatt alakult új kormány, amelynek rajta kívül még Cavagnac (tengerészügyi) és Ricard (igazság- és kultusz-) miniszter voltak a tagjai, a március 4-iki ülésben mutatta be magát a képviselőkamrának, mely alkalommal Loubet előterjesztette programját. E program határozott hangja, mely lényegesen különbözött Freycinetnek ugyanekkor tartott nagyon is óvatos és tartózkodó beszédétől, sokban hozzájárult annak az ellenszenvnek a leküzdésére, melyet kinevezetése különösen a radikálisok táborában találtak. E program szerint az új kormány meg akarta tartani elődjének irányát. A kormány, — mondta Loubet, — meg akarja óvni mindazokat a vívmányokat, amelyeket az egyháztól a köztársaság elhódított, így például a véd-törvényt, mely a katonakötelezettséget kiterjeszti a papokra is, s az iskolatörvényt, mely a világiak által vezetett iskolát fogadja el. A Rómával kötött konkordátumot azonban fenn tartja, az államnak az egyháztól való különválasztását elejti, a papságot pedig az állam törvényei iránti engedelmességre s a politikai üzemektől való tartózkodásra kötelezi.

Bár e program eléggé engedékeny színű volt, mégis egyházpolitikai zavarok támadtak az új kormány bemutatkozása után. Hirtelenül kitört a vizsály a kormány és a katolikus főpapság közt, amelynek eredménye az lett, hogy a kormány több a törvényeknek ellenszegülő püspökök és érsek fizetését beszüntette s őket az államtanács elé idézte. A vizsályt végre a pápa szava simította el.

Ebbe az időbe esik a carmauxi munkások politikai sztrájkja. Még emlékezetes ennek a sztrájknak a története. Egy munkást, akit Carmaux polgármesterének megválasztottak, elbocsátottak a munkából, mivel hivatalbeli elfoglaltsága miatt nem dolgozhatott szorgalmasan a bányában. Ennek következtében a munkások sztrájkoltak, ámbar a fizetéssel meg voltak elégedve, de társuk elbocsátásában az általános választói szabadság megsértését látták. A sztrájk két hónapig tartott. Viharos jelenetek támadtak a képviselőházi gyűlésen. A minisztériumot jobbról-balról hevesen megtámadták. Cassagnac akkor ezt kiáltozta a minisztereknek:

— Ti csak árnyékiak vagytok egy kormány-nak. Erélyetek bennünket csak nevetésre ingerel! Végre elfogadták báró Reille, a bánatársaságok elnökének indítványát, amely szerint a carmauxi sztrájk ügyét egy választott bíró elé kell vinni. A kamara Loubet-t választotta bírónak, akinek ítélete úgy hangzott, hogy minden munkásnak engedessék meg a visszatérés, kivéve azokat, akiket az albi törvényszék munkaháborítás miatt elítélt. A munkások azonban ezt az ítéletet is visszautasították, amíg végre az elítéltek megkegyelmezése után forradalmi tüntetések mellett megint beállottak a munkába. A forradalmi mozgalom hosszabb ideig tartott és 1892. november 8-án megtörtént a carmauxi bánatársaság hivatala ellen intézett bombamerény-let, amelynek öt emberét esett áldozatul. Még ugyanaz nap sikerült Loubetnek a kamarában 359 szavazattal 34 elen magának bizalmat szavaztatnia. A következő napon megjelent a minisztérium rendelete, amely eltiltotta Carmauxban a csoportosulást és a vörös zászlóval való fölvonulást. Loubet kormányelnöksége idején szaporodtak et Franciaországban az anarkisták. Ekkor üldözték a minisztérium kivételesen nagyon szigorúan a sajtóvétségeket, s ezen intézkedését a kamara és szenátus csak igen nehezen hagyta jóvá. A Loubet-minisztériumot az ellenzék legnagyobb erőlködése ellenére sem volt képes megbuktatni, sőt

a kormány a kivételes törvények napirendre tűzését is kivitte.

De ráz tíz nappal (november 28.) a Panamabotrány igazságot közt a Loubet-kabinet is ott volt. Ricard igazságügyi miniszter ugyanis nem értesítette minisztertársait arról, hogy a Panama-bűnösök üldözését elrendelte. Ez a kabinetben szakadást okozott. Midőn aztán november 19-én Reinach hirtelen meghalt s mindenfelé azt rebesgették, hogy öngyilkosságot követett el a Panamában való részessége miatt: akkor Loubet ugyan beleegyezett abba, hogy a vizsgálat megindítás-sék, de Reinach hullájának boncolása ellen tiltakozott. A kabinet beadt lemondását.

Loubet az új Ribot-minisztériumban megtartotta tárcáját, de midőn a támadások ismétlődtek, 1893. január 10-én vissza kellett lépnie.

Néhány év óta a szenátus tagja, amelynek 1896. január 16-án Challemel-Lacour visszalépése után elnöke lett. E minőségben ő hívta össze a választó-kongresszust.

A trónkövetelők.

Milano, február 18.

Az orleansi herceg San-Remóban kétszáz hívét fogadta; a herceg hosszabb beszédet mondott, melynek végén a hívek azt kiáltották: *Éljen a király!*

Az olasz kormány főszoelőtotta az orleansi herceget, hogy hagyja el Olaszországot.

Torino, február 18.

Az orleansi herceg és neje ma éjjel San-Remóból ideérkezett.

Berlin, február 18.

Az itteni francia nagykövetségen szerzett információk szerint nagyobb monarkista zavargásoktól nem kell tartani. Az elnökválasztás a bonapartisták készületlenül találta. Az orleansi herceg arcképeket szövegetelt az utcákon, de ennek nem volt semmi hatása.

Félix Faure a ravatalon.

Páris, február 18.

Faure holttestét Chenolat tanár, Faure neje-nak sógora két orvos közreműködésével bebalzsamozta. Azt a szalont, amit a február 23-iki bála feldisznítottak, hirtelen műtő-teremmé alakították át. Chenolat balzsamozta be a holttestet, Bridier, Faure komornyikja tartotta a halott fejét. Oldalt állt az Elyséebeli iroda három hivatalnok: Le Gal, Blondel és Menetrez ezredes. Mélyen megrendülve figyeltek az operációra. Faure övezgyét és leányát, akik a szomszédteremben voltak, barátai állították körül és vigasztalták.

A bebalzsamozás az elnök vonásait úgy elváltoztatta, hogy nem lehet ráismerni.

Délután tették ravatalra a holttestet, frakk és fehér mellény van rajta, mellén a becsületrend-szalagja és csillaga.

Holnap átviszik a nagy szalonba holttestét, hova a közönség is beocsátják.

A temetés csütörtökön, február 23-án lesz. A holttestet a Notre-dame-templomban beszentelik s nagy polgári- és katonai-diszszel viszik a Père-Lachaise temetőbe a Faure-család sirboltjába.

A külföld részvéte.

Páris, február 18.

Az Elyséeba egyre-másra érkeznek minden országból a részvétőtáviratok. Ott van Miklós cárnak a maga és a cárné nevében küldött távirata; Vilmos császárnak a távirata, aki kéri az Istent, adjon erőt Faurenának fájdalma elviselésére; Umberto király távirata, amely azt mondja, hogy egész Olaszország osztozik Franciaország fájdalmában és tisztelettel adózik az elhunyt kiváló tulajdonságainak. Táviratok érkeztek még a német alföldi királynőtől, a belga királytól, a portugál királytól, a Viktória királynőtől, a görög királytól, a szerb királytól, a sziam királytól, a svájci szövetség elnökétől és a khedivétől.

Az orosz nagykövet a cár és a cárné nevében a ravatalra kétszázalagos virágfüzért tett ezzel a föl-irással: Szövetségesünknek és barátunknak.

Berlin, február 18.

Vilmos császár Hubertusstokból visszatérve, a pályaudvartól egyenesen a francia nagykövetséghez hajtott, hogy kifejezze részvétét a nagykövetnek. A császár és a nagykövet 40 percig beszélgettek együtt. Faure temetésén a császárt Radziwill herceg fogja képviselni.

Pétóvár, február 18.

A Novosztii ezt írja: Az elhunyt érdeme az volt, hogy az Oroszországgal való szövetséget, amelyet Carnot kezdett, megkötötte és ezzel Franciaországnak lehetővé tette, hogy a nemzetközi politikára való befolyását érvényesítse. Kivánja a lap, hogy Faure utódja épp oly becsületesen és lelkiismeretesen teljesítse nagy kötelességeit, mint Oroszországnak most elhunyt barátja, akinek neve Oroszországban felejthetetlen lesz, mert ahhoz a nagy történelmi eseményhez fűződik.

A *Novoja Vremja* írja: Oroszország megszokta, hogy *Faure*-ban személyesítését lássa azoknak a barátai érzelmeinek, amelyek a két nemzetet összefűzték. Az ő nevéhez fűződik azoknak a felejthetetlen eseményeknek az emléke, amelyek Franciaországnak és Oroszországban nemzeti örömmünnepek voltak. Akármit hoz is a jövő Franciaországnak, Oroszországban élni fog az a meggyőződés, hogy Franciaországban nemcsak barátot talált, hanem a sors rendelése, hogy Franciaországgal karöltve haladjon. Oroszország nyugodtan néz elébe az új elnök választásának.

Róma, február 18.

Az *Esercito Militare* szerint *Umberto* királyt *Faure* elnök temetésén a polgári és katonai udvar több tisztviselőjéből álló küldöttség fogja képviselni.

Konstantinápoly, február 18.

A szultán részvétélét küldött *Faure* özvegyének és *Dupuy* miniszterelnöknek; *Constans* francia nagykövetnek pedig megbízott utján fejezte ki részvétét. A nagyvezér, a miniszterek, a diplomáciai képviselőségek és az egyházi községek fejei szintén kifejezték részvétüket. A temetés napján itt rekviem lesz.

Cetinye, február 18.

Nikita fejedelem *Faure* elnök özvegyének részvétélét küldött. *Vukovic* külügyminiszter is küldött részvétélét a fejedelem kormánya nevében.

A magyar parlament részvéte.

Az öreg *negyvenkilences*, aki most a tisztelt Ház korelnöki székében igen komoly funkciókat végez, már tegnap szemrehányásokat tett magának, hogy elmulasztotta az alkalmat, mikor egy republika fejét parentálhatja el. Mára aztán sietett jóvátenni mulasztását s az ülés elején *Madarász* József így emlékeztet meg *Faure* haláláról:

Tisztelt képviselőház! Egy nagy és művelt nemzet gyászszertére hívom föl tisztelt képviselőtársaim figyelmét. A francia nemzet gyászol: gyászolja a köztársaság elnökének, az állam fejének hirtelen történt halálát. A köztársaság volt elnöke megnyerte nemzetének bizalmát ember- és hazaszeretete, műveltsége, munkássága, jó szíve és értelemisége által. A magyar nemzetnek apáinktól, őseinktől eredt szokása, hogy minden művelt nemzet örömeiben és bánatában részt vesz. (Ugy van!) Reménylen, az egész képviselőház közérzetével találkozom akkor, midőn ez eset folytán kérem a tisztelt Házat, hogy iktassuk jegyzőkönyvbe a következőket:

I. Őszinte és mély részvétünket a francia nemzetet ért e gyászos eset fölött.

II. A francia nemzet, mint a polgárosodás, a nép értelmisége, műveltsége, a népek, a nemzetek jóléte, boldogsága, közszabadsága, alkotmányos önállása és függetlenségének előharcosa iránti meleg rokonszenvünket és nagyrabecülésünket.

A magyar parlament egyhangu helyesléssel fogadta el a korelnök előterjesztését.

Journal-fix kisasszony.

Lapunk mai számában új regény közlését kezdjük meg, amelynek címe:

Journal-fix kisasszony.

Olvasóinknak bizonyára nagy örömet fog okozni ez az érdekes munka, amely *Molnár* Ferenc kollegánk tollából kerül ki. Azokkal az előkelő tulajdonságokkal, amelyek olvasóink előtt oly becsessé teszik ennek a kiváló tehetségű fiatal írónak minden művét, írta meg legelső regényét is. A

Journal-fix kisasszony

című regény tárgya a fővárosi életből való, amelynek társadalmi és erkölcsi életét művészi formában rajzolja. A regény hősnője egy új típus: a

Journal-fix kisasszony,

egy fiatal leány, aki a főváros divatos zsúrjain csillog, és lelki életét is a szerint rendez, hogy ott csillogjon. Egész valóját a zsurok világa tölti be, ott szivja magát teli azzal a divatos világfülfogással, amely végül tönkre teszi. E helyen is föl hívjuk olvasóink figyelmét *Molnár* Ferencnek erre az új regényére.

HIREK.

Budapest, február 18.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Február 15-én új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetés ezen a napon lejárt, méltóztassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— Személyi hírek. A király, mint Bécsből távozott, ma délelőtt *Rainer* főherceg palotájába hajtatót és meglátogatta az ott lakó *Alfonz* eszterai gróft. — *Ferenc Ferdinánd* főherceg tegnap *cajati* a *Liburnia* gőzösön Lussinpiccolóba érkezett az ottani kikötőben vesztető hajóraj megszemlélésére. — A szultán nagynénjének elhunyt alkalmából valamennyi uralkodó részint közvetlenül, részint képviselője útján részvétét fejezte ki. — Gróf *Andrássy* Dénes, aki ismételt nagy alapítványokat tett művészeti és emberbaráti célokra, most 2000 forintot adományozott a Klotild-szeretotház javára. — *Szlatin* basa holnap Triestben át Londonban utazik. Az a szándéka, hogy kilép az egyiptomi hadseregből.

— *Mária Immaculata* főhercegnő halála. Bécsből jelentik, hogy *Mária Immaculata* főhercegnő, *Károly* Szalvátor főherceg özvegye ma reggel fél tízkor meghalt. Az elhunyt főhercegnő, — születésére nézve Bourbon-szióliai ivadék — ötvenöt esztendő volt. Elhunyt férje, *Károly* Szalvátor főherceg, a királyi családnak nem uralkodó tagjának ágából származott s 1861. szeptember 19-én vette feleségül Rómában, *Mária Immaculata* szicíliai-Bourbon hercegnőt, aki akkor még nem volt tizennyolc esztendő. *Károly* Szalvátor főherceg harmincegy évi boldog házasság után, 1892. január havában halt meg. Halálát akkor özvegyén kívül két fia, *Lipót* Szalvátor főherceg és *Ferenc* Szalvátor főherceg és ezek nénye, az elhunyt főherceg legidősebb gyermeke, *Mária Terézia Antónia* főhercegnő, *István* főherceg felesége és számos unoka gyászolta. Özvegye akkor elvonult bánatával, nem igen jött róla hír a világba, csak néhány hónappal ezelőtt az, hogy beteg. Az orvosok már akkoriban végzetesnek tartották baját. Az ötvenöt esztendő főhercegnőjén tüdőbajt kapott, amely lassan emésztette el erejét. Mintegy két héttel ezelőtt egyszer rosszabbra fordult állapota. Orvosai, dr. *Wiederhofer* és dr. *Heim* professzorok mindent elkövettek, hogy megmentsék, de hiába. Három nappal ezelőtt erős láz lepte meg, amely ma reggel kioltotta életét. Halála híreről rögtön értesítették a királyt, aki azonnal az elhunyt főhercegnő palotájához hajtatót s kifejezte részvétét *Lipót* Szalvátor főhercegnek és a család többi tagjának.

— *Albrecht* főherceg emléke. A bécsi augusztinusok templomában ma nagy gyászistentisztelettel ülték meg *Albrecht* főherceg halálának negyedik évfordulóját. Az istentiszteleten — mint egy távirat jelenti — az uralkodóház tagjai közül hatan vettek részt és pedig *Óttó*, *Károly*, *Ferdinánd*, *Frigyes*, *Jenő* és *Rainer* királyi hercegek. Ott volt azonkívül gróf *Welsersheimb* hadügyminiszter, báró *Beck* tábornagy, a vezérkar főnöke, az egész tábornoki kar és számos előkelőség.

— *Csajthay* *Ferenc* állapota. A tegnapi pisztolypárbaj szerencsétlen hősnének, *Csajthay* *Ferenc* szerkesztőnek az állapota változatlan. Az elmúlt éjszakát elég nyugodtan töltötte és ma délelőtt tizenegy órakor dr. *Bartha* Gábor egyetemi tanár *Andréasszky* és *Boros* doktorok segítségével le is vette a sebről a kötelekeket. A golyó mind a két tüdőszármagt átjárta, a bal tüdőben már a tüdőgyulladás tünetei is észleltek. Egy héten belül az orvosok a gyógyulásra nézve mi bizonyosat sem tudnak megállapítani. A golyó mostani helyzete, melyet a balmellen való tapintással is meg lehet találni, ezidőszent semmi komplikációt nem okozhat, s egyelőre nem is kísérlik meg eltávolítását. A seb tiszta, semmit sem gennyed. A *Ferenc József* kórházban ma nagyon sok érdeklődő fordult meg, az orvosok azonban a beteghez a családon kívül senkit sem bocsátottak. Esti tizenegy óra óta a beteg nyugodtan alszik. Időnként ha fölébred és tejet kér. A láza valamivel kisebb, mint tegnap volt.

— A *Times* Orth Jánosról. A *Times*, ennek a nagytekintélyű világlapnak tegnapi számában egy szenzációs telegrammot olvasunk, amely *Orth* Jánosral foglalkozik. Szól feje az a tudósítás ekként:

Páris, február 16.

Argentínából jelentik, hogy *Orth* János (*János* főherceg), akit már évek óta teljes bizonyossággal halottnak tekintettek, morgannatikuss nevével *Parana* közelében egy farmon lakik és inkább mint valaha kész távol maradni születésének előjogaitól.

Fájdalom, a körülmények nem engedik, hogy ennek a jó hírek a valóságában hihessünk. De minden esetre érdekes megfigyelni, hogy mint fejlődik — ugyszólván — szemünk előtt az *Orth* János-legendá, mint kedvenc témája jövőnk idők poétáinak és zeneszerzőinek.

— Kiténtetés. A király, mint a hivatalos lap mai számában olvassuk, dr. *Ráts* *István* állatorvosi akadémiai rendes tanárnak az állatorvosi szakoktatás és szakirodalom terén szerzett érdemeiért és *Kosinszky* *Viktor* vincellériskolai igazgatónak a szőlőfelújítás terén szerzett érdemeiért a *Ferenc József*-rend lovageresztjét adományozta.

— A ruthének segélyezése. *Alsó-Vereckéz* írják nekünk, hogy *Firczak* *Gyula* munkácsi püspök ma odaérkezett, hogy meglátogassa a földművelésügyi miniszter által a hegyvidéki ruthén papság részéről rendezett gazdasági tanfolyamot és érintkezésbe lépjen a ruthén nép boldogulását célzó akciójának vezetésével. A püspököt a tömegesen egybegyűlt nép és a vidéki intelligencia és a tanfolyamra gyűlt papság és tanári kar lelkesen fogadta.

— Osztó igazság. Nagy a tolongás *Juszticia* palotájában. Amíg az egyiknek hiányzik valamije, ami a másiknak megvan, addig nem lesz üres *Juszticia* díszes csarnoka.

Az egyik bíró szobájába előtt nagy csoport ember ácsorg. Alkudoznak, veszekszenek, máig ahogy itt szokás.

Egyszer csak nagysietve jön egy asszony meg egy férfi. Az asszony sir, abajgat, káromkodik, szitkozódik; a férfi mosolyogva, nevetve siet előre.

— No iszen, majd megmondja a bíró, ki nek van igazsága! Majd meglátjuk! — kiáltja az asszony az egész folyosón végig.

— Majd meglátjuk! — felel rá nevetve a férfi.

Azután homennek a bíró szobájába. Nem soká maradnak odabenn. Kis vártatva kijönnek. De mintha esoda történt volna. Az asszony elégedetten mosolyog és a férfi dühösen káromkodik és szitkozódik.

Igazán esoda történt? Dehogy! A bíró elvett valamit az egyiktől és odaadta a másiknak és megvolt az igazság. Az osztó igazság . . .

— A jászberényi párbaj. Mi is megirtuk egy jászberényi tudósítás nyomán, hogy *Lingauer* szerkesztő kardpárbajt vívott *Almásy* földbirtokossal s a párbajban *Lingauer* súlyosan megsebesült. *Lingauer* most egy nyilatkozatot küldött be hozzánk, amely szerint sebesülése jelentéktelen. Ellenfelem — ugymond — nem *Almásy* földbirtokos, hanem *Almásy* *Árpád* rendőrkapitány volt. A párbajra nem a kilgyóztatási indívány, hanem a lapom február 12-iki számának vezércikke volt, amelyben éles kritikát mondtam, többek között *Almásy* *Árpád* politikai magatartásáról is. Mellemen lapos vágást, homlokom illetve arcom jobb felén egy csontot sem érő karcólast kaptam. Ellenfelem homlokom könnyebb, jobb alsókarján pedig egy súlyosabb (üterét is megsértő) vágást kapott.

— Eltűnt hajó. Londonból táviratozzák, hogy a hamburg-amerikai vonal igazgatóságának megbízásából a *Warrior* gőzösön kívül ma reggel a *Blazer* nagy vontatógőzös is elindult *Kingston*-ból és arra felé vette útját, ahol utóljára látták a *Bulgáriát*. A hamburg-amerikai vonal igazgatósága arra a hírre, hogy a *Koordinatan* angol gőzös a *Bulgáriával* találkozott, mikor már elvesztette kormányát, egy felügyelőt küldött *Bremer*havába, hogy a kapitányt, amint megérkezik, rögtön kikérdezze. *Simpson* kapitány ezeket mondta el:

— Február 5-ikén reggel 8 órakor északi szélesség 41° 23' és keleti hosszúság 43° 59' alatt megpillantottuk a *Bulgáriát*, amely ezt jelezte: „Azonnal kérünk segítséget!” A *Bulgária* kormányzókézszüléke el volt törve, az evező erősen csapkodott. A baloldal födelzete vízben volt, baloldali esónakok hiányoztak. A *Koordinatan* esónakjai sikertelenül kísérelték meg a legénység fölvetelét.

Huszonyolc óra hosszat vesztegeltünk a *Bulgária* közelében, hogy az esetben, ha az időjárás változnék, elvontassuk a szerencsétlenül járt hajót. Február 6-ikán délután orkán és jég-eső volt. Ekkor teljesen eltűnt előlünk a *Bulgária*. A *Weehaven* és egy másik hajó is ott volt a *Bulgária* oldalán. A *Bulgária* gépe nem működött. A hajón lévőek nem félték, minden nyugodt volt. Mindenkinél volt mentőőve. Csak néhány utas volt még a hajón. Február 7-ikén egy nyugat felé tartó gőzessel találkoztunk. Egyebet nem tudok a *Bulgáriáról*.

— Halálozás. *Kőrösi* *Szabó* *János* uradalmi tisztartó 82 éves korában meghalt Nagy-Becskerekén. *Szabó* mint honvédfőhadnagy végig küzdötte a szabadságharcot és több sebet kapott. Két év előtt a király az arany érdemkereszettel tüntette ki.

C. *Szeigethi* *Margit*, *Conti* Antal budapesti posta-és táviró főtiszt nevelt leánya, tegnap éjjel hosszas szenvedés után 18 éves korában meghalt a fővárosban. Temetése ma ment végbe nagy részvét mellett.

— Orvosi kinevezés. A balatontavi gözhajózási részvénytársaság *Esterházy* *Mihály* gróf elnökléte alatt tegnap tartott ülésén dr. *Rottenbiller* *Ödön*, *Röszky* *Imre* első tanáregredéti nevezte ki orvosává

— **Fiat justicia!** Rongyos, piszkos eszavargó áll a bírák előtt. Merev tekintettel, bambán nézi hol az elnököt, hol az ügyészt, hol a védőt. Mindig azt, aki éppen beszél.

Most az elnök kérdezi:

— Mit tud a mentésére felhozni?

Körülnéz a vádlott, megvakarja a füle tövét, azután kezdi rekedt, tempa hangon:

— Hát, kérem alássan, nagyon esett az eső és cudar hideg volt. Oszt' az egész Angyalföldön nem találtam födelet, hogy meghúzdhatnam volna alatta. Akkor láttam meg a nagyságos ur gyarában, mindjárt a kerítés mellett azt a ponyvát. Alighanem ott vesztették, gondoltam magamban. Meg aztán nem akarom ellopni, reggelre visszateszem a helyére. Így gondolkodtam, kérem alássan, de alig kaptam a vállamra, megcsipett a bakter. . . .

Azután a magánpanaszhoz fordul az elnök:

— Kívánja vádlott megbüntetését?

A nagyságos gyáros ur részvételt néz végig a nyomorult alakon. Meg van hatva. Látszik rajta, hogy szánalmat érez a szegény ördög iránt. Már-már megszólal, de előbe vág az elnök:

— Figyelmeztetem, hogy ha eláll panaszától, az eljárás költségeit ön fizeti.

A körvér ur elesdálkozik egy pillanattal, azután hirtelen eltűnik szeméből a szánalmas tekintet.

— Az már más, kérem alássan. Tesék megbüntetni. Elvégre is példát kell mutatni a gonosztévőknek! . . .

— **Politika a pincében.** *Luegerék* hírhedt pincéjében, a bécsi *Rathhaus-keller*ben az éjszaka megint nagy botrány történt. Éjjel egy óra tájban ugyanis nagy zsvajjal mintegy harminc német diák vonult be a kocsnába, ahol már javában iddoggát a *Norica* katolikus diákszövetkezet néhány tagja. A kocsnában mindjárt tudták, hogy a tömeges látogatásból botrány lesz. Hogy eltávolítsák őket, nem adtak nekik italt. Öt perc múlva már valóvá vált a kocsma személyzetének halsejtelme. Az új vendégek összererekedtek a régiékel. Beleavatkozott a küzdelembe néhány ott iddoggát keresztény szocialista is, akik a diákszövetség tagjainak pártjára állottak. A botránynak a rendőrség vetett véget. Három veredőg elfogtak s bekisértek. Ezeket a rendőrség megbüntette.

— **Vasúti katasztrófa.** *Forest*, egy *Brüsszel* mellett levő helység pályaudvarán ma reggel irtozatos vasúti katasztrófa történt. A *Monsböl* jövő gyorsvonat teljes erővel robotogott be az állomásra, még fékezni sem kezdtek, amikor az óriási kőben egyszerre borzasztó robbanás hallatszott: a gyorsvonat beleütközött a *Tournaiböl* érkezett vonatba. A tornayai vonat a pályaudvaron a gyorsvonatra várakozott, amely rossz váltóállítás folytán kerülhetett a tornayai vonat vágányára. A gyorsvonat mozdonya a tornayai vonat kocsijait teljesen összerongálta. A sűrű köd miatt csak nagy nehezen foghattak a mentéshez. A vonat romjai közül egymásután huzták ki a halottakat és a sebesülteket. Mire az összezuromt kocsikat eltszigorogatták — mint a *Neues Wiener Tagblatt*-nak táviratozzák — *harmindhárom halottat* szállítottak el. *Százötven ember* súlyosan megsebesült, közülük tiz haldoklik. A katasztrófa folytán a *brüsszeli déli pályaudvaron* a forgalom egész nap szünetelt.

— **André.** Pár nappal ezelőtől a hír terjedt el, hogy ráakadtak Andrének és két társának holttestére a tunguzok földjén. A pétervári svéd követ, mint *Stockholmból* jelentik, most a következőket jelentette a svéd távirati ügynökségnek: *Gróf Muravjev* külügyminiszter, a jéniszejszki északi kerület rendőrfőnökétől február 16-ikán táviratot kapott, amely szerint *semmi sem erősíti meg az André expedíciójáról szóló jelentést* sem magában a jéniszejszki kerületben, sem az északi Jéniszejszki környéken lévő bányakerületben. *Wilken* bányafelügyelő február 13-ikán a Pit folyóhoz ment, hogy ott kutasson. A vizsgálat eredményét táviratban fogják tudatni.

— **Hízság.** *Györgyi Kálmán* fővárosi tanár, ismert szepmüvészeti író és a magyar iparmüvészeti társulat titkára, tegnap tartotta esküvőjét *Komjáthon* *rechtenfels* *Gross Melanie* kasszonyával. — *Dr. Vadas József* székfővárosi felső kereskedelmi iskolai jogtanár *Ba-Paladon* tegnap vezette oltárhoz *Béltky Irma* kasszonyt. — *Dr. Sehl György* mezőkövesdúzi járási orvos február 18-ikán eljegyezte *Vosztruha* *Margit* kasszonyt *Léván*. — *Bányai M. Lipót*, a *Bányai M. L.* és *Társa* helybéli cég baltagja, eljegyezte *Janovits Gyula*, az *Adria* Biztosító Társaság kárbeszélő leányát, *Jolán* kasszonyt. — *Schlanger Mór*, nagantisztviselő, a *Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesületé* titkára eljegyezte *Schiller Flóra* kasszonyt *Pécset*. — *Menczer Jakab* O-Kanizsáról eljegyezte *Schwarz Berta* kasszonyt, *Schwarz Adám* leányát *Nyir-Bátorból*. — *Krassz Vilmos* fővárosi kereskedő eljegyezte *Spitz Szerén* kasszonyt *Bulapestről*.

— **Életunt joghallgató.** *Debrecenből* táviratozzák: *Szentkirályi Sándor*, a debreceni gazdasági tanintézet hallgatója szívujaja miatt gyufaoldattal megmérgezte magát. Tettét még idejekorán észrevették és ellenszerekkel annyira segítettek baján, hogy felgyógyulását is remélik. A fiatal gazdasz *Szentkirályi Sándor* beregmezei alispán fia.

— **Akinek egyre kisebb lesz a szive.** A szív, amely tulajdonképpen a vérkeringés dolgait intézi, már ösödök óta szimbóluma mindennek, ami szeretet vagy szerelem. A szerelmesek bizonyos pillanatokban a szivükre szorítják a kezüket, s dobogásából következtetnek egymásra, amire a pulzusból is lehetne következtetni. Arra nem emlékszünk, hogy emberemlékezet óta a szivnek ez a költői szerepe összevágott volna a testben végbemenő élettani működésével. Most *Ungvárról* érkezik hozzánk egy ilyenfajta, nagyon érdekes hír. Volt egy rokonszenves, szép, fiatal lány, — írja a levelező — aki szeretett egy fiatal embert. A fiú is szerette a lányt, már meg is állapodtak szépen a jövőben, elhatározták, hogy egymáséi lesznek, ahogy az szokás itt e földtéken. Csakhogy a lány szülei nem egyeztek bele a házasságba. Azóta a nagyon szép leány egyre fogyott, beteges lett, mint ahogy ez minden ilyen szomorú esetenél lenni szokott. Arcáról lehervadtak a rózsák, hangjából kivestett a szín, szeméből a ragyogás. Végre is az orvosok megvizsgálták egyszer. Sokáig kutattak, kerestek, gondolkodtak, amíg csak rá nem jöttek, hogy a boldogultalan leányunk *egyre kisebbedik a szive*. Mi laikusok vagyunk ebben a dologban, így el is hiszszük az ungvári tudósításnak ezt a különös esetet. Csak a szép szimbólumot látjuk, hiszen egy boldogultalan szép lányról van szó, akinek oly tele volt érzéssel a szive, olyan sokáig, s akinek most kihalt a lelkéből a remény. Annyira költői ez az eset, hogy igazán csak az élet találhatta ki.

— **Krivány.** A belügyminiszter helybenhagyta Aradvármegye közigazgatási bizottsága fegyelmi válaszmányának azt a határozatát, amelyben *Krivány János* volt gyámpénztári pénztárost, *Barb Efrém* ellenőr és *Schweiger Lajos* megyei főpénztárost állásának elvesztésével sújtja. A végzés a következőképp hangzik:

Aradvármegye közönségének.

Aradon.

Krivány János vármegyei gyámpénztárnok ellen a gyámpénztár kármere elkövetett sikkasztások, úgy a gyámpénztár kezelői, valamint a pénzügyi felügyelet gyakorlására és a pénzügyi felügyelet teljesítésére hivatott és az említett sikkasztásokból kifolyólag hivatalos állásuktól felüggesszett vármegyei tisztviselő, névszerint *Barb Efrém* gyámpénztári ellenőr és helyettes gyámpénztárnok, *Hanacsék Béla* gyámpénztári könyvvizsgáló és helyettes ellenőr, *Schweiger Lajos* főszámvevő, *Peckán Sándor* árvaszéki elnök, *Szathmáry Gyula* alispán és *Vörös Vidor* tiszti főügyész ellen, továbbá egy beadvány átvétele és iktatása körül elkövetett szabálytalanság miatt *Rácz Ferenc* árvaszéki irattárnok és *Bóra György* árvaszéki iktató ellen folyamatba tett fegyelmi ügyben a közigazgatási-bizottság fegyelmi válaszmányának 1898. évi december hó 10-én és folytatónak 11., 12. és 15-én 3008. sz. a. hozott határozatát a vármegye főispánjának az 1886: XXIII. t. c. 11. §-a alapján hivatalból tett feltevése, valamint *Barb Efrém*, *Schweiger Lajos*, *Hanacsék Béla* és *Peckán Sándor* felelőseinek következtében felülvizsgálván:

Annak azon rendelkezését, mely szerint *Krivány János*, *Barb Efrém* és *Schweiger Lajos* az 1886: XXIII. t. c. 1. §-ában körülírt fegyelmi vétségben vétkesnek kimondattak és ugyanazon törvény-cikk 9. §-a alapján s annak 14. §-a alkalmazásával hivatalvesztéssel sújtattak, helybenhagytam, tekintettel arra, hogy a nevezettekkel szemben a fegyelmi válaszmány határozatában felsorolt s a leg súlyosabb beszámítás terbe alá eső többrendű fegyelmi vétségeiknek elkövetése a vizsgálat során kiderített adatok által minden kétséget kizárólag bebizonyítottak tekintendő.

Ellenben az idézett határozat egyéb rendelkezéseinek érdemleges elbírálását az ügynek részben általam elrendelt kiegészítése fogantatásaihoz a fennbéli törvény 8. §-a alapján függőben tartandónak találtam.

Midőn ezekről a vármegye közönségét tudomásra véve értesítem, egyuttal felhívom, hogy a fennbéli határozatom folytán megüresült és választás alá eső gyámpénztárnoki, ellenőri és főszámvevői állásokat legközelebbi rendes közgyűlésen töltsen be.

Budapestben, 1899. évi február 15-én.

— **Uzsora-váltók.** Ötszáz hetven váltót talált a rendőrség *Mauthner Gyula* váci-utcai szabónál a tegnap házkutatás alkalmával. *Mauthner* tegnap reggel elutazott valahova és így nem lehetett kihallgatni, a váltókat a rendőrség felfoglalta. Valószínűnek tartják, hogy *Mauthner Nagy-Kátára* utazott. *Kieszkovszky* lovagot különben ma átkisértek az ügyészséghez.

— **Barákok a hangversenyen.** *Siklóson* hangverseny volt a minap, és hogy mindjárt előre eláruljuk a dolog csattanóját, a közreműködő énekesnő megbarakozta azt az urat, aki őt zongorán kísérte. *B. Csik Irén* asszony éneke nagyon tetszett a jótékony nőegyesület hangversenyén, annyira, hogy a közönség zajos tapsokkal honorálta a szép asszonyt. Egy illetékes kísérte zongorán *Csik Irént*, s amikor a tapsok fölhangzottak, úgy az énekesnő, mint a zongorázó ugynevezett „ráadásba” kezdett. De ez a dal nem volt nagyon harmónikus, mert az énekesnő mást énekel, a zongorista pedig mást zongorázott. A közönséget érthető módon bántotta ez a hangzavar, persze, *Csik Irén* sem volt a legkellemesebb helyzetben. A zongorázó urat azonban ez az állapot a legkevésbé sem zavarta. Tovább játszott a darabját, úgy, hogy a művésznek majd hogy sirva nem fakadt. Végre azonban megmondta magát, — elkeseredésében mi telhetett tőle? — hatalmas barakot nyomott a rosszhallású zongorista fejére. A közönség hatalmas kacagásban tört ki, a zongorista elképpedt. — És ezt *Siklóson* hangversenynek nevezik.

— **Magyarosn.** Még a jó vidéken, itt-ott megérik egy rendező bál, ami éppenséggel nem hasonlít azokhoz a finom mulatságokhoz, amelyeket mindenféle bálbizottsági ülések után a fővárosban ütnek össze. *Nyireghyázáról* táviratozzák, hogy az *orosi szőlőben* éjjeli mulatságot rendezett a fiatalság, a mely mulatságra meghívták a környékbeli legényeket és lányokat. Mulatság közben szóváltás, majd dalazkodás támadt, mely azután véres verekedéssé fajult. A verekedésnek az lett a vége, hogy *huszonnégy* embert szállítottak el véresre verve. Egy *Sarecz András* nevű legénynek bezúrták a koponyáját és most haldoklik. Szóval a *Sarecz András* esetétől eltekintve, a mely bizony szomorú, magyarosan mulattak az orosi szőlőben.

— **Véres tréfa.** A fegyverrel való játéknak ma délután, mint már annyiszor, véres következménye lett. *Henzer Gyula* mészaroslegény forgópisztolyt vásárolt egy barátjától. A Százház-utca 24-ik számú ház előtt *Henzer tréfából* ráfogta a pisztolyt *Papp Julcsa* szolgálólányra. A pisztoly elsült és a golyó a leány szájába hatolt. A szerencsétlen teremtést haldokolva vitték be a Rókusba; a végzetes tréfa elkövetőjét pedig letartóztatták.

— **A hálás főnyertes.** Az újságírók sorsjátékának ötödik húzása alkalmával a 23,000 koronás főnyereményt egy *Csiemadia János* nevű munkás ember nyertte meg, aki a kezelőszékhöz a következő levelet intézte:

Tisztelt Uram!

Nagyon de nagyon szegény ember voltam mostanáig. Hét gyermekemnek és beteg feleségemnek néha alig tudtam megkeresni a mindennapi kenyeret. Segítségem nem kaptam sehohsem s már-már abból a kis oduból is kikergettek volna, a hova meghuztam magam családommal, mert nem tudtam megfizetni a lakbért. Végre az isten megsegített, kaptam munkát. Nem tudom, hogy történt, de az első napszámból, a helyett, hogy kenyeret vettem volna magamnak, egynem bemenettem *Gaedicke* urhoz s vettem egy újságíró sorsjegyet. Nem gondoltam arra, hogy már másnap gazdag ember leszek, hanem letérdeltem otthon gyermekeimmel és imádkoztam az Istenhez, hogy segítene rajtuk valamiképpen. S az isten megkönnyítette a szegény családom, neki juttatta a főnyereményt. Talán az utolsó húzás főnyereményét a 100,000 koronásat, melyet a jövő héten, kedden, február 21-én sorsolnak ki, szintén valami szegény ember fogja megnyerni. Tiszta szivemből kívánom, hogy úgy legyen. De kívánom azt is, hogy az Isten áldja meg mindazokat az urakat, akik az én szerencsémnek előmozdítottak voltak; áldja meg az Isten a magyar újságírókat is.

Fogadják az urak leghálásabb köszönetemet.

Csiemadia János.

— **Kriegner-féle Reparatör** a leghatásosabb külszer a csuz és kőszvény ellen. Üvege 1 frt, kis üvege 50 kr. A Rókus-kórházban 136 eset közül 129-ben teljes gyógyulást idézett elő. Főraktár *Korona-gyógyszertár*, Budapest, Kálvin-tér.

— **A fogak ápolása.** A fogpépek és a különféle fogtisztító szerek megválasztásánál a közönség igen gyakran csalódik. Olyan szereket használnak sokan, amelyek ártanak az inyeknek. Teljesen ártatlan szer egyedül a hírneves *Sarg-féle Kalodant*.

— **André sorsa** iránt legújabbban ismét mondhatni lázasan érdeklődik az egész európai közvélemény. Ez arra bírta a Magyar Körtérségét, hogy Andréoról és elutazásáról a *Hódolói díszfelvonulás* körkép látogatóinak több eredeti rendkívül érdekes felvétel is mutasson be. E felvételek, melyek bemutatása vasárnap délután 4 és 5 órakor kezdődik, bemutatják: a léghajós északsarki expedíció tagjait, előbb *André* körül csoportosulva a tengerparton, azután már a léghajó kosarában az indulás pillanatában, midőn a munkások a léghajót megörösítő kötelek felszabadításán dolgoznak; a többi felvétel mozzanatonként mutatja, miként halad a léghajó a tenger fölött s a kosárból lecsúszó kútól, melylyel *André* a léghajó emelkedését igyekezett szabályozni, mint hasit barázdát a tenger tükrián; a következő képek mutatják a folyton távolodó léggömböt, míg az a nézők szeméi előtt teljesen eltűnik; egyik képen

ugyszólván meg van örökölt a legutolsó tekintet, amit — legalább eddig — európaiak Andréra, társaira és léghajójára vetettek. Az André-képeken kívül természetesen a színpályaképzést is bemutatják, minthogy ez iránt folyton növekszik a közönségben az érdeklődés, különösen az amatőrök, tanárok, katonatisztek, szakfűzők stb. körében. A körkép látogatói mindkét bemutatót díjtalanul tekinthetik meg.

— **Magyar örvény.** A magyar árpa kiváló tulajdonságai az ország határain túl is eléggé ismeretesek, a külföldi agrárpolitika jelen nehéz viszonyai között is talán egyedül kivételi cikkünk maradt. De hogy a magyar árpanak belföldi feldolgozása által honi iparunk is természetesen fejlődést és kiterjedést nyerhet, azt bizonyítják gyári telepeinknek az utóbbi időben a kelet irányában célba vett összeköttetése. Így a kőbányai királyszőlőfőző közkezdeltései sörgyártmányaira nagyobb tengerentúli megrendeléseket kapott, sőt, mint értesülünk, legújában egy kereskedőházzal lépett összeköttetésbe, minek folytán a kőbányai királyszőlőfőző hírneves *Góliát-malátasöre* Transvaalban fog az ott már jól bevezetett angol Porter-sörrel remélhetőleg sikerrel megküzdeni.

— **A Beszélő újság a politikai válságról.** Most, amikor minden ember feszült érdeklődéssel várja a politikai válság megoldásáról szóló híreket, tünik csak ki igazán, hogy milyen nagy szolgáltatásokat tehet a publikumnak a *Telefon Hírmondó*. Történjék a nap bármely szakában valami szenzáció, a Beszélő újság riadójele azonnal megszólal s felhívja a publikum figyelmét arra, hogy most valami érdekes dolog foltozása következik. A *Hírmondó* hírszolgálatosa minden időhöz köti. Akármikor tud meg a szerkesztőség valami érdekes dolgot, azt azonnal felváltja s néhány pillanat alatt a főváros és környékének minden pontján tudják már. Így a szabadelvű párt péntek esti fontos értekezletéről már este 8 órákor, a szombati képviselőházi ülésről már délelőtt 11 órákor kapott részletes tudósítást a *Hírmondó* révén a nagyközönség. A politikai válság további tartama alatt is ilyen gondolat fog úgymint a Beszélő újság arra, hogy minél gyorsabban tudósítsa hallgatóit.

(x) **Brázay sósorszesze** a leghatásosabb házi-szer *csúsz, rheuma, fej- és szemfájás, valamint megfázások* ellen. Nagy üveggel 1 forint, kis üveggel 50 krajcár.

A szolnoki földcsuszamlás.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Szolnok, február 18.

Péntek reggel négy és öt óra között szokatlan harangjel kondult meg a szolnoki és szajoli állomásokon. A hetedik számú harangjel bugott be az éjszakába, komoran hirdette:

— Minden vonat megállítandó!

És kevéssel utóbb lélekszakadva futott be az állomásra a 26-ik számú órház pályára és jelentette *Führer* forgalmi hivataloknak:

— A pálya megszakadt... ötven méteres földcsuszamlás... nincs sín... a 349—350 szelvény között van...

Ebben az időben a vonalon a 8412-es számú vegyes vonat közlekedett, melyet azonban sikerült idejekorán megállítani és az állomásra visszahozni.

A pályáér értesítésére egy üres gépmenet ment ki a vonalra *Hartmann* forgalmi főnökkel, *Füredi* állomásfőnökkel és *Gergelyffy* osztálymérnökkel. E gépmenetet pár perc múlva egy másik vonat követte, mely mintegy kétszáz munkást vitt ki a helyszínre, hogy a helyreállítási munkálatokat azonnal megkezdhesék.

A földcsuszamlás képe minden borzalmassága dacára is meglepően szép látványt nyújtott a lobogó fáklafényben. A negyven méter magasságu töltés a mélységbe zuhant alá úgy, hogy a sinek folytonossága mintegy ötven méter távolságban teljesen megszakadt. És a szakadás közvetlen közelében komoran feküdt el a sötét géptömeg, piros reflektoraival sejtetemesen világítva be a mélységet.

A vasut emberei komoran ismételtetik:

— Ha vonat járt volna... ha vonat járt volna..

A szakadás túlsó szélén, Szajoli irányában alig láthatóan tünik föl a vegyes vonat jelzése.

— Fekve maradt a pályán, nincs baj.

Odafordulok az egyik mérnökhez:

— Nem lenne szives a „Budapesti Napló” számára az okát adni a földcsuszamlásnak?

A mérnök erre elmondta, hogy a vonal e része a Tisza vadvízes árterületén fekszik, a víz meggyöngyögte a töltés kötéseit és ez okozta a földcsuszamlást.

— A balesetért nem tartozunk felelősséggel, mert már régóta ajánlottuk a vonal e szakaszának áthidalását. Hála a gondviselésnek, hogy a vonatot megvédelmezte.

A távolból az osztálymérnök parancsszava hangzik föl:

— Bocsanat, uram, szólít hozzám a mérnök, akibe felvilágosításért fordultam, a munka kezdődik. És lesietve a töltésről, eltávozott a munkásaihoz.

Délelőtt tizenkét órákor az osztálymérnök ezt jelentette a forgalmi főnöknek:

— A közlekedés átszállással mehet!

Szükszavuan folynak a jelentések. A munka sürgős, mert a budapesti igazgatóság táviratai egymást érik.

- Még sem?
- Mikor lesznek készen?
- Állítsanak be több embert!
- Siessenek!

A dolgozó kezek száma mindinkább szaporodik és a vonatok mindegyre kisebb késéssel közlekednek. A legtöbb időt a posta átszállítása rabolja el és nem érdekelten, hogy a tömördek levél közül éppen a hirlapokat kezelik legundósabban.

— Vigyázzanak az újságokra... a lapokra vigyázzanak, — hangzik számtalanszor.

A Predeal és Máramaros-Sziget felől érkező utasok még semmit sem tudnak a balesetről és éppen ezért az átszállás nagy zürzavarral jár. Csaknem minden egyes utast külön kell felvilágosítani arról, hogy becses személye nem fog veszélyben. És úgy is akadt egy nyiregyházi urnó, aki inkább visszautazott hazájába, mintsem hogy az átszállásnál náthát kapjon. Természetesen az átszállásnál nagy számmal találhatók az amerikai élelmességi vasuti hordárok, kik busás baksis mellett szívesen segédkeznek az átköltözésnél.

A tehervonatok közlekedése egyelőre be van szüntetve, de azért az áruk mégis továbbittatnak, habár némi kerülővel is. Így a Nagyváradra fűladott áruk Szegedre mennek le és Békés-Csabán át érik el rendeltetési helyüket.

A vonatok közlekedésének biztosítása érdekében a forgalmi főnökség állandóan künt tartózkodik a helyszínen. Egy ügyesen összeállított, meglehetősen szellős sátor a vezérkar tanyája, honnan a munkálatokat dirigálják. A munkálatok körülben csak ideiglenes jellegűek és a pálya alépitmény nem is lesz tartós, mert a főcél az, hogy a kettősvágányu pálya egyik sinpárja minél gyorsabban helyreállítsák, hogy a közlekedést valamiképpen le lehessen bonyolítani. Az átszállási helyig a vonatok mindig egy-egy hivatalnok felügyelete alatt közlekednek.

A pálya kijávítása negyvennyolc óránál előbb semmi esetre sem fog megtörténhetni és a vonatok akkor is csak csigalassúsággal közlekedhetnek.

Szálló hírek szerint újabb földcsuszamlástól lehet tartani, mert a vadvíz az egész földterületet átitta és meglazította a töltéseket.

V. E.

Gyümölcsöt a népnek!

— Kitűnő eszmék. —

Ismét jelentkezem, tisztelt szerkesztő ur, mert megint valami jót olvastam. A facér munkásoknak — mi külteliek, tudjuk ezt — rendes pihenőhelye az ugynevezett Pékerdő. A Pékerdőben gyilkosságok vannak néha, de fák nincsenek. Ez az a bizonyos erdő, ahol az erdőtől nem látni a fákat. Most a munkások deputációjába mennek a polgármesterhez, hallva, hogy a Pékerdőt be akarják fásítani. Azt fogják kérni a pesti lordingyortól, hogy ha már fát ültetnek az erdőbe, ültessenek — gyümölcsfát. Ugy gondolkoznak ugyanis, hogy a gyümölcs megéri, ók a fa alá heverednek, mire fúj a szél s a gyümölcs az ó szájkába hull. Ez alkalomból, engedje meg, hogy még néhány ilyen mesebeli ajánlatot tegyek a polgármesternek, aki bizonyára szíven hordja a facér munkások ügyét.

1.

Rakják ki az Üllői-utat cukorral flaszterkő helyett. A facér munkások majd a földre levernek, s élvezik a cukrot.

2.

Az állami épületek ne téglából, hanem mézeskalácsból épüljenek, s tartsanak bennük a facér munkások számára ingyen-előadásokat.

3.

A Rákospatakbán, a lakatoslegények Ostendején ne víz, hanem limonádé csörgedezzen, ami együtt jár a fürdés betiltásával.

4.

A polgármester eszközölje ki, hogy a téli napokon hó helyett manna, az őszi napokon pedig esővíz helyett szilviorium hulljon az égből.

5.

A Népligetben rendezzenek be egy ananász-sétányt.

6.

A Kerepesi-uton reggeltől estig egy középkori ruhába öltözött herold pénzt szórjon a nép közé.

7.

A köruton bontsák föl az aszfaltot, s helyettesítsék égett cukorral.

8.

A táviró-drótok helyett ugynevezett mézes-madzagot feszítsenek ki a póznák között.

9.

A vízvezetékek helyett állandó bor- és sör-vezetékek vidítsák föl a szociális állapotokból kifolyólag szomorú munkásokat.

10.

Por helyett tört cukrot hajtson maga előtt a budapesti utcákon a szél.

És még többet is lehet kitalálni.

Tisztelettel

Egy élelmes polgár.

SZÍNHÁZ, MŰVÉSZET.

** **Az Operaházban.** Kedden *Mignont* adják elő *Várady Margit* k. a. fellépésével, aki *Mignon* szerepét énekl. A többi főbb szerepekben a következők lépnek föl: *Blätterbauer* Gizella, *Payer* Margit, *Arányi*, *Dalnoki*, *Beck* és *Hegedüs*. Csütörtökön a *Roland mesterben* a még betegeskedő *Hilgermann* Laura szerepét, *Parbleunét*, *Bartóky* Matild kisasszony énekl. Szombaton *Don Juan* kerül színpadra, vasárnap pedig ismét *Roland mestert* adják bérlet-szünetben.

** **A Népszínház premijerje.** *Jones* Sidney operettjének, a *Görög rabszolganak* a jövő hétre tervezett bemutatását, *Hegy* Aranka betegsége miatt, pár nappal el kellett halasztani. Az első előadás március harmadikán van tervebe véve.

** **A Lilliputi hercegnő.** *Lilliputi hercegnő* lesz a címe a *Magyar Színház* legközelebbi újdonságának, amely a *Bolond*, a *Gyurkovics lányok* és az *Egyiptom gyöngye* után egyhuzamban a negyedik eredeti darab. Szerzője *Márkus* József, aki eddigi színműiről pályáján is szép sikerekre tekinthet vissza. Zenéjét pedig *Hegy* Béla, az a régen hallgató elsőrangú zeneszerző irta. A háromfelvonásos énekes színmű első előadása március elejére van tervebe véve. A *Lilliputi hercegnő* címszerepét *Ledószky* Gizella, a *Magyar Színház* szubrett-primadonnája fogja játszani. Az érdekes újdonsággal ma kezdtek meg a színpadi próbákat.

** **Devrient ur bajai.** Már mi is irtunk arról a kis balesetről, amely *Devrient* urat, a bécsi Burgszínház tagját érte. Hitelezői t. i. csödbe kergették őt is, meg nejt is, a szépségéről híres *Reinhold* asszonyt, de az intendantura elhárította a kedvelt művészpárról a legnagyobb veszedelmet egy óriási előleg alakjában, amelyet most tekintélyes havi részletekben von le *Devrient* fizetéséből. Am az anyagi gondok vizsályt támasztottak a *Cottage* gyönyörű kis palotájában, amely azelőtt vendégül látta lukullusi lakomákon az osztrák főváros szellemi, születési és finansziszokratáját. Ma — amint *Bécsből* jelentik — sokat beszélnek arról és művészi körökben arról, hogy *Devrient* ur elhagyta lakását és két nap óta egy előkelő szállóban lakik, azonfelül pedig az intendánshoz azt a kérelmet intézte, hogy szerződését felbontsák. A művész rossz fát tett a tüzre és nagyot vettét férji kötelme ellen, a mi feleségének tudomására jött. *Reinhold* asszony rögtön kijelentette, hogy valóni fog és hogy mindaddig nem lép föl a Burgszínházban, amíg *Devrient* ott működik. Ez a *Devrient* ur legújabb baja...

** **H. Novák Irén fellépése.** Emlegettük már, hogy *H. Novák* Irén, az aradi színház volt jeles naivája, aki egy idő óta visszavonult a színpadtól, vendégszerepelt a *Kisfaludy Színházban*. A fiatal művésznő — mint értesülünk — kedden, február 21-én fog fellépni Ó-Budán s egyik legjobb szerepét, *Szigeti* József *Falusiak* című vígjátékában *Irmát* fogja játszani. A vendégszereplés iránt nagy érdeklődés nyilvánul.

** **Legonvé halála.** A francia színpadi irodalom egyik legkiválóbb embere, *Ernest Legonvé*, halt meg tegnapi délután *Párisban*, kilencvenéves korában. *Legonvé* egész sereget irta az óriási sikert ért daraboknak, amelyeket részben egymagában, részben pedig társszerzőségben irt együtt *Scribe*től. Ő irta többek közt *Lecouivreur Adriennet* és a *Tendérujjakat*, amelyek a magyar színpadokat is diadalal járták be. *Legonvé*, aki emlékiratait is megírta *Halvám estendő életemből* cím alatt, 1855. óta tagja volt a francia akadémiának.

** **Miss Halton magyar dala.** *Miss Halton*, a *Budapesti Újságírók Egyesülete* március ötödiki hangversenyének egyik érdekessége, azzal a szerzetreméltó vállalkozással lepte meg a rendező bizottságot, hogy angol szubrett létere, magyar dalt is akar énekelni. A bizottság több magyar dalt küldött be a művésznőnek, hogy válasszon közülük. A szerzetreméltó angol szubrett, már előre sőtjük, óriási lelkesedést fog kelteni a mikor nótára fogja nyitni száját és el fog röppenni ajkáról az élesbáns magyar nóta:

Wuold nekem sigy
Darow s'owruw
Farry paum!

A hangverseny iránt különben minden körbe a legnagyobb érdeklődés mutatkozik.

**** Kópósy Juliska betegsége.** Kópósy Juliska, mint egy bécsi újság írja, egy hét óta ágyban fekvő beteg. A művésznő kénytelen volt február második felére vállalni vendégszerepléseiről lemondani.

**** Jókai repris a Kisfaludy-Színházban.** A Kisfaludy-Színház feleleveníti Jókai Mórnak *Dalma* című színművét. A társulat most készül a darabra s az érdekes repris március elején lesz.

**** Bábák hangversenye.** A magyar bábaegyesület segélyalapja javára március elsőjén, szerdán este hangversenyt rendez a fővárosi Vigadóban. A rendezőség élén dr. Dörner Gusztáv egyetemi tanár, a budapesti bábaképző intézet igazgatója buzgólkodik és a hangversenyen közreműködik Jászai Mari, a Nemzeti Színház művésznője, aki szavalni fog, *Larissa*, az opera tenoristája, Szilágyi Arabella, Kaczér Margit, Dalnoki Béni, Beregszászy Nándor, Tarnay Ala os, Balassa Lipót és Humphreys Rikard. A műsor gazdag és változatos.

**** Új zeneművek.** (Kaphatók *Méry Béla* zene-műkereskedésében V. Dorottya-utca 7.) Delibes A király mondta, teljesén 4 frt 50 kr. Potpourri 1 frt 20 kr. Goldmark A hadifogoly teljes 5 frt. Potpourri füzet 1 frt 80 kr. Macagni Iris 5 frt. Barna Midász király füzet 1 frt 50 kr. Jones Görög rabszolga, a Népszínház legközelebbi újdonsága teljes 3 frt 50 kr. Gésák 3 frt. Potpourri 1 frt 80 kr. Keringő 1 frt 50 kr. Mouchout Circus Girl teljes 3 frt 50 kr. Chapi Utazó király 1 frt 80 kr. Varney Báránykák, Utazás egy apa körül 1 frt 80 kr. Audran A Baba, Messenger Michu-lányok, Weinberger Ádám és Éva, Heuberger Opernbál, Bayer Fr. Hexe. Suppé Modell füzet 1 frt 50 kr. Ferron A krokodilus 1 frt 80 kr. Hervé Lili III. 1 frt 50 kr. Córmasz-dal a Bibliás asszonyból 1 frt 50 kr. A férfi mind leger 90 kr. Planquette Varázsgyűrű füzet 1 frt 50 kr. Schleicher Kille Kille, Mein E end, Toreador keringő, Bayer Bist du die Blume, Am bi du bont du Banc, Ganz Kleine Frau, Ach! könnt ich noch einmal, Kleine Witwe füzet 75 kr. Weisz Adria, Mezey Chrysanthéme, Rosenzweig Király keringők 1 frt 20 kr. Varney Beszök keringő 1 frt 20 kr. Korzák ABC, Aus der Zeit der Jungen Liebe, Neue Wiener Volksmusik Lustiger Marsch, Pikante Blätter, Wiener am Land, Wiener Plaudereien, Wiener Spaziergänge, Potpourri k füzet 1 frt 80 kr.

**** Színházak műsora.** Nemzeti Színház, Hétfőn: *Romeó és Julia*, Kedden: *Hamfj dalai*, Szerdán: *Első vihar*, Csütörtökön: *Bűnös*, Pénteken: *Aglegények*, Szombaton: *Ózsi napsgár*, Az atalás, Vasárnap: *elután: Királyi házasság*, Este: *Thurán Anna*.

Magyar királyi Opera: Hétfőn: nincs előadás. Kedden: *Mignon*, Szerdán: Nincs előadás. Csütörtökön: *Roland mester*, Pénteken: Nincs előadás. Szombaton: *Don Juan*, Vasárnap: *Roland mester*.

Várszínház: Csütörtökön: *Clémenceau*, Szombaton: *Folt, amely tisztít*.

Vigaszínház: Vasárnap délután: *Gavaut, Minard és Társa*, Este: *Tanqueray második felesége*, Hétfőn: A teknősbéka, Kedden: *Tanqueray második felesége*, Szerdán: *Családi örökök*, Csütörtökön: *Tanqueray második felesége*, Pénteken: *A hálókoesik ellandó*, Szombaton: *Tanqueray második felesége*, Vasárnap délután: *Mozgó fenyegek*, Este: *A teknősbéka*.

Népszínház: Vasárnap délután: *Hajnali harangszó*, Este: *Bibliás asszony*, Hétfőn: *Nebántsvirág*, Kedden: *Holtomiglan*, Szerdán: *Bibliás asszony*, Csütörtökön: *Duálkissasszonyok*, Pénteken: *Hajnali harangszó*, Szombaton: *Baba*, Vasárnap délután: *Bibliás asszony*, Este: *Az édes*.

Magyar Színház: Hétfőn: *Egyiptom gyöngye*, Kedden: *A Gyurkovics lányok*, Szerdán: *A Gyurkovics lányok*, Csütörtökön: *Egyiptom gyöngye*, Pénteken: *Egyiptom gyöngye*, Szombaton: *A Gyurkovics lányok*, Vasárnap délután: *Aranylakodalom*, Este: *Egyiptom gyöngye*.

Kisfaludy Színház: Kedden: *A Falusiak*, (H. Novák Irén fellépte.) Szerdán: *A dolovai nábob leánya*, (Radnai Zsuzsi fellépte.) Csütörtökön: *Romeo és Julia*, (Gyurmann Alice jutalomjátéka.) Pénteken: *Keresd a szíved*, Szombaton: *Kip van Winkle*, Vasárnap: *A kétszaru ember*.

**** Az Operaház előadása — otthon.** A M. Kir. Operaházban holnap — vasárnap — este *Weber* dalművét a *Büvés vadász* hozták színi. A *Telefon Hírmondó* az előadást közvetíteni fogja s így az előfizetők otthon is végig hallgathatják. Opera után 11 óráig cigányzene lesz hallható a kagylókon.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ Pedagógiai felolvasások. A Magyar Pedagógiai Társaság mai ülésén két nagyérdékű és szellemes felolvasásban volt a megjelent előkei közönségnek része. Az első *de Gerardo Antonia*, nénevelésünk e lelkes bajnoka tartotta. A művészet szerepe a tanításban volt értekezésének tárgya és meggyőzően fejtegette, hogy a tanítónak művészi érzékkel kell megáldva lennie, mert művészi érzék nélkül a tanító nem képes a képzelő tehetséghez szólni. A modern tanításban nincs meg a művészi érzék s ezért a modern tanítás kiirtja a képzelő tehetséget. Utána dr. Gyulay Béla értekezett a *polgári iskolák reformjáról* és arra a következtetésre jutott, hogy a polgári leányiskolát ki kell bővíteni egy ötödik ugynevezett gyakorlati osztállyal, amelyben a kézimunka, háztartás, főzés, nevelésben volnának a főtantárgyak. A két felolvasás nagy tetszésben részesült.

MULATSÁGOK.

(A malomhivatalnokok bálja. A bőjt első nagy mulatsága, a Malomhivatalnokok Egyesületének bálja, ma zajlott le a Royal-szálló nagytermében s ha a sikerből következtetni lehet a farsangtól többi mulatságaira is, úgy a bőjt valószínűleg teljes az idej farsangon. A bálanya Szávost Emlinő volt, aki báljai leánykíséretben tíz órákig érkezett meg a terembe s alighogy a délszaki növényekkel gazdagon díszített emelvényre ért, táncra perdült a fiatakság, míg a lady emelvénye körül nagy csoportot alkotott: Bischitz Arthur, Szávost Emil, Birkány Leó, Cs. Herzog Péter, Sanóczy Pál, bélavári Burchard Kornél, Neuschloss Ödön és Marcel, Strausz Rezső, Rötzer Ferenc, megyeri Krausz Lajos, May Andor, Simon J kab, baranyavári Ullmann Emil, Hirsch Louis, Rei er Kálmán, Krausz Zsigmond, Sücker Adolf, Deutsch Károly, Bacher Emil, König Lajos, Schwarz Armin stb. A táncrend csinos kis borkötésű album volt. Az első negyest száz pár táncolta. Jelen voltak:

Asszonyok: Almásy Károlyné Vác, Agner Lajosné, Brecha Józsefné, Braun Vilma, Bokor Tamásné, Böhm Samuné, Bleyer Kálmáné, Brüll Mórné, Bergel Henriké szül. Braun Ter z, Böhm Agostoné, Blau Ignácné, Böhm Mórné, Berger Józsefné, öz. Baloghé, Dobay Lajosné, Deutsch Lajosné, Deutsch Henriké, Elemér Istvánné Arad, Erstein Ignácné, Fodor Józsefné, Feledné, Fodor Samuné, Fodor Adolfiné, öz. Feigl Edéné, Gerla Lajosné, Gerő Imréné, Groszné, Héley Antáné, Hochmann Lajosné, Hamvas Árpádné, Heiboch Adolfiné, Herzfeld Henriké, Heipcsné, Jeny Károlyné, öz. Keszler Lipótné, Kószi J Sándorné, Krausz Miksáné, Kiss Zsigmondné, Kohn Adolfiné, Kuncz Miksáné, öz. Kleiné, Kovács Gyuláné, Kronenhermer Márkusné, Kohn Lipótné, Kohn Julia, Kohn Lajosné, Legény Péterné Vác, Lieber Zsigmondné, Lorber Arminé, Molnár Gézné, Maier Salamonné, Machos Istvánné, Nárai Kelemené, Neumann Rózné, Öri Józsefné, Österreicher Mórné, Polgár Mórné, Posner Emíné, Rosenthal Józsefné, Reich Arthuré, Ruttkay Sámuefné, Szőke Ferencné Bécs, Szántó Adolfiné, Szigeti Sándorné, Schmitzer Lóné, Schmitzer Hóné, Schweiger Gáspárné, Schwarz Mórné, Stern Adolfiné, Székfi Adolfiné Szolnok, Scheer Mórné, Salgóné, Székely Sándorné, Schönberger Bónáné, Szende Mórné, Udvardy Emlinő Szarvas, Weisz Sándorné, Wertheimer Johanna, Weisz Lázárné, Zászlós Bónáné, Zucker Johanna.

Leányok: Almásy Katinka és Mariska (Vác), Blecha Karolin és Aranka, Berkesz Lili (Eger), Braun Zseni, Berger Jolán, Blau Irén, Böhm Ilona, Berger Ilonka, Böhm Erzsébet és Olga, Fried Tilda, Csányi Katalin (Bóbrók), Dobay Irén (Békés), Deutsch Herminé, Deutsch Regina, Erd Rezső, Elemér Pirokka (Arad), Einstein Elvira, Fényes Emmy, Fuchsl Laura, Fried Tilda, Fuchs Rezső Földi Edit, Fodor J. és Luiza, Feigl Margit, Heimann Olga, Hamvas nővérek, Heschmann Mariska, Herzog Laura, Hély Luíza, Hély Etel, Herzfeld Mairin, Erna és Gizella, Horpaczky Dóra, Jeny Ilona, Kecskeméti, Kovács Ella Újpest, Krausz Paula, Kiss Margit, Kohn Hermina, Keszler Margit, Komponai Elza, Komlós Jolán, Kohn Irén Szeged, Krausz Irma, Klein Ilon, Kállay Irén, Kelemen Sári, Kohn Janka, Kern Róza, Kohn Jolán, Krevény Zorlin, Linderhoffer Gizella, Lövy Vera Szegszárd, Lieber Szerén, Madarász Etelka, Molnár Margit, Marschal nővérek, Mörler Zsófi, Maklós Biró, Mayer Kornélia, Németh Erzsébet, Neumann Róna és Gizella, Nyiregyházi Sárika, Öri Szerén, Netényi Ella Údvaros, Pronyay Irén, Reich Olga, Rosenthal Irma, Ruttkay Ilona, Rosenthal Olga, Szőke Bella, és Aranka (Pécs), Szántó Jucika, Szigeti Róza, Schweiger Szilke, Schäffer Otília, Scheer Paula, Hermin és Teréz, Sattler Gizella, Stern Emma és Berta, Székfi Mártha (Szolnok), Székfi Józsa, Spitz Vilma (Siklós), Szécsi Sárika, Singer Otília, Szécsy Sári és Berta, Spitzer Vilma (Siklós), Steiner Frida, Torkos Teréz (Torda), Weisz Jolán és Teréz, Wolf Laura, Véghegyi Fifi, Weisz Aranka, Wertheimer Gizella, Weinberger Nelly, Walenta Antónia, Wolfinger Etelka, Weisz Jolán és Teréz, Winkler Edith, Weisz Aranka, Zászlós Katalin, Zucker Paula.

TÁVIRATOK.

Bécs, február 18. Györgyovich Vilmost, aki az-éltől irodatiszt volt a király személye körüli minisztériumban, család és sikkasztás miatt három évi börtönrre ítélték.

A horvát tartománygyűlés.

Zágráb, február 18. A tartománygyűlés mai ülése előtt valamennyi párt képviselői értekezletet tartottak, amelyen arról a törvényjavaslatról tanácskoztak, amely Zágráb város területét néhány szomszéd falura kiterjeszti. A tanácskozás eredménye az volt, hogy a Szaván túl levő három község bekebelezését ellallították.

A tartománygyűlésen az elnök bejelentette, hogy dr. Derencsényi egy szerelmi felirat fölterjesztését indítványozza, amely főként a választási gyakorlattal foglalkozik. Az indítvány fölött a legközelebbi ülésen fognak szavazni. Azután elintézték a napirendet, tudniillik az országos alapok költségvetését és a Zágráb város területének kiterjesztéséről szóló javaslatot. A legközelebbi ülés valószínűleg hétfőn lesz.

A szocialisták Romániában.

Bukarest, február 18. A kamarában ma folytatták a parasztmozgalom tárgyában benyújtott interpelláció tárgyalását. Aurelian képviselő a mozgalom okait fejtegette és végül a vizsgálat megindítását kerte. Sturdza miniszterelnök ragamat arra, hogy 1888-ban Brătianu visszalépése előtt ütötte fel fejét az első parasztmozgalom, amelynek szerzőit nem derítették ki. A mostani mozgalom a szocialista klub idézte elő a nyilvánvaló cézzal, hogy előkészítse a maga részére a talajt a parlament választásokra, amelyeknek már ebben az évben meg kell történniük. A miniszterelnök hazafiatlannak nyilvánítja azt az akciót.

A kamara 14 szavazattal 39 ellenében kimondta a parasztmozgalomra vonatkozó interpelláció fölött folyt vita berekesztését.

A német birodalomgyűlés.

Berlin, február 18. A birodalomgyűlésben a dán Johannsen interpellációjának tárgyalása során Lenzmann (szabadelvi néppárti) részint szükségtelemeknek és károsoknak, részint törvénytelennek tartja a porosz kormányt Észak-Schleswigben tett intézkedéseit.

Lehr (nemzeti szabadelvi) azt mondja, hogy Johannsen beszéde rejtett tendenciájával azoknak a francia tábornokoknak a beszédeire emlékeztet, akik leplezett alakban a revanche eszméjét hirdették. Az észak-schleswigi dánok magatartása — mondja a szónok — visszaélés a vendégjoggal.

Globocki (lengyel) kijelenti, hogy a lengyelek Hähnel és Lieber tegnap kifejtett álláspontjához csatlakoznak.

Holenberg a porosz bürokratizmust támadja és ezt mondja: „Mi velük megtartjuk az ország törvényeit, de poroszul érezni nem tudunk és nem is akarunk, de nincs is szükségünk rá, mert olyan dicső hagyományaink vannak, amelyek nemrég ugyan nemesielkü elismerésben részesültek, de mégis elválaszthatatlanok a hannoveri uralkodóház dicső hagyományaitól.

Bismarck Herbert herceg azt mondja, hogy Köhler tartományi főnök intézkedéseit a porosz miniszterelnök felelős, aki a felelősséget el is vállalta. Ilyen tapasztalt államférfinak erre alapos okai kell hogy legyenek. Védekezésről volt szó. Hátat mondunk a porosz kormány — mondja a szónok — hogy sikra szállt az államraisonért. A békítő politikával semmit sem értünk el. A nemzeti eszmének mindig irányadónak kell lennie.

Ausztria-Magyarországgal fennálló viszonyunk a képzelhető legjobb és még csak gondolni sem lehet arra, hogy valaha másképp alakulna. Bismarck herceg törekvése arra irányult, hogy az Ausztria-Magyarországgal fennálló szövetséget a két (?) parlament jóváhagyásával még szorosabbra fűzze. Ez nem történt meg; Ausztria-Magyarországgal való viszonyunk mindazonáltal nagyon jó. Hivatalkodásom idején egyszer egy osztrák államférfi azt mondta nekem, hogy a német birodalom és Ausztria-Magyarorszá között fennálló viszony egy katolikus házassághoz hasonlít, amely fel nem bontható.

Kínkvoström (konzervatív): Sajnos, olyan férfiak is ünek a birodalomgyűlésben, akik német területől lemondanának idegen nemzet javára.

Az elnök megrózza a szónokot.

Lieber (centrumpárti): Kifelelő mindnyájan fekete-fehér pirosak vagyunk! (Bravo!)

Beszélték még Liebermann (reformpárti) és Globocki (lengyel) képviselők, azután berekesztették a vitát és ezzel az interpelláció el van intézve.

A legközelebbi ülés hétfőn lesz.

A Filippini-szigetek elfoglalása.

Washington, február 18. A kormány elhatározta, hogy az igazságszolgáltatást sürgősen kiterjeszti a Filippini-szigetek egész területére. Ezzel a határozattal vele jár a tengeri hadjárat szükségese, amely rögtön megkezdődik, mielőtt az utban lévő ágyunaszádok Manila elé érkeznek. Az ágyunaszádok hír szerint értenie fogják a legnagyobb városokat. A hadihajókat valószínűleg csapatszallító hajók fogják kísérsni. A csapatok, ahol szükségesnek mutatkozik, partra szállnak s kitűzik az amerikai lobogót.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, február 18. A Nobel-féle dinamit-társaság igazgatótanácsa elhatározta, hogy 45 forintos osztalék fizetését fogja javasolni a közgyűlésnek.

Berlin, február 18. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom. Négyezerzsalékos magyar aranyjárdék 100.65. Magyar koronajárdék 96.15. Osztrák hitelrészvény 232.40. Osztrák-magyar államvasút 154.60. Déli vasút 30.60. Északnyugati vasút —. Elbavölgyi vasút —. Orosz bankjegyek 216.35. Buschtiehradi —. Orosz bankjegyek —. (Ultimo.) Lombard —.

Frankfurt, február 18. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom. Osztrák hitelrészvény 232.70. Osztrák-magyar államvasút —. Déli vasút —. Magyar aranyjárdék —. Magyar koronajárdék —. Osztrák aranyjárdék —. Osztrák ezüstjárdék —. Osztrák papírjárdék —. Bécsi bankjegyek 141. —. Alpensi bányarészvény —. Olasz járdék 96.20. Diskontó-bank 202.40. Laura-kobó —. Harpeni 184. —. Szilárd.

New York, február 18. Liszt helyben 2.85. Buzs helyben február —. márciusra 76.3/8. májusra 75. —. Tengeri február 40.3/8.

Chicago, február 18. Buzs február 72. —. Tengeri február 35.3/8.

MÓKA BÁCSI MESÉI.

Az elátkozott királyfi.

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer a világon egy szegény ember, meg egy szegény asszony, azoknak volt három leányuk. Az ember minden nap az erdőre járt fát hasogatni, az asszony meg minden délből utána vitte az ebédet. Egyszer azt mondta az ember a feleségének: — Edes anyukom, már elég nagyok a leányaid, már most hadd hozzák ki azok az ebédet.

Jól van, kiküldte az asszony a legidősebbik leányát. Viszi a lány az apja után a bögére levest meg a fonott kalácsot, keresi is az erdőben mindenfelé, de csak nem bírta megtalálni. Utójára elfáradt a nagy keresésben és gondolta magában: — Leülök én egy kicsit, most már ugy is mindegy.

Le is ült, de amint leült, elalmosodott és lefeküdt, elaludt. Mire fölébredt, öreg este lett. Megijedt a lány, hogy most már mit csináljon, hogy kerül haza ebből a rengeteg erdőből? Megy erre, megy arra, de csak nem bírja az utat megtalálni.

Amint ide-oda járkált, nagy messziről egy kis világosságot vesz észre. Megörült a lány, hogy ott majd éjjeli szállást kaphat és elindult a világosság felé. Addig ment, míg egy kis házikót nem ért. Nagy bátran benyitott és köszönt: — Adj' Isten jó estét!

De senki se fogadta a köszönését. Nézeget, nézeget, hogy mi az, hogy itt senki sincsen, utójára meglátott egy kis cicát. Azt mondja neki: — Magad vagy itt cicuskám-micuskám?

Magam ám! azt felelte a kis cica. Akkor a leány se tette, se vette, aztán mintha az övé lett volna a ház, leült a padkára, maga elé tette a bögére levest meg a fonott kalácsot és elkezdett enni.

Oda szól neki a kis cica:

Adjál nekem kalácsot,
Én is adok tanácsot!

— Sice innen, te moecos, azt mondta a lány és elrugta a kis cicát.

Maga evett meg mindent. Mikor ugy jóllakott, hogy szinte kétféle állt a füle, nézte, hogy merre feküdjön le. Ott volt a sarokban egy kis lésza, arra lefeküdt. Egyszerre csak zörgetnek, dörömbölnek az ajtón:

— Tenyeres talpas,
Lompos farkas...
Szép leány, mátkám,
Nyisd ki az ajtót!

Megijedt a leány, odaszól a cicának:

— Jaj cicuskám-micuskám,
Mit csináljak, mondd meg már!

De a cica azt felelte:

— Te se addál kalácsot,
Én se adok tanácsot.

Megint zörgetnek, dörömbölnek az ajtón:

— Tenyeres talpas,
Lompos farkas...
Szép leány, mátkám,
Nyisd ki az ajtót!

Most még jobban megijedt a leány és megint kérte a cicát, hogy mondja meg, mit csináljon. De a kis cica csak azt felelte:

— Te se addál kalácsot,
Én se adok tanácsot!

Mikor aztán harmadszor is hiába volt a zörgetés, dörömbölés, egyszerre csak kitzakította valaki az ajtót és bent lett egy tenyeres talpas, lompos farkas medve.

Ugy megijedt a lány, mikor meglátta, hogy mindjárt elhalt. Mire fölébredt, már otthon volt az apja házában, ott feküdt az udvaron, a szemetes gödörben.

Másnap azt mondta az asszony a középső lányának:

— Mára te vidd ki, lányom, az ebédet az édes apád után. De ugy tégy ám, mint az a mihaszna nénéd.

Jól van, fogja a középső lány a bögére levest meg a fonott kalácsot és megy ki vele az erdőbe. Ez is kereste az apját mindenfelé, de hiába kereste, nem bírta megtalálni. Ez is elfáradt a nagy keresésben, aztán elaludt s mire fölébredt, öreg este lett.

Bezzeg megijedt a sötétben, nem tudta, hogy kerülhet haza a rengeteg erdőből. Amint ide-oda járkált, ő is meglátta messziről a világosságot, aztán arra felé tartott s beköszönt a kis házikóba: — Adj' isten jó estét!

Csodálkozott, hogy senki se fogadja a köszönését s mikor körülnézett, ő is meglátta a kis cicát. Azt mondja neki:

— Magad vagy itt, cicuskám-micuskám?

— Magam ám! — azt felelte a kis cica.

Avval, mintha csak az övé lett volna a ház, leült a padlóra, maga elé tette a bögére levest, meg a fonott kalácsot és elkezdett enni.

Odaszól a kis cica:

— Adjál nekem kalácsot,
Én is adok tanácsot!

Volt is ám eszében a leánynak! Ez is ugy tett, mint a nénje, elrugta a kis cicát és azt mondta:

— Sice innen, te kormos!

Maga evett meg mindent. Mikor már ugy jól lakott, mint a duda, ő is lefeküdt a lészára. Azonban csak zörgetnek, dörömbölnek ám az ajtón:

— Tenyeres talpas,
Lompos farkas...
Szép leány, mátkám,
Nyisd ki az ajtót!

Megijedt a leány, odaszól a cicának:

— Jaj cicuskám-micuskám,
Mit csináljak, mondd meg már!

De a cica azt felelte:

— Te se addál kalácsot,
Én se adok tanácsot.

Megint zörgetnek, megint dörömbölnek:

— Tenyeres talpas,
Lompos farkas...
Szép leány, mátkám,
Nyisd ki az ajtót!

Most még jobban megijedt a leány és megint kérte a cicát, hogy mondja meg, mit csináljon. De a kis cica csak azt felelte:

— Te se addál kalácsot,
Én se adok tanácsot.

Mikor aztán harmadszor is hiába volt a zörgetés, dörömbölés, egyszerre csak kitzakította valaki az ajtót és bent lett a tenyeres talpas, lompos farkas medve.

Ugy megijedt a lány, mikor meglátta, hogy mindjárt elhalt. Mire fölébredt, már ez is otthon volt az apja házában, ott feküdt szintén az udvaron, a szemetes gödörben.

Harmadnap azt mondta az asszony a legkisebbik lányának:

— Eredj ki, lányom, az erdőre, máma te vidd ki az ebédet az édes apádnak. De ne ugy tégy ám, mint az a mihaszna két nénéd.

Jól van, fogta a legkisebbik lány a bögére levest, meg a fonott kalácsot és ment ki vele az erdőbe. Ment, ment, kereste mindenfelé, de nem találta. El is fáradt, de azért nem feküdt le, hanem csak kereste, kereste egész öreg estig.

Akkor jött csak meg, hogyan talál haza ebből a rengeteg erdőből. Utójára ő is meglátta messziről azt a kis világosságot, aztán arra felé tartott és beköszönt a kis házikóba: — Adj' Isten jó estét!

De bizony neki se fogadta a köszönését, senki se. Csodálkozik, hogy mi az, utójára ő is meglátta a kis cicát és kérdezte tőle:

— Magad vagy itt, cicuskám-micuskám?

— Magam ám; azt felelte a kis cica.

— Jaj, azt mondja, kaphatnék itt éjjeli szállást?

— Kaphatsz bizony! Csak ülj oda a padkára.

Leült a kis leány, aztán mivel nagyon megehezett a nagy keresésben, maga elé tette a bögére levest meg a kalácsot és elkezdett enni.

Odaszól a kis cica:

— Adjál nekem kalácsot,
Én is adok tanácsot.

— Adok bizony cicuskám, egyél no, kis cicuskám!

REGÉNY.

Jour-fix kisasszony.

— REGÉNY. —

Írta: MOLNÁR FERENC.

I.

Hajnali két óra lehetett, esőndesen nyugodt szűz hóleple alatt az Andrassy-ut. Ilyenkor nincs koesi, amely fölhasítsa a fehér szőnyegot, ember is alig jár ott kiűn, a villák között. A liget felől, ahol egyszerre nagyon nagy lett a fohérség, szeliden derengett a hó. Altalában édes esőndes téli éjszaka volt, a sok kis villa aludt, a fenyőfák is bóbiskoltak a kis kertekben hósipkák alatt. Csupa esőnd, csupa szűziesség, a világ véges-végig ugyanegy puha fehér szőnyeg, a levegő kemény, hideg, tiszta, becsületes, tovább ad minden kis zajt. Messziről, valahonnan az Oktogon felől elhaló zörgéssel jelentkeztek a hóekék. Aztán ez a láma is elmúlt, végig sugározott a lámpák, hosszú ékbe futva össze valahol a távolban, és teljes volt a esőnd, a téli esőnd, aludt az Andrassy-ut.

Aztán egyszerre az egyik villa kapujában kattogott a kulcs, nyikordult a zár. A melegről jövő emberek ijedezésével, vidám didergéssel to-lakodott ki egy csomó lármás, nevetgélő vendég a kis kopasz kerten át az utcára. A kapuban maradónak hátrakiabáltak, hogy megfáznak, menjenek be, aztán vidáman, örömmel néztek szét a szűzi hideg éjszakában, örültek a hónak.

Lányok, asszonyok, fiuk — hamar párokba verődtek a galogjárón, ahogy befelé vették utjukat, és fölköltötték az Andrassy-utat. Nevetésük nyomán megrezzenet a levegő, sikongó vidámságuk belesattant ebbe a komoly alvásba, mintegy az ő kedvükért egy-két járókelő is bujt

elő a szomszéd utcákból, s végezetül, hogy teljesen fölébredjen az utca, az Oktogon felől cammogva jött egy komfortábi, döcögött, nyikorgott, nagy sávot vágott a hóba, és akkor már meg volt zavarva minden. Az utca rosszul teszi, ha elalszik és azt álmodja, hogy ő a szűzi természet.

Legeszegebb Elza ment egy cilinderes fiatal emberrel. Némi habozás után a karját is elfogadta, aztán ugy haladt mellette, kissé fáradtan, kissé álmosan, de azért egyre beszélve. Nagy, vörösbe játszó barnahajú lány volt, csupa egészség, duzzadó erő. A szeme fürgé, okos, ravasz jószág. Az arca — egyszerű, csinos arc — csupa ravaszág volt. Egyszerre beszélt minden arizmával, s néha a szeme meghazudtolta azt, amit a szája mondott. Az volt a híre, hogy nagyon okos lány.

— Lássá — mondta szemét kissé összehuzva — lássa, ezt az időt szeretem. Mindig kellemes emlékeim vannak, ha így téli éjszakán az utcán találom magam... Vagy bál, vagy estély... Néha elhuzódott zsúr, amely azért tart ilyen sokáig, mert az ember kitünően mulat. Mint például ma is.

A korrekt fiatalember kissé ostoba arccal hallgatta ezt. Ő egyébről akart beszélni, de egyszer az volt a baj, hogy nagyon közel jött mögöttük a második pár, másszor meg a lány nem hagyta szóhoz jutni. Aztán egyszerre kitért belőle a hős, és magához szorítva Elza karját, határozottan mondta:

— Valamit akarok magának mondani.

— Hát mondja.

— Itt nem lehet.

A lány vállat vont:

— Hát akkor ne mondja.

Hallgatva mentek egymás mellett egy ideig. A lány már jól tudta, szóról-szóra, hogy mit akar mondani ez a fiatal ember, de szeretete volna azért mégis hallani.

— Maradjunk hátra — mondta a fiu.

— Azt nem lehet! Micsoda gondolat.

Inkább előre siettek kissé, hátrakiabáltak, hogy most csuszkalni fognak, és ezen a címen jó ötven lépésnyire elhagyták a társaságot.

— Igazán, ez ostobaság! — zsörtölődött a lány.

A fiu pedig megszólalt, előre elhatározva, hogy határozott, korrekt mondatokban fog beszélni.

— Elza, — kezdte.

— Nos, halljuk, halljuk — szólt vidáman a lány, és csuszkalta a fagyos aszfalton, a fiu karjába fogozva.

— Elza, vegye már egyszer komolyan a dolgot. Én magát szeretem.

— És aztán? — mondta nyugodtan, tovább próbálgatva a csuszkalást.

A fiu nagyon elkeseredett:

— Ez nem járja, hogy maga így bánik velem. Nekem jogom van magához, érti?

Gunyosan komoly lett erre a lány arca:

— Artur, Artur — mondta — miért nem beszél rendesen? Miért erőlteti a hangját, Artur?

Artur erre nem is felelt, csak folytatta:

— Jól tudja, hogy már régen szeretem. Talval nyáron Balaton-Füreden már mondtam. Aztán sokkal okosabb, mintsem hogy ki ne találta volna eddig. Akkor ugy látszott, hogy tetszettem magának. Esténként együtt sétáltunk. Összebujtunk — emlékszik? — elmenekültünk a társaságtól.

— Unatkozunk.

— Jó, legyen. Ugy is jó, hogy unatkozunk. Én egyebet se mondtam, csak mindig azt, hogy szeretem.

A lány roppantul csodálkozó szemmel meredt rá. Meg is állította:

— Hogyan? Hát az komoly volt?

(Folytatása következik.)

Aztán adott neki kalácsot és mind a ketten ettek. De a leány csak keveset evett, a többi eltette, hogy másnap hazavihesse az édesapjának.

Mikor már ettek, egyszerre csak nagyban dörgetnek, dörömbölnek az ajtón:

— Tenyeres talpas,
Lompos farkas...
Szép leány, mátkám,
Nyisd ki az ajtót!

Megijedt a lány, azt mondja a cicának:

— Jaj cicuskám — micuskám,
Mit csináljak, mondd meg márt!

A cica meg azt felelte:

— Te is adtál kalácsot,
Én is adok tanácsot,
Nyissad ki az ajtót!

Jól van, kinyitotta az ajtót. Hát amint kinyitotta, mi jött be rajta? A tenyeres talpas, lompos farkas medve.

Megijedt a kis leány, de azért most már mindegy volt, a medve ott benn volt. Nem szokhatott el semerre se, hát megint leült a padkára. Egyszerre csak megszólalnak a medve:

— Tenyeres talpas,
Lompos farkas...
Szép leány, mátkám,
Terítsd meg az asztalt!

Mit tehetett volna szegény leány egyebet, megterítette az asztalt. A medve odaült az asztalhoz és azt mondta:

— Tenyeres talpas
Lompos farkas...
Szép leány, mátkám,
Ide a vacsorát!

Jaj, honnan vegyek vacsorát? Micsoda ételt eszik ez a csunya medve? Kérdezi a cicát:

— Kis cicuskám-micuskám,
Mit csináljak, mondd meg márt!

A kis cica meg azt felelte:

— Jó lesz neki, jó lesz,
Amit ide hoztál.
Te is adtál kalácsot,
Én is adtam tanácsot.

Jól van, odaadta a leány a maradék levest meg kalácsot a medvének, az meg jóízűen megette s csak úgy morgott jó kedvében. Mikor megvult a vacsora, azt mondta a medve:

— Tenyeres talpas,
Lompos farkas...
Szép leány, mátkám,
Most már csak feküdj le!

Aztán fölkel az asztal mellől, kiment a

szobából, a leány pedig lefeküdt a lészára és elaludt.

Reggel fölébredt, dörögte a szemét és amint körülnézett, azt se tudta hova legyen bálmulatában. Olyan szép szobában volt, hogy olyant még álmában se láthatott, csupa arany, ezüst meg gyémánt volt minden, az ágy takarója, vánkosa pedig mind csupa tiszta selyem.

Csak dörögte a leány a szemét, csak dörögte, mert azt hitte, hogy álmodik. Azonban jön ám be sok szép kisasszony s mind azt kérdezte:

— Mi tetszik? mit parancsol?

Ezek voltak a szobalányok.

— Jaj, nem parancsolok én semmit se, inkább eresztetek ki, hadd megyek haza az édes apámhoz, édes anyámhoz.

Dehogy eresztették. Hanem hozták be a sok szép arany, ezüst ruhát, a legszebbikbe felöltöztették és olyan szép lett, hogy még az édes anyja se ismert volna rája.

Mikor föl volt öltözve, egyszerre csak kinyitott az ajtó és bejött rajta egy gyönyörűséges királyfi meg egy királykisasszony. Odamentek hozzá és a királyfi azt mondta:

— Én voltam az a medve, akít az este beeresztettél és akinek vacsorát adtál, ez a leány pedig a testvérem, akéhez cica képeben olyan jó voltál. El voltunk átkozva és most megváltottál. Megváltottad az országot is, és a kis házikból lesz a királyi kastély. Jössz-e most hozzám feleségnek?

De ment ám! Mindjárt megtartották a nagy lakodalmat és négylovas hintót küldtek a szegény emberért, meg a szegény asszonyért, meg a két leányért. Aztán mind ott éltek a kastélyban és nagyon boldogok voltak. — Ha meg nem haltak, most is élnek.

KÜLÖNFÉLEK.

A belgák és az ital.

A gáláns kalandjairól híres belga király népe egynemely érdekesség dolgában a kontinensnek talán valamennyi nemzetét fölülmúlja. Nem a legutolsó oka ennek az alkohol, amelyet mint elsőrangú tényezőt a felsőbb tiszteket nemcsak elismernek, de — élveznek is. Az aránylag kicsiny Belgiumnak nem kevesebb, mint százkilencvenötezer szesz- és pálinkamérese van és míg a hatalmas, nagy kiterjedésű és egészségesen fejlődő Németországnak százhetvenöt lakosára esik egy vendégül, emitt minden harminchat embernek megvan a maga saját külön helyisége.

Belgium évi alkoholfogyasztását a kormány hivatalos kimutatása hetvenöt millió literre teszi, ami fejenként tizenkét liter fogyasztást jelent.

Ez a hatalmas alkoholfogyasztás évenként kerek

öt száz millió frankot emészt fel, amiből az esztendő minden napjára 1,370.000 frank esik. Az ország népessége 1870-től 1894-ig huszonegy százalékkal emelkedett, maga az alkoholfogyasztás ezalatt ötvennégy százalékkal növekedett. Igen szembeszökő ennek az esztelen iszakkosságnak a szerencsétlen hatása a nép erkölcoisere. Az alatt az idő alatt, míg a lakosság huszonegy percent szaporodást mutatott, a téboly kilencven, a büntetések ötvenkét, az öngyilkosságok százhuszonkilenc s a koldusok és útonállóok száma százhuszonhárom százalékkal emelkedett.

Az angolok nagy politikusának, a büls Gladstonenak szava, hogy az alkohol több áldozatot szed, mint a pestis, az éhség s a háború együttesen, feltűnően ráillik Belgiumra, amelynek lakosságát csak az iszakkosság évenként tizenöt-huszezer lélekkel apasztja. S mindezek ellenére az alkoholt „eau de vie”-nek (az élet vize) hívják s a fogyasztást, amiből a kormányának óriás bevételei vannak, a hatóságok minden elképzelhető módon előmozdítják és megkönnyítik. Dr. de Boek, aki a brüsszeli orvosi egyetemen a kiatrátiá tanítja, pszichimutatója, hogy száz elítelt gonosztevő közül legalább hetvennégy az iszakkosság áldozata s a Hoagstraeten-Merxplas gyarmatra deportált száz ember között ugyancsak nyolcvanöt nyilvávaló alkoholista. Az öngyilkosságok statisztikája sem sokkal kedvezőbb, mert nyolcvanöt százalékján az iszakkosság föltétlenül bebizonyítható s az összes elmebetegnek negyvenöt percentje szintén az alkoholizmus csalahatalan jelét mutatja.

A belga kedvence itala a „Gemèvre” s a fővárosát járó idegent különösen kellemetlenül hatja meg az utcákon csa-angoló, züllesnek indult sok csavargónak a tetet-leket őrö palinkától elbuktatott bárgyú nézése. Egyes városrészek, különösen az ünnepnapot követő első hétköznapon mutatnak esunya képet. Munkás asszonyok járnak be rongyosan, férfiak vegyes társaságában az utcákat, isznak, duhajkodnak, szemérmetlenkednek a késő éjjeli órákig, s gyakran megesik, hogy magukkal cipelték kiskorú, zsenge gyermekeiket, akik csakugy áldoznak az ivásnak és egyéb örömeiknek, mint szülők. Az alkohol borzasztó hatását a csecsemők is megélik. Csenevészek, nyomorékok az újszülöttek, akiknek óriás része nem éri meg a hat hónapot, mert az sem ritka eset, hogy az anyak magzatjaitak sörrel táplálják, sőt olyik lelketlenségében a gyermek sírását a szájába gyömöszölt palinkába mártott vízszonrongyokkal hallgattatja el. Iszakos szülőkől származó száz gyermek közül nem marad meg, csak tizenöt, míg a palinkától tartózkodók gyermekei között nyolcvanöt az életképes.

A legszomorubb képet természetesen a főváros mutatja. Brüsszelinek, a külvárosok nélkül száznolcvanbázezer lakosa van és pedig, kilencvenkilencezer nő és nyolcvannyolcezer férfi. Palinkaméréseinek száma négyezerhatszáz, azaz minden kimérfőre husz

Hogy ne legyünk tizenhárman!

— ELBESZÉLÉS. —

Irta: ALPHONSE KARR.

— Én pedig, folytatta Jenő, csak magának, csak ennek az emlékek életem azóta. Ön miatt tettem mindent, minden gondolatom ön körül forgott! Mióta önt megszerettem, bántott az a megalázó állás, melyet nagybátyám házánál betöltöttem, azóta álmodozom szabadságról, függetlenségről, egyetlen tekintete felkeltette szívemben a büszkeség és a bátorság szunnyadó érzeit.

— Annál jobb, ha van bátorsága, szükségünk lesz rá.

— Óh Fanny, ha maga szeret, nem ösmerlek lehetlent, nincs semmi, amitől visszariadnék, ha a maga kedvéért kell vele megküzdenem! — Istenem! sóhajtott Fanny, ég felé fordítva gyönyörű szemét, bocsáss meg, és segíts meg minket!

— Az ég velünk van, különben nem hozott volna össze ilyen véletlenül magával.

— Én is úgy érzem! Bátor vagyok! Nem nyujtom kezemet annak az embernek: eddig csak könnyeim voltak, de most már lesz erőm ellentállni, és nem fogok mondani, még az oltár előtt is!

— Én pedig majd visszautazom és megkérem nagybátyámat, hogy...

— A nagybátyját?

— Igen! Megígérte édes apámnak a halálos ágyon...

— Szerencsétlen! Hiszen a nagybátyja a vőlegényem.

— Ó?...

— Ó maga!

— És nem szólt semmit! — Most már tudom, miért kellett elutaznom Lausanneból.

— Ez volt egyik oka érdeklődésemnek.

Apám megkivánta, hogy vőlegényem a házassági szerződésben engem ösmerjen el egyedüli örökösének, és így én megfosztottam volna magat az örökségtől. Gyűlölt volna engem, ön, akinek a szeretetét akarom bírni, minden szeretetét! Eleinte csak a barátságát akartam megnyerni, meg akartam volna önnel értetni, hogy nem készakarva vagyok ártalmára, tudomására akartam hozni, hogy az ön boldogtalanságából nem lett boldogság az ön számomra!

— A nagybátyám... mormogta Milbert, még mindig egészen lecsujtva... de hát mit tegyünk akkor?

— Majd megfontoljuk még! Én mindenestre szavamot adom önnök, hogy nem leszek a felesége! Későre jár, mennie kell, Jenő. Hagyja el holnap a korcsmát és rejtőzzék el egy parasztházaskümben az országút mentén és jöjjön vissza holnap éjjel. Nem mondom, hogy gondoljon ráim, reményem, hogy úgyis reám fog gondolni, sorsunkra, arra, hogy mitévők legyünk? A célunkat tudja, keressük meg az utat, mely hozzá vezet, és aztán induljunk el rajta és hátra se nézzünk! Isten önnel!

A következő éjjel Gauthelot kisasszony és Milbert Jenő száz tervet hánytorgattak, a nélkül, hogy egyetlen egy elfogadhatót sikerült volna találniok.

Csak egy pont volt, melyben megegyeztek, melyhez nem fért kétség: az, hogy szeretik egymást, hogy nem tudnának megenni egymás nélkül, hogy egymáséi lesznek és ha bármibe kerülne is, hogy ezt elérhessék.

— Nem leszek a nagybátyja felesége, soha, soha, — szölt Fanny — mióta megvallottam magamnak és magának is, hogy szeretem, megtaláltam már az okát is ennek a legyőzhetetlen ellen-szenvennek. Azt mondják, vannak szerencsétlen nők, akik eladják magukat, azért, hogy legyen kenyerök, és a világ megvetéssel beszél róluk. De hát mennyire megvetésre méltó akkor az a nő, aki nem azért adja el magát, hogy éhen ne haljon, hanem azért, hogy naponta egy fogással több

legyen az asztalán; aki nem a legszükségesebb ruhadarabokat akarja magának megszerezni, hanem gyémántokra, ékszerekre vágyik?

Milbert eljött másnap, harmadnap, és azonnal is minden éjjel, mert Fanny nem is mondta: „jőjjön”, és ő sem mondta: „viszontlátásra holnap”: mindketten alig várták, hogy leszálljon az est és viszontláthatassák egymást.

Es Milbert minden éjszaka bemászott a szobába és nála maradt, míg a hajnal be nem kacsingatott az ablakon.

Egyszer lépteket hallottak a kertben, épp mikor Jenő bejött. Gyorsan eloltották a mécsest, amely redesen gyengén megvilágította Fanny szobáját. A léptek elhaltak a messzeségben, és Fanny a sötétben kénytelen volt kezét nyujtani Jenőnek, hogy egy karszékhez vezesse. Milbert kezében tartotta a lágy kis kezesekért, és szóltan maradtak egymás mellett, csak a szívek dobogtak hangosan az éjszaka siri esendjében.

A leány Jenő mellére hajtotta fejét és mindkettőjüket végigborzongatta valami kimondhatatlan sejtelen.

Ajkaik találkoztak, összefortak, ... és szerették egymást olyan igaz, forró szerelemmel, amilyennel csak a boldogtalanok tudnak szeretni.

Mikor az utolsó csillag is elhalványult az égen, Fanny így szólt kedveséhez:

— Tied vagyok édesem, de azt akarom, hogy te is az enyim légy. Hagyd el még ma reggel titkos rejteked, és menj Genfbe, és foglald el helyedet. Huszonkétéves vagy, én tizennyolc vagyok: várni fogok rád, a meddig kell, a meddig akarok, a míg két kezéd munkájával ennyire jutottál, hogy megkérheted kezemet a szüleimtől. Éppen ezért nem szabad tovább itt vesztegelned; ebbe a szobába már csak mint a férjem léphetsz; a férjem az emberek szemében, mert a jó Isten szemében az vagy már mostan is.

(Folytatása következik.)

férfi esik. De nincs is Európában város, amely a törvénytelen gyermekek számában Brüsszelt felülmúlja. A brabantok székvárosában 4578 újszülött között 1318-nak ismeretlen az apja. Ez százalékokban kifejezve száza huszonkilencet ad, míg például Londonban, ahol tudvalevőleg szintén óriás a szegény nép nyomora, az arány csak száza három. Hogy a rendőrség bűnkronikája is elég változatosságot nyújt, az elmondottakból nem is meglepő. Az elfogott bűnösök száma évenként huszezerre tehető s az iszákosság brutális eseteit ötv ezer rendőri jegyzőkönyv örökíti meg évenként.

A belga munkás hetenként harmadfél frankot kőt pálinkára, ami évi százharminc frank átlagnak felel meg. E mellett száztizenhárom frank évi bérösszegért már olyan lakóházat kaphat, amely tízezer forint után a tulajdonbába megy át. Valóságilag azonban tizenkilenc ezer munkás család közül csak nyolcezer laknak kétszobás lakásban, 6900 egyetlen szobában, 2186 padlásszobákban húzza meg magát és vagy kétszáz család piszkos, nedves pince odába menekül a pálinkamerésből.

— A kis kalandor-zseni. Szerajevóban a rendőrség vendégszeretetében most egy nagyon érdekes kis német fiúnak van része. Mindössze tizenhárom esztendő a kis Schmidt Gustav s 1898. április havában hagyta oda szülőföldjét, a Porosz-Sziléziában lévő Malwaldat. Csak becsutott egy napon otthonától s azóta szakadatlanul kalandozik a világban. Ausztriát és Magyarországot keresztülkésül bejárta, azután Olaszországba, majd Svájcba került, később Franciaországba, közbe többször csesipték már s haza akarták küldeni, de mindannyiszor sikerült megugrania, hogy aztán újra folytassa bolyongását. A kis szőke fiú csodálatosan értelmes s pompás az emlékező tenetsége. A legkisebb olasz és francia falucsukának is megjegyezte a nevét, s ha térképét tesznek elébe, akkor a legnagyobb biztonsággal elmagyarázza rajta. Mint maga elmondja, azért ment el hazulról, mert a mosoha anyja nagyon rosszul bánt vele. Apja, aki mint könyv- és képerkeskedő a legtöbbször uton volt, nem védelmezhetette meg.

— Nagyon sok jó emberre találtam — mondja — aki nekem pénzt, ruhát és ételt szert adott, kicsijára fölvetve, mert különben nem juthattam volna tovább. Sokan maguknál is akartak tartani, de mindig észrevettem, hogy haza akarnak küldeni, azt pedig nem akartam. Szívesen maradnék már valahol, mert már nagyon fáradt vagyok, de haza — soha! Akkor még nagyobb korhely lenne belőlem.

Vándorútján Csehországba is eljutott, ahol elcsukták, aztán újra szabadon bocsátották, arra békálandozta Morvaországot, Bécsbe jutott, ott a rendőrség nyugtalanította, azért Magyarországra menekült, Budapestre jött. Innen később délre, Közben másokkal kereste meg egyideig a kenyerét. Udinén és Velencén át Páduába ért, ahol betettek egy árvaháza. Ismét szöknie kellett, mert megtudta, hogy haza akarják küldeni. Novemberben már Svájcban volt, aztán Franciaországba, a német konzulátus azonban visszatoloncoltatta Udineba. Megszökött újra s Triestzen és Fiumén át Boszniába menekült. Egy hatonacsapat Goradzába vitte s onnan a kerületi biztoshoz Szerajevóba küldte, ahol báró Schweiger rendőrbiztos felügyelvébe fogadta és lakással, étellel ellátta.

— Idegen nyelvek. Évszázadok óta az a nézet él, hogy idegen nyelveknek a megtanulása gyakorolja és erősíti a szellemet. Az alaposság, kitartás és állhatatosság, amelyre okvetlenül szükség van, hogy valami nyelvet elsajátítsunk, fejlesztik a jellemet, acélozzák az akaratot. Persze e mellett magában véve az is elég hasznos, ha valaki egyszerűen tudja az illető nyelvet. Amikor aztán szemben állunk azzal a kérdéssel, hogy melyik nyelvet sajátítsuk el s mérlegeljük mind a két szempontot, a régi, ugynevezett holt nyelvek nem jutnak már föltétlen előnyhöz sem a szellemfejlesztés dolgában, sem más tekintetben. Rájöttek arra újabb időkben, hogy a modern nyelvek is fejlesztik az elmét és a szellemet és arra is, hogy fontosabb is a gyakorlati életre a modern nyelv. Így például a svéd első kamara is elhatározta, hogy a gimnáziumokban a görög helyett az angol nyelv kötelező tanítását fogja bevezetni. És itt hamar rá is jövünk arra, melyek azok a modern nyelvek, amelyekre leginkább van szükségünk. Noha távolabb élünk is Angolországától, mint a svédek, ezek között a nyelvek között, ha nem is első helyen, de mégis ott van az angol. Szükségünk van tovább a legközelebbi jövőben talán leginkább a francia nyelvre és szükségünk van — már ez így van és hiába küzdünk ellene, föltétlenül szükségünk van — a németre. Hisz minden nap ránk pirítanak már azzal, hogy a magyar nyelvünkkel akár ki se mozduljunk hazánk határai közül, mert nem sokra vissszük. S ha már

ki akarunk lépni határaink közül, akkor ugyancsak ne felejtünk el legalább is németül megtanulni.

— A férfi-fűz. Angolországban a piperkőcök divattá csinálják a fűzöt, amelyet a férfiak csak úgy elvéve használtak eddig a föld kerekességén. A tulnómúlt századvégnek ennél az eltévelyedésénél csak éppen az a különös, hogy az edzett, komoly angoloknál lép fel járványosan. A férfifűz-ípar különösen az utolsó hónapokban vett nagy lendületet s Londonban sok vállalkozó kizárólag erre az ipágra vetette magát. A múlt hónapban egyik legügyesebb gyáros szalonjában csaknem száz fűzöt készítettek. Mivel pedig ennek a nélkülözhetetlen ruhadarabnak az ára meglehetősen magas, Londonban az évi forgalmat körülbelül egy millióra becsülik. Az indiai hadseregnek egy tisztje nemrégiben két halcsontos fűzöt rendelt meg. Az egyiket átszőtt rózsaszínű atlaszból, a másikat nilus-zöld selyemből, mind a kettőt halványkék lóuszvirágokkal és lilimokkal díszítve. Egy-egy ilyen fűzőnek az ára vagy kétszáz forint. Hát sok ez, kérem?

Nyiltér.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjár nem felelős a szerkesztőség.)

A Magyar Országos Központi Takarékpénztár igazgatósága, felügyelőbizottsága és tisztikara melyen megrendült szívvel jeleníti, hogy

Grötschel Imre

vezérigazgató urat,

munkás életének 58 ik, az intézet felvirágoztatásának szentelt, ernyedetlen tevékenységének 30-ik évében a halál égiszében vértanulni f. hó 17-ének d. e. 10 óráján elszóltotta az élek sorából.

A megboldogultnak hiült tetemét f. hó 19-én d. u. 3 órakor az intézet házából (IV. ker., Bécsi-utca 4. szám) fogjuk örök nyugalomra kísérni.

Budapest, 1899. február hó 17-én.

A közönség köréből.

Köszöndírat Amerikából.

Az eredeti levél szövegének fordítása.

Wilhelm Ferenc gyógyszerész urnak, Neunkirchen, Alsó-Ausztria.

New-York, 1898. május 18.

Tisztelt Uram!

1895. november 12-én rheumatizmus következtében kénytelen voltam ágyba fektüdni. Nyolc hónapig egy és ugyanazon helyen fektüdtem és nem voltam képes egy tapodtat sem mozdulni; testem súlya 175 fontról 130 fontra esett, jelölél a nagy fájdalomnak, melyeket ezen évek alatt kiéltem. Majdnem minden gyógymóddal megpróbálkoztam, így vilamos borogatással, török fürdővel stb. és az orvosok minden fajtájával, de azért jobban nem éreztem magamat, úgy, hogy az orvos, kihez utólagra fordultam, a pénzt sem fogadta már el, miután azt mondta, ugyanis hiába.

Azon időben történt, hogy találkoztam egy barátommal, ki nekem a Wilhelm-féle antiarthritis, anti-rheumatikus vertiszító-teát ajánlotta, mint csillástan szert a rheumatizmus ellen. Bizalmatlan voltam ez új szer iránt, s elmondtam, hogy mi mindent használtam már eddig. A sors úgy akarta, hogy irak Onnek és szívem azt sugallta, hogy mégis van egy seghő, ki engem megrögydít. És csakugyan megrögydöttem, hogy el egy ilyen megmentő. Nem tudom szavakban kifejezni azon fájdalmakat, melyeket a három éven keresztül kiéltem, de most már nem zavara semmi egészségemet és e pillanában úgy érzem magam, mintha újra születtem volna, a világ minden kincsénél többre becsülvé a Wilhelm-féle antiarthritis, anti-rheumatikus vertiszító teát.

Legyen oly jó Uram és küldjön nekem postafordultával v. m. 1 tucat (12) csomagot az Ön Wilhelm-féle antiarthritis, anti-rheumatikus vertiszító teájából.

Onnek a legjobb egészséget és hosszú életet kívánva, maradtam tisztelttel

Gordon M. József, 179 orchard st. New-York. Amerikai Egyesült Államok.

Főraktár: Neunkirchen (Alsó-Ausztria.)

Egy csomag ára 1 ftt, 8 adagra osztva.

Kapható Budapesten: Török József gyógyszer. Király-u. 12. Petri Ottó gyógyszer. Váci-körút 17. Thallmayer és Seitz, Koheimeister Fr. utódai. Neruda N. Bécsben: és és kir. udv. gyógyszerár. Berlinben: Schering's Grüne Apotheke, Clausee str. 19. Münchenben: Dr. Bedal, Thal 13. Vidéken minden jobb nevű gyógyszerárban és drogu-üzletben.

Téli kura
a Szt. Lukács fürdőben
Budapest.

Rheumatikus bajok, köszvény, neuralgia, ischias stb. ellen. Nagy lényegű fürdő, külön fürdők. Masszázs, gyógygyógyászat. Lélek és teljes ellátás: (közvetlen 25 ftt helyenként.) Lát. Meghívás kártya. Prospektus ingyen küld az igazgatónak.

Uri Emberek,

Milkó Izidor új könyve,

nemsokára megjelenik

kiváló nyomdai diszszel.

*

Ára 1 forint.

(Bolti ára drágább lesz.)

*

Az előfizetés díja legcélszerűbben postautalványnyal a szerző címére Szabadkára küldendő.

KÖZGAZDASÁG.

A magyar borüggy.

Budapest, február 18.

Égészen természetes dolog, hogy a közvélemény fokozódó érdeklődéssel nézi azt a mester-séges hajszát, mely a földmívelésügyi minisztérium égisze alatt indult meg a magyar borkereskedelem ellen. Amióta az összes jelenségek észlevezetéséből egész világosan kidomborodik a hajszának széles agrárius tendenciája, az érdeklődésbe valóságos megdöbbenés vegyült. Hová vezet ez a tendenciózus rendszer, ha idejekorán utját nem vágja okosabb, becsületesebb, igazságosabb gazdasági politika?

Azóta, hogy utólagra foglalkoztunk e helyen a magyar borüggyel, egészen csomójával merültek föl azok a jelenségek, melyek kétség-telenül teszik, mely a földmívelésügyi minisztérium által megindított hajszának a magyar közérdekekre szerföltöt veszedelmes természetét. Kétségtelenné teszik azt, hogy a borhamisítás üldözésének cége alatt követelt hatóság eljárást a tényleges igazságot keresi, hanem gonosz törekvéseknek szolgál. Olyan törekvéseknek, melyek az O. G. E. borszakosztályának agrárkerikális szellemű tanácskozásán szinte eleméntáris erővel jutottak kifejezésre. Kiténik ezekből a jelenségek közül, hogy az egész hatóság eljárást a „ha akarom vehem, ha akarom, nem vehem“-féle theoria szerint keresi az igazságot és mond itéletet.

Kiténik ezekből a jelenségek közül, hogy a földmívelésügyi minisztérium rendszere, míg egy-felől a kasztgyűlölet izsapos forrásából táplálkozik, másrésztől az ország jogszolgáltatási rendszerébe bele akarja vinni a féktelen hatalmi brutálítás szabadságát, az ellenőrizhetetlen szolgabírói basiskodás összes elfajlásait. Hogy ez megtörténhetik szabadelvű kormányzás mellett, a liberalizmusnak hivatalos kúrtszóval való lármás hirtetése közben: szomorú bizonyosság annak, hogy nálunk a hatalom szertelenségei a közszellem ellenkező fölfogása dacára is szabadon rombolhatnak. A megindított hajszának a közérdekekre káros és veszedelmes természetét semmi sem jellemzi jobban, mint az, hogy a kereskedelmi miniszter immár szükségesen látta a dologba való beavatkozást.

A kereskedelmi miniszternek az a rendelkezése, melylyel a borenőrző bizottságok és rendőrhatalóságok törvénytelen, önkényes eljárásának utját akarja vágni, egyenesen rámutat a borenőrző bizottságok és rendőri hatóságok eljárásának perfid természetére. A kereskedelmi miniszter ez intézkedése, melynek tendenciája teljesen megfelel a borhamisítás üldözése címen folyó hajszá dolgában kifejtett felfogásunknak, valóságos állásfoglalás a földmívelésügyi miniszterrel szemben. A kormány egyik tagja demonstrál a kormány másik tagja ellenében. Melyiknek van igaza? A kereskedelmi miniszternek-e, aki a törvény egyenes rendelkezéseinek szigorú megtartását követeli, vagy pedig a földmívelésügyi miniszternek, aki kultuszt csinált a törvény egyenes megsértéséből? A kereskedelmi miniszternek-e, ki arra utazik, hogy a valódi bűnös puhaltatassék ki, s ez büntetessék, akár kereskedő, akár termelő, vagy pedig a földmívelésügyi miniszternek, aki rendszert csinált abból, hogy a termelő büneiért is a kereskedő üldöztessek? A kereskedelmi miniszternek-e, ki arra int, hogy a kereskedelem reális érdekei ne veszélyeztessenek, vagy pedig a földmívelésügyi miniszternek, ki épp e reális érdekek üldözését tuzte ki botrányos feladatúval, s a ki magának megrendelt tüntetéseket rendeztet.

hogy a közvélemény szemébe port hintsen? Milyen silány színben is tűnnek föl most már ezek az agrár-kerikális demonstrációk, melyek arra vallanak, hogy a magát liberális apostolnak valló földmivvelésügyi miniszter csak az agrár-kerikális szellemet képes a maga tevékenységével lelkesedéssel tüzelni!

Hogy áll ezek után a helyzet? Ugy, hogy törvénytelennek, igazságtalannak, brutálisnak bebizonyult eljárás alapján elítéltek egy csomó kereskedőt borhamisítás címén. Nemesak elítéltek őket, hanem rendszeres üldözési manőver mellett kiszámíthatatlan anyagi és erkölcsi kárt okoztak nekik. Megbélyegezték őket. Diskreditálták őket egyénileg és üzletük dolgaiban. De ha a velük szemben követett eljárás törvénytelen és igazságtalan volt: az ellenük hozott ítélet sem állhatja ki sem a törvényesség, sem az igazság próbáját. Ugyan mit érnek ők most ezzel? Ki ad nekik elégtételt? Ki adhat nekik kárpótást? Senki ezen a világon! Hanem azért a földmivvelésügyi miniszter a csalhatatlan igazság lovagjaként ünnepli az agrár-kerikális áramlat.

Valóban ideje annak, hogy a közvélemény is teljesen meggyőződjék a magyar borügy általános veszedelmét jelentő rendszer igazi jelentőségéről; de meg annak is, hogy az illetékes tényleg véget vessenek a földmivvelésügyi miniszter botorságainak.

Egy másik jelenség, mely a szélső agráriusoknak annyira tetsző rendszerrel lerántja a leplet: a tisztviselők fogyasztási szövetkezetének boraí dolgaiban történt esemény.

Erre az ügyre vonatkozólag a nyilatkozatok egész tömegét olvashattuk a lapokban. Ezek a nyilatkozatok a sarokba szorított és megszeppent emberek kétségbeesett védekezéseit tartalmazzák. Szerencsére sokkal ügyetlenebbek, semhogy a jó ügy rovására esnének. Ellenkezőleg, ügyetlenségük éppen az általuk védelmezett ügy ostoba és egyúttal gonosz természetét világítja meg.

Nincs szó semmi másról, mint az egyenlő mértékről. A piacot meg kell tisztítani és ha van visszaélés, meg kell torolni. Kérlelhetetlenül, haladéknélkül. De az osztó igazság másképpen mér a szerint, amint kereskedőről, vagy a rendszer híveiről van szó. Ime a példa:

A fogyasztási szövetkezet pincéiben holmi fingált följelentés után razzizárt tartottak. A fingált följelentés azért történt, mert a szövetkezet pincéiben Engel-féle borok is voltak, s a földmivvelésügyi miniszter ezen a cégen nagy apparátussal nagyot ütven, megkezdte a magyar borkereskedők ellen üldözési hajszáját. A szövetkezet pincéiben tehát vizsgálatot tartottak. Ugy, amint szoktak. Törvény és rendelet figyelembevétele nélkül. A hamisítást üldözni kell, büntetni kell. Engelenél, másnál, kereskedőnél, termelőnél, Pécsen és mindenütt. De mi történt? Csak a tényeket nézzük. Négyféle bort vizsgáltak meg. Háromról konstataáltak, hogy hamisított, egyről, hogy természetes. Az egyik hamisítottnak konstataált bor állítólag az Engel-cégtől került a szövetkezet pincéjébe. A másik hamisítottnak nyilvánított bort a nyilatkozatok szerint hasonlóképpen állítólag a gödöllői koronauradalom felügyelete alatt állott gödöllői borászati egyesület szállította. Hogy a harmadik hamisnak talált bor honnét eredt, az mellékes. Hogy ez így volt, azt a gödöllői borászati egyesület ügyét védelmező nyilatkozatok dokumentálták. És mi történt? Az, hogy a kereskedő cég ellen a képzeltet legvexatósabb, a legnagyobb feltűnést és botrányt hajszáló hatósági eljárást vették foganatba, és szinte szédítő gyorsasággal könyörtelenül, kegyetlenül be is fejezték. Ellenben a gödöllői borászati egyesület dolgaról csak annyit tud a világ, hogy hamis bort szállított ugyan; hogy ezt konstataáltak; hogy a vizsgálatot ellene szinből meg is indították; de aztán ez a vizsgálat valahol megrekedett. Ítéletet mai napig sem hoztak. Valóságos fölfedező expedícióra kellene indulni, ha meg akarnék tudni, hogy hol van ez az ügy. A nyilatkozatok szerint a gödöllői borászati egyesület bora, melyről mellékesen szólva az egyik nyilatkozat azt mondja, hogy „gyanusnak” találtatott, a másik azonban elismeri hogy biz az hamisnak konstataáltatott, — a borászati egyesület által nem palackokban szállítottatott, hanem a fogyasztási szövetkezet hordóiban kezeltetett. Ez igaz. És a becsületes igazságszolgáltatás szempontjából jelentős is. De ugyanez áll arról a borról is, amit állítólag kereskedő szállított. Ez is a szövetkezet hordóiban kezeltetett. Hanem azért a kereskedőt elítélték, a gödöllői egyesületnek semmi baja sem esett. Persze, mert a kereskedőt „vögeifrei”-nak deklarálta a földmivvelésügyi miniszter fölfogása, ellenben a gödöllői egyesületet a korona-uradalom fényes cégének pajzsa fedezte és a szélső agrárius szellem védőszárnyai alatt dolgozik. A kereskedő elítélését megkövetelte a rendszer tendenciája, a gödöllői egyesületet pedig éppen ez a tendencia melengeti.

Már most ítéle meg bárki, vajjon beszélhetnek-e a rendszer hívei igazságról, jogosságról, méltányosságról? Vajjon hivatkozhatják-e a föld-

mivvelésügyi miniszter arra, hogy ő egyenlő mértékel mér s csak a borhamisítást üldözi?

Egyenlő mérték! Igazság! Mindez mellékes dolog a rendszer előtt. Ez két prédára vadászik. Az egyik a borkereskedők hitelle, a másik egy csomó hivatal. Tessék elhinni, hogy a szélső agrárius vitézeknek a szövetkezeti eszme mellett való egész bajjivása csak önző érdekek ösztönzésének forrásából fakad. Nem a közérdek lebeg előttük, mert különben nem vétenének ez ellen szisztematikus mesterkedéssel. Üzleti szellem csiklandozza az ő elméjüket.

Ime, ilyen a rendszer.

Rossz a törvény, rossz a végrehajtási rendelet, ostoba a vegyelemzési módszer, amely az egész eljárás alapja és mindennek a tetejében még ott terpszkedik lusta tömegével a tendenciózus, rosszakaratu szellem, mely a borkereskedők megtörtására törekszik. Ha ez a rendszer érvényesül, nemesak a borkereskedők mennek tönkre, hanem tönkremegy az egész magyar borügy. És ezzel azután a földmivvelésügyi miniszter be is végezné a maga nagyszerű küldetését. De mielőtt ezt bevégezné, talán mégis csak ő vele fog végezni az ország jobb sorsa.

Hetiszemle.

Budapest, február 18.

Értéküzllet. Az elmúlt héten a tőzsdén nyugodt maradt a hangulat. Az utolsó órában nyilvánvaló lett a belpolitikai bonyodalmakból való kibontakozás, de ez a körülmény nem változtatott az árfolyamokon. A forgalom eszöndes volt és alig egy-két helyi papírra terjedt.

Gabonázüzllet. A lefolyt hét időjárása nagyon enyhe és száraz volt, úgy hogy az, tekintettel az emelkedett hőmérséklet mellett teljesen tavasznak illett be. Csapadék csak szörványosan fordult elő és csak rövid ideig tartott. A vízállás az összes folyók gyorsan emelkedő és minthogy az időjárás viszonyok is kedvezőek, a hajózást a közeli napokban ismét megnyitják. Vajjon ez által a gabonahozatal ismét megnyitják. Vajjon ez által a gabonahozatal ismét megnyitják, mint azt remélik, nagyobb terjedelmet is fog-e ölteni, ugyancsak a közel jövő fogja megmutatni. A vetések állása nem ad panaszra okot. Külföldön az időjárás szintén száraz és enyhe volt.

A külföldi piacok üzletmenetét illetőleg a hangulat továbbra is eszöndes, a forgalom is gyenge, az árakban azonban nincs lényegesebb változás. A tengerentuli piacok inkább voltak szilárdak, ami azonban csak spekulatív tevékenységre vezethető vissza. A látható készletek 1,770,000 bushellel gyarapodtak és a kiviteli kereslet gyengébb volt; prompt áru mindazonáltal 2 c. magasabb, míg későbbi határidők változatlanok. A La Plata államokból továbbra is kedvező hírek érkeznek a terményeredményt illetőleg, a kínálat onnan mindazonáltal még korlátozott; Kanada és az Egyesült Államok néhány vidékéről a vetések állására vonatkozólag azonban panaszok is érkeztek. Oroszországban nagyon enyhe, nedves idő uralkodik, ami az utakra nagyon hátrányos lévén, a kikötőkben való gabonahozatal is gyengébb, az orosz tulajdonosok egyébként sem hajlandók követeléseikből engedni. Angliában eszöndes volt az irányzat és nehezen tartott árak mellett a forgalom is gyenge volt. A francia piacokon ugyancsak kismérvű volt az amogy is csak néhány napra terjedt üzlet; kezdetben szilárdan tartottak voltak az árak, utóbb azonban ugy buza mint lisztben is esökökente. Az összes többi kontinentális piacokon az üzlet eszöndes, a kereslet és kínálat egyaránt korlátozott és az árak inkább visszacsúszó irányt követnek.

Nalunk az érdeklődés kezdetben ugyancsak nagyon gyenge volt és különösen kenyérmagvak voltak elhanyagolva, míg később kedvezőbb és ezzel kapcsolatban szilárdabb hangulat is következett be. Takarmányecikkben a forgalom kínálat híján mérsékelt ugyan, az árak azonban tartottak.

Az üzleti hét részleteiről a következőket jelenthetjük:

Buza lanya irányzatban indult. A malmok továbbra is rossz lisztkelendőségi viszonyokról panaszoknak és az amogy is gyenge, kizárólag waggonárúkból álló kínálat ellenében teljesen tartózkodtak maradtak. A napi forgalom a legszűkebb korlátok között maradt és a tulajdonosok így kényserültek voltak naponként, habár mérsékelt árendéményeket tenni. A hét végére az irányzatban azonban fordulat következett be: a malmok, melyek immár huzamosabb ideje nem vasaroltak, megis szükségét látták annak, hogy készleteiket kiegészítsék és nagyobb tételeket vettek fel. A szilárd határidőpiac, ahol most fedezői vételek dominálnak, ugyancsak hozzájárult a hangulat megszilárdulásához és így lehető is volt az e heti árvesztéseget — keszaruban — helyrehozni, úgy hogy a múlt hethoz viszonyítva alig van változás. A forgalom e héten ca. 65,800 métermázsát, a hozatalok 50,621 métermázsát és az elszállítások 2516 métermázsát tesznek ki. Külföldi (oláh buzá) kezdetben alig találtak érdeklődésre; később a forgalom ama származékokban is jobb lett, az árak

azonban eszöndesek maradtak. Silányabb minőségűek 10—15 krajcárral olcsóbb árakon.

Rozs a gyenge kínálat dacára e héten is el volt hanyagolva. A fogyasztás teljesen rezervált és csak szörványosan történtek kisebb eladások. A hét vége felé a kínálat valamivel bővebb is. Az árak a multihetiek ellenében 10 krajcárral olcsóbbak és minőség szerint helyben, úgy mint Budapest távolágában átvéve 7.75—7.95 forinton jegyzünk. Nyíri állomások 10 krajcárral magasabb árakat érnek el.

Arpa (takarmány és hántolási célokra) elég jó érdeklődésre talált, a forgalom azonban már, tekintettel a korlátozott kínálatra is gyenge maradt. Helyben minőség szerint 6.30—6.60 forint cassa érhető el és csak a hét vége felé valamivel nyugodtabb az irányzat. Állomásokon átvéve az üzlet teljesen pang.

Zab sem változott; gyenge kínálat és ugyanolyan vételkedv mellett, a forgalom korlátozott és szin és tisztaság szerint 5.70—6.15 forint érhető el helyben. Prima áru szilárdan tartott.

Tengeri korlátozott volt forgalomban és az árak nem változtak. Kezdetben az érdeklődés gyenge volt, míg később részben belföldi fogyasztás, részben kivitel céljára ez kedvezőbben alakult. Ó-tengeri csak szörványosan kerül eladásra és 5.40—5.60 forint között jegyez, míg új tengeriért helyben 4.70 forintig, budapesti paritásra 4.60 forintig fizettek.

Hüvelyesek: Bab (új) változatlan, eszöndes üzlet nélkül. Növeg trieur aprószemű bab Gyöngyös-Felgyházán 7.—forinton, gömbölyű Baja-Zomborn 6.50 forinton, barna bal Kalocsán 7.—, Nagy-Károlyban 6.75—7.00 forinton jegyez. Köles helyben 4.25—4.50 forinton értékesíthető.

Vetőmagvak: Vöröshere változatlan. Új bánáti vöröshere 42—45 forint, felvidéki áru 43—54 forint, lucerna 43—45 forint, muharmag 6—6.50 forint, búkköny 5.75—6.00 forint, baltacim 12—13.50 forint között jegyez helyben.

A határidő piacaon élénk fedezeti vásárlások voltak a héten, bár a különböző oldalakról lancirozott azokra a hírekre, hogy egy nagy töke feletti rendelkező szindikátus a márciusi buzákat átvenni szándékozik, amely követelésnek, tekintve az elégtelen szállítási anyagot, az eladók majd nem tudnak megfelelni, nagy tartózkodás mutatkozott újabb üzletekkel szemben. A hírek, amelyekből a tendenciózus szándék kiérezett, számos hívt találtak, akik kötései fedezéseit nagyobb haszonnal való lebonyolítás reményében egyelőre elhalasztják. Mindezek ellenére csak kisebb árhullámzások jegyezhetők fel, amelyek azonban az utolsó napokban — különösen a márciusi buzában — tekintve az élénkebben fellépett lebonyolítási szándékokat, eléggé tekintélyesek voltak.

Buza márciusra ingadozott 9.63—9.71—9.66—9.67—9.64—9.70 forint között, azután emelkedett 9.81 frtig, majd 9.78 frtig esökökente, és zárul 9.78—9.79 forinton.

Buza áprilisra 9.43—9.41—9.48—9.44—9.46—9.42—9.46 forint között váltakozott, majd 9.60 forintra emelkedett, újra 9.46—9.47 forintra esökökente és 9.54 9.55 forintra zárul.

Buza októberre 8.54—8.60—8.55—8.61—8.59 frt között váltakozott.

Rozs márciusra 7.87 forintra emelkedett, újra esökökente 7.84 forintra, rohamosan 7.91 forintra esökökente, majd ismét 7.80 forintra esett, honnét 7.93 frtra emelkedett és lanyhább izányzatnál 7.87—7.88 fittal zárul.

Tengeri májusra 4.73—4.76—4.68—4.73 forint között váltakozott és 4.60—4.70 forintra zárul.

Zab márciusra üzletelen, 5.80—5.82 forinton.

Szeszüzllet. (A Budapesti Napló tudósítójától.) Az 1888. évi XXV. törvénycikk életbelépeése óta most fordul elő először, hogy a mezőgazdasági szeszifődédek a törvényben részükre fenntartott kontingenst teljesen kifözték, sőt köztudomású dolog, hogy a 300,000 hektoliter rendes, valamint az újonnan keletkező mezőgazdasági szeszifődédek részére fenntartott 32542 hektoliter különkontingens is kövonték bizonyult és a gazdasági szesztermelők pótkontingensért is folyamodtak a miniszterhez. Ha ezen jelenségnek alapját kutatjuk, azt látjuk, hogy a gazdasági fődédek szaporodása és azoknak intenzív szesztermelése szorosan függ össze a fogyasztás nagybódásával. Legjobb megvilágítja ezen állítástunkat a szesz készletek kiütlése. Az új szeszadó életbelépeésekor a régi készletek 200,000 hektoliterre rugtak, az 1898—99 évad kezdetén már csak 140 ezer hektoliter szesz volt az országban. Világos, hogy az ország az évi kontingenst teljesen elfogyasztja, de ennél is többet, mert a készletek is évente apadnak.

Ezt előrebocsátva, arra a következtetésre jutunk, hogy a szeszpar helyzete immár javulni kezd. A javulásnak még csak a kezdeten vagyunk ugyan, de a javulás állandónak és fokozatosnak ígérkezik, mert bázisa egészséges, erős.

A lefolyt heti forgalom gyenge volt. Nagyon hátráltatja az üzletet a meleg, nyáriási időjárás, de az irányzat mindazonáltal szilárd maradt és az árak az eddigi jegyzéseken változatlanok maradtak. Jegyzetek: nyersesz 17.50—17.75 forinton, finomított szesz nagyban 54.50—55.— forinton, kicsiben 55.50—56.— forinton 1000 literfokonként, hordó nélkül, készfuzetellen helyben.

A denaturált szesz ára napról-napra hanyatlak; kontingens hiányában a szeszgyárosok exkontingens kénytelenek főzni, az e fajta szeszben való ajánlatok szaporodni kezdenek, természetesen a cikk árának a rovására. Elkelt: nagyban 18—18.50 forinton, kicsiben 19—20 forinton ingyen hordóban, helyben.

Denaturált szesz. (Kalmár Sándor cég jelentése.) A hét elején a gyarak erősebb kínálata, valamint a tengeri ára, továbbá az üres denaturált szesz hordók árának esökökente folytán az irányzat bágyadtabb lón. Nagyon árvaltozás azonban ezúttal nem észlelhető, mert a fogyasztás jelentékeny tételeket vont el a piacról. A helyi kereslet igen élénk, ellenben a vidéki hanyatlott. 1899-ik év folyamára

több jelentesebb kötés jött létre, melyeknél a teljes napi árak jutottak érvényre. Mai nagybani jegyzések: 19.50—20.— forint 10,000 literfokkint, ingyen barbelban ab Budapest állomás, készpénzfizetésre engedmény nélkül.

Vasárosarnok. (Vámos és Bruszt hatóság) közvetítők heti jelentése a Budapesti Napló részére.) Az állandóan enyhe, tavaszi időjárás különösen a vidéki husok felhozatalára volt befolyással, melyekből csak kevesebb érkezett és a javult kereslet mellett sima elhelyezést találtak.

Tojás, bár nem került túlnagy mennyiségben a piacra, a kereslet tartózkodása folytán csak a hét utolsó napjaiban tudta a hét elején érvényben volt abnormis alacsony árakat kissé feljavitani.

Élő baromfibtól szerb áru került nagyobb tételekben eladásra. Saisoncikként az első magyar spargaküldeményt tartjuk megemlégtendőnek.

Az üzlet részleteiről a következőkben számolunk be:

Videki marhahús minőség szerint 32—44 krajcáros áron volt forgalomban; borjú kilóját hosszán levonás nélkül 42—44 krajcárral fizették, de a hét végén már csak 40—45 krajcár volt elérhető.

Sertésből kevesebb érkezett és kilogrammját állandóan élénk kereslet 42—44 krajcáros árak voltak érvényben. Bárány pártját 6—8 forintért adtuk; nyuzott bárány párja 3.50—4 frt. Videki jó birka kilójáért 24—28 krt, helybeliért 32—36 kros árakat értünk el.

Élőbaromfiában a növekedő hozatok olcsóbb árakat eredményeztek. Eladtunk szerb tyukot 99—1.20 frtért; sovány libát 2.70 frtért, kacsát 1.30—1.40 frtért páronként.

Belföldi áru kevesebb érkezett; tyuk 1.40—1.50 frtért, kacs 1—2 frtért, pulyka 4—5 frtért, kővér liba párja 6.50—7.— frtért kelt.

Vadfelekből vadsertés érkezett nagyobb mennyiségben és minthogy az enyhe időjárás a gyors értékesítést tette indokolttá és a kereslet is tartózkodó maradt; kilogrammjáért csak 40—50 kros árjaklatok voltak elérhetőek. Fenyvesmadár nagy mennyiségben került eladásra; csomóját 40—45 krral fizették.

Vágott kővér liba jó kereslet mellett 58—60 krajcáros áron gyorsan volt elhelyezhető. Vágott pulyka kilogrammjára 56—60 kr. Poulardoknak bőviben van a piac; pártját minőség szerint 1.15—1.60 forint; II. rendű árura 60—80 krajcáros áron is nehezen akadt vevő.

Tojásban a hozatok csökkenésével a hét végén kellemesebb irányzat jutott érvényre; a hét elején jegyzett 27—28.50 forintos árak jobb vételkedv mellett 30—31 forintra emelkedtek prima árúrt.

Vajat állandóan nagy mennyiségben kaptunk; teavaj kilóját 95—1.05 forintért adtuk, kifogástalan főzővaj jól keresett 75—80 krajcár.

Almából csak másodrendű apró áru állott rendelkezésre, melynek mázsáját csak 8—12 forintért lehetett elhelyezni. Burgonyázlet élettelen ugy, hogy a beküldést egyelőre nem ajánlhatjuk.

Hagymában olcsóbb árak juttak érvényre, vételkedv alább hagyott.

Ipar és kereskedelem.

Faure halála és a tőzsdék. A francia köztársaság fejének a halála nagyon csekély hatással volt a tőzsdékre. Párisban a tegnapi reggeli tőzsde megnyitások az értékek estek ugyan néhány centiméssel, de később ismét emelkedtek. A tőzsde — amelynek irányzata különben szilárd volt — teljes bizalommal nézett a krízis megoldása elé. Ezt a bizalmat megerősíti a nép nyugodt hangulata, valamint a miniszteriumnak az a határozata, hogy már ma tartásuk meg az elnökválasztó kongresszust. Berlinben eleinte nagyobb volt az árfolyamésés. Páris és londoni hírekre azonban megszilárdult az irányzat és az árak is javultak. Londonban az irányzat folytonosan szilárd volt. Budapestben a hangulatára nem gyakorolt semmiképp sem kedvezőtlen befolyást Faure halála. Az irányzat változatlan maradt.

Osztrák Magyar Bank. Az Osztrák Magyar Bank állása 1899. február 15-ikén a következő volt: Bankjegyforgalom 648,759,000 forint (—20,209,000 forint), ércértékkészlet: 490,705,000 forint (— 168,000 forint), váltótárca: 170,025,000 forint (— 25,154,000 forint), lombardüzlet: 26,236,000 forint (— 755,000 forint), adómentes bankjegytartalék 48,257,000 forint, (+ 21,199,000 forint.)

A Magyar Országos Központi Takarékpénztár ma délután tartotta évi rendes közgyűlését Hódossy Imre országgyűlési képviselő elnöklése alatt, aki az ülés elején bejelentette a gyűléset, amely az intézet vezérigazgatójának Grötschel Imrénnek halálával érte. Kegyeletesen emlékezett meg a ravalaton fekvő vezérigazgatónak az intézet megalapítása és föllendítése érdekében kifejtett tevékenységéről, s egyuttal közölte az igazgatóság ama határozatát, hogy a temetés költségeit az intézet viselője, s hogy a családhoz részvételt intézett. Az elhunyt vezérigazgató emlékét a mai közgyűlés jegyzőkönyvében örökítették meg, s a jegyzőkönyvnek ezt a részét

minden részvényesnek külön kiadják. Galgóczy Károly indítványára a közgyűlés elhatározta, hogy vezérigazgatója holnap temetésén méltóképpen képviselheti magát. Bejelentette továbbá az elnök, hogy egy régi közgyűlés határozatából kifolyólag az igazgatóság megfeszítette Grötschel Imre arcoképet. A vezérigazgató állás bűtlőség és a teendők ellátását Bujanovich Sándor alelnök vállalta magára. Dr. Löw Tivadar intézeti ügyész előterjesztette az igazgatóságnak az intézet múlt évi működéséről szóló jelentését, amelyből kitűnik, hogy az üzlet eredménye az 1897. évről áthozott 31,812 forint 61 krajcárral együtt 770,109 forint 79 krajcár nyereséggel zárul, amelynek felszámolása néve az igazgatóság indítványozza, hogy a nyeresémen-tartalékalap javára 20%-ot (14,765 forint 94 krajcár), a vezérigazgató és tisztviselők jutalékára 4%-ot (29,531 forint 88 krajcár), az igazgatóság jutalékára 8%-ot (59,063 forint 77 krajcár) fordítsanak, a fennmaradó 668,748 forint 20 krajcárból pedig az esedékes 14,000 darab szelvénynek 40 forintal leendő beváltására 560,000 forintot, a nyugdíjalap gyarapítására 14,000 forintot, jótékony és közhasznú célokra 5,000 forintot, a nyeresémen-tartalékalap további gyarapítására pedig 30,000 forintot szánnanak. A közgyűlés rendelkezéseire maradó 52,748 forint 20 krajcárt vezették át a jövő év számlájára. A közgyűlés az igazgatóság indítványát elfogadta s úgy neki, mint a felügyelő bizottságnak a fölmentvényt megadta. Horzárult a közgyűlés ahhoz is, hogy az 1899. évi május hó 1-én esedékes 27. számú részvényesjelvények negyven forintjával már e hó 20-ikától kezdve beváltssanak. A közgyűlés napirendjének következő pontja Grötschel Imre, az elhunyt vezérigazgató nyugdíjának megállapítása lett volna. Tekintettel ugyanis Grötschel nagy érdemeire, összesen 12,000 forint nyugdíjat akartak megállapítani Grötschelnek nyugalomba vonulása esetére. Ez a pont most tárgyalánna vált, a közgyűlés azt határozta, hogy az övezvénynek nyugdíjképpen évi 8000 forintot utal ki. Megejtették a pótválasztásokat, amelyeknek eredményeképpen az igazgatóságba egyhangdolag Hódossy Imrét, Mendl Istvánt és Szarvassy Sándort, a választmányba pedig Keller Alajost, dr. Krausz Edét és Steiber Vincót választották.

A Magyar Villamosági Részvény-Társulat múlt évi zárszámadása a vállalat üzleti eredményeinek kedvező alakulását mutatja. Az 1898. évben a központi telep hálózatához 1131 új fogyasztó jelentkezett és az összes fogyasztók áramigénybe vétele az év végén összesen 4,271,926 watt volt. Az elmúlt évben 9729 méter új kábelt fektetett a társulat. A kábelhálózat hossza az év végéig 105,433 méterre emelkedett. Az üzemenyesség a tartalékalapjot dotálása után 382,815 forint 93 krajcárú tesz. Az osztalék részvényenkint 7 frt 50 krt (7 1/2 %).

Fizetéseképtelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetéseképtelenségeket jelenti: Lehner David üzvegy, Kisbér, Weisz Soma kereskedő, Pacsa, ifjabb Hille József kereskedő, Teichstadt, Barta Lipót bórkereskedő (hagyatéka), Klagenfurt, Braun Adolf bejegyzett bórkereskedő Budapest (Kigyó-utca 3.), Grossmann Bertalan bejegyzett kereskedő Losonc, Theil Johann bejegyzett kereskedő Medaies, Michitsch Ernő kereskedő, Reichenberg, Chudy Ignác kereskedő, Wildenschwert, Zezula Ferenc szabó és Zezula Teréz.

Tenyészállatvásár. Az országos magyar gazdasági egyesület február 25-én és 26-án díjazással egybekötött tenyészállatvásárt rendez a budapesti Tattersall istállóiban (Külső-Kerepesi-ut, 40. lelt pályaudvarral szemben). Ez ideig több mint 4000 darab kiváló minőségű tenyészállat van a vásárra bejelentve. A földmívelésügyi miniszter a díjazás céljára 6000 koronát adott, a főváros törvényhatósága pedig 1000 koronát. A tenyészállatvásárt február 25-én délelőtt 11 órakor nyitják meg.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára Budapestén 17.50 forint pénzben, 17.75 forint áruban. — Bécsben 18.—, illetve 18.20 forint.

Budapesti sertes-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-fővárosi sertes-konzumvásár árjegyzése 1899. február 18-án. Készlet 797 darab. Erkezett 647 darab. Összesen: 1444 darab. Eladott 787 darab. Maradt 357 darab. — Napi árak: 120—180 kgr. sulyban 46—48 — krajcár, 220—280 kgr. sulyban 44—48 krajcár, 320—380 kgr. sulyban 47—48 1/2 krajcár. Óreg nehéz páronkint 400—600 kilos 41—44 — krajcár, Malacok 37—40 krajcár, kilónkint. A vásár hangulata élénk volt.

A budapesti gabonátőzsde.

Budapest, február 18. Buzában megnyitáskor ma nyugodt volt a hangulat. A kínálat mérsékelt volt, a kereslet gyenge. Eladásra 10,000 métermázsba került, amelyekért változatlan árakat fizettek. Egyéb gabonaneműekben gyenge volt a forgalom, változatlan árakkal.

Eladott: Buza. Tiszvidéki: 100 mm. 79.5 k. 10 frt 55 kr.

Pestvidéki: 100 mm. 79 k. 10 frt 55 kr. 100 mm. 80 k. 10 frt 55 kr. 500 mm. 79 k. 10 frt 55 kr. 200 mm. 78 k. 10 frt 42 1/2 kr. 200 mm. 79.5 k. 10 frt 40 kr. 300 mm. 78k. 10 frt 35 kr. 150 mm. 76 k. 10 frt 22 1/2 kr. Tolnai: 200 mm. 76.8 k. 10 frt 37 1/2 kr. Felsőtisza: 400 mm. 78 k. 9 frt 60 kr. 500 mm. 77.5 k. 10 frt 52 1/2 kr. 200 mm. 76 k. 10 frt 40 kr. 200 mm. 73.5 k. 9 frt 80 kr. Bácskai: 100 mm. 77.5 k. 10 frt 25 kr. Oláh: 4200 mm. 75 k. 8 frt 17 1/2 kr. Mind 3 hónapra.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti ár-és értéktőzsde szokásai szerint, készpénzben 100 kilogrammonkint. — A minőség hektoliterenkint és kilogrammonkint.

Table with columns for commodity types (búza, rozs, árpa, zab, tengeri májusra, káposzta, kóles) and price ranges in various units (mm, k, frt).

Határidőüzlet. A határidőüzletben a forgalom korlátozott volt. A hangulat esendes és az árak változatlanok maradtak.

Table showing market prices for commodities like Buza márc-ra, Buza áprilisra, Buza októberre, Rozs márciusra, Tengeri májusra 99, Zab márciusra, Káposztarepce.

Déli egy órákor a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Table listing closing prices for Buza márciusra, Buza áprilisra, Buza októberre, Rozs márciusra, Rozs októberre, Tengeri októberre, Tengeri májusra 99, Zab márciusra, Zab októberre, Repce augusztusra.

Table listing closing prices for Este 1/2 órákor zárul: Buza márciusra 99, Buza áprilisra, Buza októberre, Rozs októberre, Rozs márciusra 99, Tengeri októberre, Tengeri májusra 99, Zab októberre, Zab márciusra 99, Repce szeptemberre.

A budapesti értéktőzsde.

Az előtőzsdén Bánffy miniszterelnök leköszönése következtében az irányzat megszilárdult és az összes nemzetközi értékek árfolyamai tetemesen emelkedtek. A spekuláció nagy vételkedvet mutatott és a forgalom zárlatig szilárd maradt.

A helyértékek piacán városi villamos és közúti vasúti részvények szintén szilárdan zárultak.

A déli tőzsdén berlini jegyzésekre mérsékelt forgalom mellett a hangulat szilárd maradt. A valuta-és ércárak változatlanok.

Az előtőzsdén emelkedő. Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 397.75—399.60. Osztrák hitelrészvény 369.10—370.10. Osztrák-magyar államvasúti részvény 362.25—363.—. Rimamurányi vasúti 321.25—322.25. Közúti vasúti részvény 404.15—405.50. forinton.

A déli tőzsde javult. Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 398.75—399.50. Osztrák hitelrészvény 369.80—370.50. Osztrák-magyar államvasúti részvény 362.80—363.20. Ipar-és kereskedelmi bank 104.75.—. Jelzálogbank 249.25—249.75. Leszámitolbank részvénytársaság 265.—. Rimamurányi vasúti 321.——321.50. forinton.

Az előtőzsdén irányzata magasabb külföldi jegyzésekre élénk forgalom mellett szilárd maradt.

Jegyzetek: Osztrák hitelrészvény 370.30—371.—. Magyar hitelrészvény 399.——398.80. Leszámitolbank 264.75—265.60. Osztrák-magyar államvasúti részvény 363.——362.50. Rimamurányi vasúti 321.——320.55. Közúti vasúti részvénytársaság 404.50 forinton. Délutáni zárlat: Osztrák hitelrészvény 371.— forinton.

RENDELJENEK CSAK

Advertisement for 'TIROLI' and 'JUSTITZ LEOPOLD' featuring various types of hats (sacco, vadász-sacco, vadász-bunda, kocsis-bunda, utazó-bunda, kocsis-mencsikoff, gazdasági bunda) and their prices.

Table listing various types of hats (LODEN) and their prices: Iskola-öltöny 3.50, Fiu-mencsikoff 7.—, Férfi-köpeny 12.—, Kocsis-köpeny 10.—, Havelok 8.—, Rövid kabát 8.—, Vadász-öltöny 16.—, Turista-öltöny 14.—.

Díjbitosítások: Osztrák hitelrészvény holnapra 250.—3.—; nyolc napra 6.—7.—; utolsó márciusra 12.—14.— forinton.

Leszámítoló árfolyamok:

Table with exchange rates for various banks and currencies, including Magyar általános hitelbank, Osztrák hitelintézet, and others.

A budapesti terménytőzsde.

Szilva és szilvaiz nyugodt. A forgalom pang. Jegyzések: Heremag: lucerna 42.—54.— forint, vörös tiszai, alföldi és felvidéki 42.—45.— forint.

A bécsi gabonátőzsde.

Eés, február 18. (A Eudapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) Jegyzések: Buza tavaszra 9.64. Buza májusra 9.24. Rozs tavaszra 8.10. Zab tavaszra 6.08.

A bécsi értéktőzsde.

Az előtőzsdén emelkedő irányzat volt a magyar válság sikeres megoldásának kilátása hírére. Járások és valuták szilárdak.

A déli tőzsdén az emelkedő irányzat tartott. A zárlat csendes volt.

Bécs, február 18. (Magyar értékek zárlata.) 4% aranyjárdék 119.80. Tiszai és szegedi kőolajon sorsajegy 140.—. Magyar vasúti kőolajon 101.20.

Bécs, február 18. (Osztrák értékek zárlata.) 4 2/3% papírjárdék 101.45. 4% osztrák aranyjárdék 120.35. 1890-iki sorsajegy 141.—. Osztrák hitelsorsajegy 180.—.

Bécs, február 18. (A Eudapesti Napló tudósítójának telefonjelentése. A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 370.75 Magyar hitelrészvény 369.—.

Külföldi értéktőzsdék.

Berlin, február 18. (Tőzsdéi tudósítás.) A nyugati tőzsdék tegnapi értékes javulása kedvezően hatott a megnyitásra. Allampapírok, különösen olaszok szilárdak.

Berlin, február 18. (Zárlat.) 4 2/3% papírjárdék —. 4% osztrák aranyjárdék —. Elbavölgyi vasút —. Magyar koronajárdék 98.10.

Frankfurt, február 18. (Zárlat.) 4 2/3% papírjárdék 101.—. 4% osztrák aranyjárdék 101.85. Magyar koronajárdék 98.15.

Hamburg, február 18. (Zárlat.) 4 2/3% ezüstjárdék 101.10. 1860, sorsajegy 148.25. Déli vasút 30.50.

Budapest-képbáryal sortés-kereskedelmi oszrnek jelentése.

Február 18. A bizott sertés elzetirányzata változatlan. A) Bizott sertés ára: I. A Magyar elsőrendű: Ög nehéz (párónkint 400 kilogramm felüli sulyban) 47.—4 1/2 — krajcárig.

TÁJÉKOZTATÓ.

Tekeasztalgár MACHAČ FERENC Bécs, V. Rüdigerasse 8. sz.

Nagy raktár fordító és egyszerű tekeasztalokban, teljes szálló- és kávéházi berendezéseken.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp. Ezen hírneves házi szer ellenállt az idős megpróbáltatásnak.

Napirend. Naptdr. Vasárnap, február 19. — Római katolikus: A. 1. Invocebit. — Protestáns: A. 1. Konrád. — Görög-ország: (február 7.) c. Tridex. — Zsidó: Adar 9. — A nap két reggel 6 óra 44 perccor.

Nemzeti Muzem. Természettajzi tár. Nyitva van d. e. 9 órától 1-ig. A muzem többi tárai 1 korona belépődíj mellett megtekinthetők.

A nemzeti muzem, néprajzi osztály nyitva 9—1-ig (Csillag-utca 15.)

A néprajzi muzem (Csillag-utca 15.) nyitva délelött 9—1-ig.

Természettajzi gyűjtemények muzema nyitva délelött 10—12-ig.

Modern metszetek kiállitása az Országos Képtárban (Akadémia) nyitva délelött 9—1-ig.

Tekhnológiai iparmuzem nyitva délelött 9—12-ig és délután 3—5-ig.

Az Iparművészeti Muzem és az iparművészeti társulat állandó bazárja az Üllői-úton nyitva délelött 9—1-ig.

Országos Képtár az Akadémiában. Nyitva délelött 9 órától délután 1 óráig.

Deák mauzóleum a kerepesi temetőben, nyitva délután 5-ig.

Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körút 19.) nyitva délelött 9—1-ig.

A magyar királyi központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és térképgyűjteménye nyitva délelött 10—1-ig.

Egyetemi könyvtár nyitva délelött 9—12-ig. Délután 3—8-ig.

Akadémiai könyvtár zárva. Muzem könyvtár zárva.

A Hódoló díszfelvonulás. Eiesenut Ferenc örösi körképe, látható Városliget, Andrássy-út végén, reggel 9 órától este 5 és föl óráig.

Magyar Kereskedelmi Muzem. Állandó kiállítás, kereskedelmörtörténeti muzem és keleti mintatár az Iparcsarnokban délelött 9—12-ig és délután 2—5-ig van nyitva.

Magyar Kereskedelmi Muzem. Állandó kiállítás, kereskedelmörtörténeti muzem és keleti mintatár az Iparcsarnokban délelött 9—12-ig és délután 2—5-ig van nyitva.

Első Leánykihásítási Egylet Budapesten, VI. ker., Teréz-körút 40—42. szám. Alapítástól 1863. éhen.

Budapesti takarékpénztár és Országos Zálogkőlesén Részvénytársaság. Befizetett részvénytőke: 10 millió korona.

New-Yorki Germania életbiztosító társaság; alapított 1868. Biztosított tőkeállomány 315 1/2 millió kor. Ugyanott:

Első osztrák biztosító intézet katonai szolgálat esetére Bécsben (Kölcsönös): Mindkét vezérképviselőse Budapest, V. Váci-körút 16. sz. Igazgató Kállay Gyula.

Teljes lakberendezések, háló-, ebédlő- és szalonberendezések, ugyiszint valói angol bérűtőtorok készpénzfizetés mellett, igen előnyösen beszereshetők.

Vadászkürt szálloda Kishid-utca 5. sz. Elsőrangú szálloda a város központjában. Mérsékelt árak. Világítás és kiszolgálás a szobaárba betudva. Kammer Ernő tulajdonos.

Telket, Pénz-kölcsönt, Birtokot, Házat legényújságban kapunk a Hatóságilag engedélyezett Orsz. Központi Telket és Birtok Hirdetési és Vételi Intézetnél Budapest, Kerepesi-út 18. Ezen intézetnél intézet a telkek és birtokok felszámolását (parcellázását) is eszközöl és cseréleteket köti ingatlanokkal és már is solát bankjait alapítja.

Pannónia szálloda, Budapest, Kerepesi-út a Nemzeti Színház és Népszínház között. Százharminc szoba és terem. Nagy étkező terem és kávéház. Olvasó- és társalgó-terem. Elektromos felhúzó (Lift). Villamos világítás. Központi fűtés. Fűrdők.

Haverland Antal építelő- és műlakatny nagy gépémlénye IV. Károly-körút, a Károly-kiszárvány udvarában. Elvállal mindennemű építelő- és műlakatos munkát, vasszerkezeteket, ívegtetőket, vaslappalakat, helyi érdekű vasutak felszerelését, lakarkészítéshelyeket és minnemenetli munkákat vágó munkákat és javításokat. Továbbá felvonógépeket, közti és géphajtásra közelműveket és azok felszerelését. Gőz-, gáz-, benzín- és petróleummotorok felszerelését, valamint kerekpárok javítását. Költségtetések kívánatra.

időjelzés. — A m. kir. országos meteorológiai intézet jelentése. — Budapest, február 18.

A légnymás maximuma a Keleti tenger fölött déltől; egyáltalán északon növekedett, délen pedig sülyedt a légnymás.

Az idős a kontinensen főnyire esődes, ködös, de egyébként tulnyomóan száraz. A hőmérséklet valamelyest általánosan sülyedt. A Fekete tenger nyugati partvidékén viharos szelek fújnak.

Házánkban Erdélyben havazott s a hőmérséklet nyugoton sülyedt.

Kilátás: Északi légáramlással száraz és hűvösebb idő várható.

Színházak, szórakozó helyek.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1899. évi hó február 19-én.

Délután 6 órakor 2 1/2 lezártított helyárrakkal:

John Gabriel Borkman.

Színmű 4 felvonásban. Irta: Ibsen Henrik. Fordította: Jászai Mari.

Személyek:

J. G. Borkman	Szaecsvay Viltonné	Paulayné Gabányi
Gunbild	Helvey Földal	T-Vizvári
Erhard	Dzsoó Frida	T-Vizvári
Renthelm E.	Jászai M. Malone	Demjén

Este:

Harmadszor

Az első vihar.

Színmű 4 felvonásban. Irta: Herczeg Ferenc.

Személyek:

Litvay Sándor	Gyenes Szentmiklósy	Egressy
Olga	P. Márkus	Kopoczky
Béni	Zilahi	Gina
Lorántfy	Csillag T.	Fördész
Lorántfy Lehel	Dzsoó	Hádnagy
Dobó Oszkár	Császár Péter	Körösmezei

Kezdeté 7 1/2 órakor.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Vasárnap, 1899. évi február hó 19-én.

A bűvös vadász.

Begényes opera 4 felvonásban. Zenéjét szerzette Weber K. Mária. Szövegét írta Kind F. Ford. Ormay.

Személyek:

Ottokár	Beck Gáspár	Ney D.
Kuno	Szendrői Max	Kertész
Agata	M. Rotter Remeta	Kornay
Anna	Payer Kilián	Dalnoki

Kezdeté 7 órakor.

VIGSZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1899. évi február hó 19-én.

Délután 3 órakor mérsékelt helyárrakkal.

Gavaut, Minard és Társa.

Bolhózat 3 felvonásban. Irta: Edmond Gondinet. Fordította: Mihály József.

Személyek:

Gavaut	Szathmáry Angéle	Baán N.
Minard	Balassa Cséste	Varsányi
Théodore	Megyeri Colombe	Pécsi P.
Térence	Tapolczai Toinette	Munkácsy M.
Elvire	Mátráiné B. M. Egyszandár	Magyarai I.

Este:

Tanqueray második felesége.

Színmű 4 felvonásban. Irta Arthur W. Pinero. Fordította Fái J. Béla.

Személyek:

Tanqueray	Gál Cortelyonné	Rostagni
Elhean	Delli E. Georg Orreyed	Fenyvessai
Gordon Jayne	Kazalozky Lady Orreyed	Berzössi
Fr. Misquith	Szerény Hugh Ardale	Góth
Drummler	Hegedüs Morse	Gy66z
Ray Paula	Lánczy Inas	Kassai

Kezdeté 7 1/2 órakor.

VÁR-SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1899. évi február hó 19-én.

Az orsz. m. kir. Színházművészeti Akadémia növendékeinek bemutató estélye. Tanár: Bercsényi Béla.

Folt, a mely tisztít.

Dráma 3 felvonásban. Irta: Echeagaray.

Kezdeté 7 órakor.

Somossy Mulató

Albrecht Ferenc, bérlő.

Ma két előadás.

Délután fél 4 órakor:

Bámulni, csodálni és egyuttal nevetni lehet az új szenzációs

„A párisi vendéglő” című bűvész némajátékán, melyet az Agoust-család ad elő.

Valamint a nagy szenzációs művész-programm.

Esti előadás kezdete 8 órakor:

Az Agoust-család

az „Egy párisi étteremben” című bűvész-jelenetben.

Mlle D'ARGENT híres francia excentrikus énekesnő.

A Lars-Larsen leányok, (3 hölgy) felülmúlhatatlan gimnasztika egyveleg munkában a 3-szoros nyújtó, szenzációs ugró excentrikus.

Továbbá:

RECLAM ASSZONY.

Valamint az összes műterék.

A téli kert-kávéházban délután 3 órától kezdve Munczy Lajos híres zenekara játszik.

Zongorák és pianinók

A világ első gyáraiból, valamint saját készítmények, melyek zeneművészek által a zongoragyöngyeinek nevezettek el, ez időben legsolidabban vásárolhatók.

Keresztely mintazongoratermében, Budapest, Váci-körút 21. sz.

Ócska zongorák becsértetnek és hangolások, valamint javítások lelkiismeretesen eszközöltetnek. Váci-körút 21. sz. (Ipar-udvar).

Hírnevű gyártmányu zongorák és pianinók

a legdusabb választékban a Zenepalotában, Sternberg Ármán és Testv. cs. és kir. udv. szállított zongora-teremben: Kossuth Lajos-utca 22. sz. (Károly-körút sarkán.) Zenepalota.

Vidékre árjegyzéket díjmentesen küldünk.

Kerékpárosok!!

Cégünk felszámolása folytán a világhírű amerikai

„COLUMBIA” és elsőrendű stájer

„METEOR” kerékpárokat ezentul

WOLLÁK és TÁRSA cég

Budapest,

VI., Andrassy-ut 45. szám

TELEFON. árusítja. TELEFON.

Mindennemű megkereséssel és javításokkal ezen céghez méltóztassanak fordulni. Fodor Károly és Tsa felszámolásban Budapest, V., Erzsébet-tér 17. szám.

Belégzési kurák

orr-, gége-, torok- és mellbetegeknek, a gleichenbergi mintárában engedett belégzési gyógyintézetben, József-körút 10., Dr. Ziffer gleichenbergi fürdőorvos szakszertű vezetése mellett. Felvétel 10-12 és 3-4-ig. A felvett betegek a kurát a nap bármely szakában használhatják.

Kedden, 1899. évi február hó 21-én a „ROYAL” szalóda termében

Thomson Césár

hangversenye

Sz. Bárdossy Ilona

operaénekesnő szíves közreműködésével.

MŰSOR:

1. Goldmark. Hegedűverseny, a) Allegro moderato. — b) Air-Andante. — c) Moderato-Allegretto. 2. Fletow. Ária, Stradella dalműből. 3. a) Corelli Préludió (1652). b) Vivaldi. Corrente (1623). c) Nardini. Allegretto. d) Orientali. Tarantella. 4. Gounod. Mireille keringő. Mireille dalműből. 5. Paganini. Hegedűverseny.

Jegyek a „HARMONIA” zenemű- és zongorakereskedésben Váci-utca 9. sz. kaphatók.

Ágytoll és pehely

a legolcsóbb nagyban árak mellett, alapos por és gőz-töltésítéssel.

Bruck Gusztáv utóda

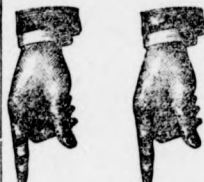
teljénagykereskedésben, Budapest, Dob-utca 3-ik szám.

KELETI UTAZÁS

Szentföldre és Egyiptomba

1899. április hóban Propper N. János keresk. akadémiai igazgató vezetése alatt. Kizárólag első osztály, minden kényelmet és biztonságot nyújtó, szerlelet olcsó társasutazás a magyar előkelő világ tagjai részére. Előjegyzéseket elfogad, részletes főtáviratokat nyújt.

Propper N. János igazgató Budapest, József-körút 15. sz.

Kiss József

összes költeményei.

Először teljes kiadás, mely a Jehova és mese a varrógépről című hosszabb költeményeket is tartalmazza. Ára a költő acrképevel díszes vászonkötésben 1 forint 50 krajcár.

Ez a legszebb, legolcsóbb s legkedveltebb ALKALMI ajándék.

Vidékre postai bérmentes küldéssel 1 forint 60 krajcár, ha ez összeg előre keltetik be. Kapható a „BUDAPESTI NAPLO” kiadóhivatalában.

Magyarországi Könyvnyomdászok és Betűművelők Jótékonyköt. Köre.

TÁVIRATI: M. Mucsa népe, tudotjuk a PARASZTBAL rendező-bizottságával, hogy mindannyian, élénkben bízva öngyógyunkkal, Kuzsár-nyel, részt veszünk Jótékonyköt. közt. bátkon. MUCSA REPE.

A nyomdász-árvek alapja javára a Vigadó összes termében 1899. évi márczius hó 12-én (vasárnap) tartja közösgünk

A zenét a 69-ik száma, Jellaosics nevével viselő ok. az kir. gy. s. zenekara vezeti. KRAL. JÓZSEF-körúton a szerkesztés vezetője mellett.

Kezdeté este 8 órakor. Belépő-díj: Előre váltott személyi jegy 25 korona. Este a pénztárnál 25 korona.

Minden szárazk. belépő 5 megálló, minden 500-ik értékes ajándékban részesül.

Confetti! Szerenst! Szépség-verseny! Díjazás fogadtatása Mucsa népünk!

Magyarországi Könyvnyomdászok és Betűművelők Jótékonyköt. Köre.

TÁVIRATI: M. Mucsa népe, tudotjuk a PARASZTBAL rendező-bizottságával, hogy mindannyian, élénkben bízva öngyógyunkkal, Kuzsár-nyel, részt veszünk Jótékonyköt. közt. bátkon. MUCSA REPE.

A nyomdász-árvek alapja javára a Vigadó összes termében 1899. évi márczius hó 12-én (vasárnap) tartja közösgünk

A zenét a 69-ik száma, Jellaosics nevével viselő ok. az kir. gy. s. zenekara vezeti. KRAL. JÓZSEF-körúton a szerkesztés vezetője mellett.

Kezdeté este 8 órakor. Belépő-díj: Előre váltott személyi jegy 25 korona. Este a pénztárnál 25 korona.

Minden szárazk. belépő 5 megálló, minden 500-ik értékes ajándékban részesül.

Confetti! Szerenst! Szépség-verseny! Díjazás fogadtatása Mucsa népünk!

!! A n. é. közönség szíves figyelmébe !!

Excelsior

fényképezési és festészeti műintézet.

Van szerencsénk a n. közönség szíves tudomására hozni, hogy az Andrassy-ut 23. sz. a. lévő, volt Kalmár-féle udvari fényvirdát az összes ott 14 éven belüli történet felvételek lemezeivel együtt megvettük és azt a legnagyobb költséggel, a legnagyobb igényeknek megfelelően, a technika legutóbbi vívmányai alapján újonnan berendezve

„Excelsior”-fényvirda

ez alatt megnyitottuk, a melynek megtekintésére a n. é. közönséget szívesen látogatoljuk.

Utánrendelések, valamint Platin-nagyítások, Kalmár udvari fényképezőgépet összes felvételek lemezeiért csakis nálunk eszközölhetők.

KÜLÖNLEGESSÉGET

képeink Szines Pigment képeznek. Egyesületek, írók, művészeknek, valamint nagyobb megrndeléseknél

— árkedvezményt nyújtunk —

Amateurok és festőművészeknek célszerűen berendezett laboratórium és vállalom nyitató gép-észt naponta rendelkezésre áll. Külön kotelezőleg könyvtárakat, hogy csakis kifogástalan és művészesen kidolgozott munkálatokat fogunk szállítani, a n. é. közönség szíves pártfogását kérjük,

mely tisztelettel

Békei Ödön,

az „Excelsior”-fényvirda főnöke.

May és társa cs. és kir. udvari fényképező volt asszisztense.

!! Zene- és színművészek figyelmébe !!

A Kőbányai Királysörfőző

Dr. Korányi és Dr. Kétyl egyetemi tanár urak által gyógycélokra ajánlott

GOLIÁT MALÁTASÖRE

idegbajokban, vérszegénység, emésztési zavaroknál, gyengeségnél stb. kiváló sikerrel használtatik és egyuttal

Legkellemesebb üdítő ital.

Ára vidékre kőbányai vasuti állomáshoz szállítva: nagy palack 19 kr., kis palack 13 kr., fogyasztási adóval együtt. Vidékre legkisebb szállításmint 30 palack.

Betét: nagy ládákért: 1 forint 60 krajcár, kis ládákért: 1 forint 20 krajcár, 6 krajcár, mely azoknak bérmentes visszaadásakor visszaszolgáltatják.

Megrendelhető: a gyári irodában Kőbányán, a városi irodában VII., Kertész-utca 40. és a vidéki raktaórosoknál.

Budapesten kapható minden nagyobb fűszerkereskedésben és poharankint a Quisisana automata buffett-ekben is.

Magyarországi Könyvnyomdászok és Betűművelők Jótékonyköt. Köre.

TÁVIRATI!

M. Mucsa népe, tudotjuk a PARASZTBAL rendező-bizottságával, hogy mindannyian, élénkben bízva öngyógyunkkal, Kuzsár-nyel, részt veszünk Jótékonyköt. közt. bátkon. MUCSA REPE.

A nyomdász-árvek alapja javára a Vigadó összes termében 1899. évi márczius hó 12-én (vasárnap) tartja közösgünk

PARASZTBÁLJÁT.

A zenét a 69-ik száma, Jellaosics nevével viselő ok. az kir. gy. s. zenekara vezeti. KRAL. JÓZSEF-körúton a szerkesztés vezetője mellett.

Kezdeté este 8 órakor. Belépő-díj: Előre váltott személyi jegy 25 korona. Este a pénztárnál 25 korona.

Minden szárazk. belépő 5 megálló, minden 500-ik értékes ajándékban részesül.

Confetti! Szerenst! Szépség-verseny! Díjazás fogadtatása Mucsa népünk!

Színházak, szórakozó helyek.

NÉPSZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1899. évi február hó 19-én.
Déltűn 2 1/2 órákor bérleten kívül mérsékelt helyárrakkal:
Blaha Lujza asszony, mint vendég.

Hajnali harangszó.

Falusi történet 3 felvonásban, dalokkal. Irta: Karczag Vilmos és Hevesi József.

Személyek:

Lomnici	Kiss M.	Telkes Mari	Blaha L.
Borbála	Siposné	Fenyő	Lubinszky
Sándor	Vidor	Menyhért	Németh
Katica	Gazsi M.	Werner	Tollagi

Este:

Bibliás asszony.

Operett 3 felvonásban, 4 képm. Szövegét írta: Antony Mars és Maurice Hennequin. Fordította: Heltai Jenő. Zenéjét szerzte Victor Roger.

Személyek:

Chatelleraut E. Kúry	III. Ernő	Németh
Sarah	Gazsi	Chatelleraut
Thea táncosnő	Bárdy	Beaugency
Maréchalné	Csatai	Pontbichet
Pamela	Harmath	Trémitz
Carmen	Maikós	Celestin
Teréz	Vidorné	Óreg bérő
		Jolivet
		Várnai

Kezdte 7 1/2 órákor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1899. évi február hó 19-én.

Déltűn 2 1/2 órákor, mérsékelt helyárrakkal:

Aranylakodalom.

(1818-1898.)

Látványos színjáték 8 képm., táncal. Irta: Beöthy László és Rákosi Viktor. Zenéjét összerakotta: Fekete József.

Személyek:

Koltay J.	Kormányzó	Füredi
altábornagy	Molnár	Boriska
Katalin, felesége	Kürthy	Pista, vőlegény
Honka	Araucyossy	legény
		Odry

Este:

L. Komáromi Mariska asszony felléptével

Harmadszor:

Egyiptom gyöngye.

Operett 3 felvonásban. Irta: Heltai Jenő. Zenéjét szerzte: Forrai Miklós.

Személyek:

XIII. Szerep	Sziklai	Zenisz	Komáromi M.
Szinapisz	Rózsahegy	Zobajda	Szilassy
Kalász	Giróth	Marietta	Varga
Memosz	Boross	M. Athletine	Lenkeffyné
Hapontesz	Ráthonyi	Irmsz	Hében
Arabarczsz	Bessenyei	Kakukfi	Szalai

Kezdete 7 1/2 órákor.

Regények és szépirodalmi művek.

Alvinczy S. Francia nő, füve 1 frt 50, diszkötés 2 frt.

Alvinczy S. Francia társadalm., füve 1. 50, diszk. 2 frt.

A Nevét Magyarországn. Adomagyűtemény. Szer. Graeco és Pollinus. Köve 2 frt, diszkötés 3 frt.

Ágai A. (Porzó) Igaz történetek, husz elbeszélés 2 frt 40 krajcár.

Gabányi A. A művészet nyomorultjai. Regény 2 kötetben 2 frt 40 kr.

Heggen költők albuma, fordította Radó A. Illusztrációkkal, füve 3 frt 60 kr., diszkötés 5 frt.

Jakab Ö. Falu. Elbeszélések. 2 frt, diszkötés 2 frt 80 kr.

Jakab O. Argirus. Negyedik alaku diszumi. Fénynyomatú képekkel, füve 3 frt, diszkötés 5 frt.

Kabos E. A. Holló. Szimfonia. 1 forint.

Kosztány G. Nevezetesebb bűnösök téra: I. Ernő György meggyilkoltatása 1 frt. II. Minály szegregedelem meggyilkoltatása 1 frt. III. Öt kisebb bűnösök 1 frt. IV. Kisebb bűnösök 1 frt.

Kölcsey F. Parainese 40 kr., diszkötés 1 frt.

Költők albuma. A jelenkori költők legjobbjai verseivel. Szerkeszté Radó Antal. 160-ú diszkötés 3 frt. 160-ú hemlekkiadás selyem betéttel 4 frt 50 kr., 80-ú diszkötés 5 frt., 80-ú emlékkiadás selyem betéttel 6 frt 50 krajcár.

Leopardi lírai költeményei. Fordította Radó A. Füve 1 frt 60 kr., diszkötés 2 frt 40 kr.

Mosdósy I. Árva szerelem. Regény két kötet 2 frt.

Mosdósy I. Ötökévi végnapjai. Regény két kötet 2 forint.

Murai Károly. Ejnye be jól Adomagyűtemény. Négy önálló kötet. Egy-egy ára 60 kr.

Ujabb nemzeti énekgyűjtemény. Szerkeszté Radó A. 1 frt 20 kr.

Murai Károly. Mosolygó történetek. Négy önálló kötet. Egy-egy ára 60 kr.

Megrendelhető

a 'BUDAPESTI NAPLO' kiadóhivatalában

4800

4800

4800

4800

4800

4800

4800

4800

4800

4800

Weszelszky Adolf

Órás és ékszerész
(keresk. bej. cég)
Budapest, IV. Kossuth Lajos-utca 13.
az Udvari Raktárral szemben
ajánlja dus raktárát arany és ezüst-
órákban, ékszerek és drágakövekben.
Pontos kiszolgálás. Olcsó árak.
Javítások gyorsan eszközöltetnek.

Köszénbánya- 's téglagyár társulat Pesten.

A t. c. részvényesek ezennel az 1899. évi március hó 6-án déli 12 órákor a társulat központi irodájában (Budapest, Nádor-utca 16. szám alatt, II. emelet) tartandó

ez évi XXXI. rendes közgyűlésére

tisztelettel meghívotnak.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóság által előterjesztett 1898. évi üzleti jelentés fölötti határozathozatal.
2. Határozat a felügyelő-bizottság jelentése fölött.
3. Határozat a nyereségnyelvétől a társulat pénztárát (Budapest, Nádor-utca 16. szám, II. em.) és a Wiener Bankverint (Bécsben) jelölte ki.
4. A letett részvényekről egy nyugtatóvány adatok, melynek visszaadása után a közgyűlés bevégeztével a letett részvények visszaszolgáltatnak és egy különös igazolási jegy állítatik ki, melyre a szavazatok száma följegyeztetik s mely igazolásul szolgál a közgyűlésbe való belépésre. Ot részvény birtoklása egy szavazatra jogosít. A kereskedelmi törvény 198. §-a értelmében a mérleg és a jelentés a közgyűlés előtt 8 nappal a társulat központi irodájában (Budapest, Nádor-utca 16. szám) a részvényesek rendelkezésére áll.

Budapest, 1899. február 16-án.

Az igazgatóság.

(Utányomás nem díjazatik.)

Hirdetmény.

A cs. és kir. szab. osztr. keresk. és iparhitelintézet részvényeseinek

43-ik rendes közgyűlése

csütörtökön folyó évi április 6-án esti 6 órákor Bécsben, az osztrák mérnökök és építéskészítők egyesületének nagy dísztermében (I., Eschenbachgasse Nr. 9.) tartatik meg.

A tanácskozásnak tárgyai a következők:

1. Az igazgatótanács évi jelentése.
 2. Afelügyelő-bizottság jelentése az 1898. évi zárszámadásról és erről való határozathozatal.
 3. Határozathozatal az 1898. év tiszta jövedelem hovafordítása iránt.
 4. Határozathozatal az igazgatótanácsban megejtendő választások felett az alapszabályok 23. és 24. §-a értelmében.
 5. A felügyelő-bizottság megválasztása az 1899. évre.
- A szavazati joggal bíró részvényes urak (az alapszabályok 59. §-a) kik a közgyűlésben résztvenni kívánának, ezennel meghívotnak, hogy a részvényeiket a szolvánszabályok 60. §-a értelmében legkésőbb folyó évi március hó 9-ig mint az alapszabály szerinti végső határidőig letétevényezzék és pedig Bécsben az intézet folyósító osztályában (am Hof salet házában) naponta 9-12 óráig; Brnmben, Lembergen, Prágában, Triestben és Troppanban az intézet fiókáiban; Budapestben a magyar általános hitel banknál; Berlinben a Disconto-Gesellschaft igazgatóságánál; a Bank für Handel und Industriell, vagy Bielefelder S-nél; Münchenben a Rthchild M. A. és fainál; Hamburgban Behrens L. és fainál; Parisban Rothschild testvérekénél. A részvények vagy letéti jegyek számszabozat rendszerbe, az alulirt intézetnél egyszerűen, a külső letéti helyeken költés jegyekkel nyújthatók be, a melyekről a benyújtó átvételi elismerényt kap, a melynek ellenében neki a közgyűlésre folyó évi március hó 9-ig a részvényeinek vagy letéti jegyeinek visszaszolgáltatásáért a 1899. évi zárszámadás, a jelentésével együtt, a közgyűlésben résztvenni jogosított részvényes uraknak néhány nappal a közgyűlés előtt meg fog küldetni. Ha egy részvényes szavazati jogát más szavazati joggal bíró részvényes által önállón gyakoroltatni, akkor a választott képviselőjére szülő meghatalmazását az igazolási jegynek hátsó oldalán sajátkezűleg aláírni tartozik. Azok a részvényes urak, kik így a meghatalmazás által átruhozott szavazatok birtokába jutnak, tartoznak az alapszabályok 62. §-a értelmében a rotük átruhozott igazolási jegyeket (meghatalmazási okmányokat) legkésőbb egy nappal az igazgatótanácsnak közbesíteni. Ennek fogva felhívjuk őket, hogy a kezeik közt levő saját és a reájuk átruhozott igazolási jegyeket f. évi március 27-éig az év április 6-ig bezárólag az intézet folyósító osztályánál, a fentemlítt hivatalos órákban letegyék, minek ellenében nekik, az általuk gyakorlandó szavazatok teljes összegét kimutatott igazolási jegy kiadatik fog. Az e közgyűlésen szavazati joggal bíró részvényesek jegyzékét f. évi március hó 27-éig kezdve egyenlőit, az igazolási jegyek előmütatása mellett átvéhetők.

Bécs, 1899. évi február hó 18-án.

Cs. kir. szab. osztrák kereskedelmi és iparhitelintézet.

* Az alapszabályok 23. §-a így hangzik: Az igazgatótanács minden tagja — kivéve a 24. §. 2. pontja kivételése esetét — 4 évi időtartamra választatik meg. Évenként az igazgatótanács tagjainak egy negyedrésze és a működési időtartam lefolyásával azonnal az esetleg megmaradt hátralék lép ki. Addig, míg a sorrend a kitépésre a hivataltartam szerint középsőnk, e felett a sorolás dönt. A kilépők ismét megválasztotnak. Az alapszabályok 24. §. 1. pontja így hangzik: A közgyűlésnek van fenntartva minden időben a 21. §-ban megállapított határon belül elhatározni, hogy hány tagból álljon az igazgatótanács.
** Az alapszabályok 59. §-a így hangzik: 25-25 részvény feljogosít egy szavazatra. Részvényesek, kik kevesebb mint 25 részvényt bírnak, létszámuk egy közös felhatalmazottat nevezhetnek ki, ki a közgyűlésen résztvehet, ha az 5 általa képviselt részvények összege legalább huszonötöt tesz ki.
*** Az alapszabályok 60. §-a így hangzik: Szavazati joggal bíró az a szavazatképes részvényes, ki a szavazati jogát képező részvényeinek a közgyűlés megtartása előtt legalább 4 héttel az intézetnél Bécsben, vagy annak egyik fiókájánál, vagy a megjelölt hirdetésben megjelölt bankházak egyikénél letétevényezte és személyesen, vagy meghatalmazott által a gyűlésen megjelenik.
(Utányomás nem díjazatik.)

A Kőbányai

POLGÁRSÖRFŐZŐ

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

a nagyérdemű közönségnek és érdekelteknek tisztelettel jelenti, hogy sok oldalról nyilvánított kívánságának megfelelően,

söreinek palackozását

a főváros részére megkezdte.

Az eredeti minőség teljes megővése céljából a lefejtés közvetlen az ászekbordékbtól történik.

Az eredetvesztés kizárásán a legmagasabb titkiztetéssel,

a diszolvéval

jutalmazott söreink, u. m.:

Polgársör, Királysör,

Szt. István-sör (pilseni mód szerint),

Kőbányai barát-malata sör

(ha or mód szerint) és

kivitel márciusi sör

naponta friss töltésben kaphatók. 5858

Megrendelések városi irodánkba (Népszínház-utca 22. sz., telefon 56-43) vagy a sörüzletbe, Bőbányán (telefon 30-43) intézendők. Raktár: Ó-Budán: Bach David úrnál, Vörösvár-utca 78. sz.

Ezen söreink ugyancsak kaphatók összes raktársalánknál az ország minden nagyobb városában.

Vízontelárústóknak kedvezmény!

Eppen most jelent meg:
Jósolás a kézből.
Főbb külföldi író nyomán írta:
Ifj. Lónyay Sándorné.
Ára 1 forint.
Megrendelhető a Budapesti Napló kiadóhivatalában, József-körút 18.

Mindenütt dícsérik a híres **MACHLEID-féle kecskeméti arckenőcsöt.**
Hátása a kecskeméti nővérszappannal oly meglepő és oltsimert, melyet éltén szelítő szer még el nem éri és fölül nem mutat. Egyik jó tulajdonsága, hogy a talmas utóhatása sohasem lesz. Egy üvegy ára hazánálai utasítással 50 kr. Egy darab kecskeméti nővérszappan 32 kr.
Kapható:
FARKAS IGNÁC
„Mátyás király” című gyógyszerárában **KECSKEMÉTEN.**
Egyenlő Török József, Bp. R. Raditz R. és Fónagy gyógyszer. uraknál.

Kossuth Lajos élete és munkái.
Írta: Graetz György
Ára 1 ft 20 kr. Diszkrét feladás helyszínre nyomtatva 2 ft. (Az egyszerű kiadás ötszörös, a diszkrét 15 színnyomatú borítékban fűzve.) Ez a könyv feltűnő mértékű érdeklődést váltott ki, mivel tárgyalóssággal, valódi történelmi feljegyzéssel van megírva. Annyi új adat van benne s különösen annyira érdekessé válik, mert az egész életrajzot a mai napig vizsgálja, hogy bizonyos részletek, hogy Graetznek e műve munkájára meg fogja találni az utat minden magyar ember szívéhez és azáltalához 39 eredeti rajzzal 202 oldalnyi terjedelemben. Megrendelhető a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában, Budapest.

Kávémagazin Budapest.
KÁVÉ
elvámlva, költségmentesen házhoz szállítva.
Külföldi minőség.
4 1/2 kg. Kuba kávé 6.50
4 1/2 kg. Mokka kávé 6.50
4 1/2 kg. Jáva kávé 6.50
4 1/2 kg. Gyöngy kávé 6.20
4 1/2 kg. Porriókó kávé 6.20
1/2 kg. Császárkóverék tea 1.55
1/2 kg. Törmelék tea 1.95
Beművelés árak.
Postán utóvéttel; vagy a p. n. előleges bekiadásával naponta szétküldés bérmentve.
Egyes fajokat vegyesen is küld:
BELÁK ISTVÁN
kávé- és tea kivétel üzlet,
Budapest, VII., Rottenbiller-utca 4. sz.
Telefon 61-76.
Kiszámlázás szétküldés: **BUDAPESTRŐL.**

Katona-ügyekben
legjobb, leggyorsabban és legelősebben eljár és elintézt **reklamációkat,**
megszerez utóvéttel, 166 előtti névelőre engedélyeket, eljár a tüzárak és önkéntesek összes személy; és ügyekben stb. a Dománka János v. osz. és kir. ezásdós tulajdonát képező
KATONAÜGYI IRODA
Budapest, VII., Kerepesi-ut 6. sz.

Rác György jolánföldi szőlőtelepén és kertészetében kapható a legjobb
ÉLŐ-SÖVÉNY, MACLURA AURENTIACA,
nagyon sűrűn bokrosodó és kemény tövisű sövény. Gyökere csemeték, 1 éves, 4 ft. válogatott 6ft 50 kr. ezre náluli vételnél száza 1 ft: 2 éves, hossza 80-110 centiméter, ezre 12 ft, száza 2 ft; 3 éves, hossza 1-1 1/2 méter, ezre 16 ft, száza 3 ft; továbbá Gladiola-élsövény 50-70 centiméter hosszú, ezre 5 ft, száza 80 kr. Sokféle legnemesebb alma, körte, dzibarack és ringlófák, száza 26-28 ft. Diófák, darabja 30 kr. Almayadonc, 2 éves, ezre 5 ft, száza 80 kr. Utzelli fák, akác 3-4 méter, eper, juhar, éger, tölgy, levelű gyertyánfa, Betuka, Ribes aureum, jutányos áron, száz és ezer számra. Végre különféle fás- és zöldszőlő-ajtányok, Portalis- és Monticola-alanyon. Direkt termő amerikai gyökere- és simavesszők. Rip. Portalis és Rupesris Monticola gyökere és sima vesszők és európai gyökere és sima vesszők.
Arjegyekkel szolgál az intézőség,
Kuta, Bácsmegey.

millió betegnek e szer már segített.
Kifolyások ellen
a **SCHNEIDER-féle Santal-Capsulák**
a leghibosabbak.
E nap alatt teljesen kigyógyítanak (uraknál és nőknél) mindennemű húgyvesztőgyógyászati, elgyengült fertőzött, hólyaggyógyászati, megomlott, fehérfolyásos, kőgyógyászati, anyaméhgyógyászati, E kapsulák hatásúknak fellépőbetegségeknél. Egy doboz ára 2 ft 50 kr. Öreg makacs betegségnél egy doboz 4 ft bérmentve. Egyedül kapható posta útján.
SCHNEIDER JÓZSEF
gyógyszerésznél,
RESICA, Fő-utca 5. (Délmagyarországi)

A világ legjobb FÉNYMAZAI
Aki lábbeliját szép fényesen és tartósan akarja gondozni, vegye a csupa **Fernolend-féle cipőfénymazat** világon lábbelijét csak **Fernolend-féle termésket** használja.
Bőrkrém.
Kis dobozban.
A cs. k. osz. és kir. ezásdós tulajdonát képező. Összes ár: 1200. Bíróság.
Bécs I. Schulnerstr. 21.
A sok évtizedes tapasztalat kikérülése miatt gondosan ügyelni a novembere:
St. Fernolend.

Makulatura papír
eladó.
Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

Laubsäge
Warenhaus gold. Pelikan
VII. Siebensterng 24
Wien. Preisbuch gratis. Wien.
Jókai Mór munkái
népies kiadásban.
EGY-EGY FÜZET 40 KR.
Megrendelhető:
a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában, József-körút 18.

SEBÓRÁK
5 évi jótállással
Részletfizetésre kaphatók
POLGÁR KÁLMÁN
óra és ékszer üzletében
Erzsébet-körút 29.
Vidékire arjegyek bérmentve
ÜGYNÖKÖK FELVÉTELNEK
EBRESZTŐK

„Az Értékpapír-üzlet”
Népszerűsége, kényelnye Minden borslegy vagy értékpapírtulajdonosnak. Bankok és takarékpénztárak értékpapír- vagy penküzelnének hasznos utmutatója.
Szerkesztette: **Berger Mór** és **Márkus Sándor**
Ára 1 ft 50 kr.
Megrendelhető: a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában.

Minden házi-asszony
vegye meg **Zilagy Agnesnek valódi magyar szakácskönyvét, mely teljes háztakrárszatot is tartalmaz. Az ára igen szépen beköteve 1 ft 80 kr.**
Megrendelhető: a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában

Köhögést, rekedtséget, elnyálkásodást, lélekzethiányt, minden tüdő- és gégebajt gyógyítanak
alaposan
HOFF JÁNOS MALÁTA-KIVONAT KÉSZÍTMÉNYEI
nevezetesen:
HOFF JÁNOS MALÁTA EGÉSZSÉG-ITALA | **HOFF JÁNOS MALÁTA-CUKORKÁI** | **HOFF JÁNOS MALÁTA-KIVONATA**
tüdőbántalomnál | köhögés és rekedtségnél | elnyálkásodás és gégebajnál
1 üveg ára 75 kr. Kis papírdoboz 10 kr., bádogdoboz 10 kr., 1 üveg 1 ft.
5 „ bérmentve 3 ft 75 kr. nagy zacskó 30 kr., nagy bádogdob. 30 kr. 5 „ bérmentve 5 ft.
KAPHATO
az összes gyógyszerárakban, drogua-üzletekben, fűszer- és csemege-kereskedésekben.
MAGYARORSZÁGI FŐRAKTÁR:
TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerára, Király-utca 12. sz.

Az „Országos iparhitelszövetkezet“

1899. évi február 26-án délelőtt 11 órakor saját helyiségében (VII., Kertész-utca 57.)

XII-ik rendes közgyűlését

tartandja, melyre a tagok tisztelettel meghívotnak.

TÁRGYSOROZAT:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése, a mérleg előterjesztése és jóváhagyása.
2. Az üzlet eredmény feletti határozathozatal.
3. Két tagnak a jegyzőkönyv hitelesítésével való megbízása.
4. Alapszabály-módosítás.
5. 10 választmányi tag választása.
6. Netáni indítványok. (A tagok által teendő indítványok nyolc nappal a közgyűlés előtt az igazgatósághoz írásban benyújtandók.)

A mérleg a szövetkezet helyiségében megtekinthető.

Az igazgatóság.

Alapszabály 98. §.: Aki a közgyűlésen megjelenni kíván, tartozik a nevére szóló törzsbeszámolókönyvecskét, illetve részjegyeit, melyeknek legalább három hónappal előbb a szövetkezeti könyvekben nevére bevezetve kell lenniök, legkésőbb öt nappal a közgyűlés előtt a szövetkezeti pénztárba letéteményezni.

Valódi csak ezen bejegyzett védjeggyel.

Utánadja miatt ügyeljenek pontosan a **SCHAFFER ROSA** névre

Szépség gazdagság, Szépség hatalom.

Ezt a legnagyobb kincsét elérni eddig egyedül csak

Mme Rosa Schaffer,

szobr. kir. udv. és kamarai szülőtőző, Bécs, I. Graben 14. által feltalált és használt szépség-szer-eknek sikerült.

Poudre ravissante os. kir. és kir. szab. minden nőnek, ki egyszer próbálta, nélkülözhetlen, a bőrt vakító, fehérítő, tisztító, csodálatos zománca alatt állítanak a bőrkülsőt, sőt a himlőbajok és anyajegyek is, elismítja a ráncokat, összehúzza a rossz kecséket által támasztott likacsokat, és minden nárcost vakítóvá, fiatalú, majdnem átlátszóvá tesz. Ez az egyedüli poudre, melynek használata után mosakodni lehet, a nélkül, hogy szeszkezes hatása a bőrről eltűnne. Egy karton ára 2.50 és 1 frt 50 kr.

Crème ravissante vízszedekkel fiatalú, a bőr rugalmas marad és ránc nélkül, és este minden hölgynek kellene használni. Egy tégloly 1.50, magázri a bőr üdéségét, erősíti és a legkifülből, biztos hatású toaletto-víz. Egy üveg 1.50.

Crème, Eau és Poudre ravissante a párisi és londoni 1807. évi nemzetközi kiállításon a nagy aranyéremmel lett kitüntetve.

Mind e szerem csodálatos hatású teljes keszeséget vállalk. Számtalan kísérlet és elemzés levél betekinthető a legmagasabb körökben és csak diszkretdóól nem közölöm őket. — Minden hölgynek kiválóan ajánlatos: os. kir. szab. homlokotkötő redőlen, márvány-fehér homlok szerzése, drbjá 1 frt 50 kr. és a kitűnő szépség-szappan **Savon-Ravissante**, drbjá 80 kr. Főraktár:

Rosa Schaffer, Bécs, I. Graben 14.

Köhögés és tüdő-

bajok a felülmutathatlan

bécsieredeti üfű-kivonatnedv-mészavassal,

használat mellett meggyógyulnak. Sok év óta a legnagyobb sikerrel alkalmaztatik mindennemű **tüdőbajoknál, mellhurut, köhögés, rekedtség, elnyakodás** stb. Ezen kitűnő szer minden **köhögést** csillapít, feloldja a **nyálkát**, elmulasztja a **rekedtséget**, meggyógyítja a **tüdőgyanatok**, csillapítja az **éjszakai izzadást**, enyhíti a **fájdalmat** a **mellben** és a **tüdőben**, minél fogva elaltatóg is hat. E könnyen emészthető vasvegyület tartalmánál fogva erősből hat a **testre**, amennyiben a **vas** a **vért javítja** és **gyarapítja**, miáltal a **betegnek sápadt kinézése** is csakhamar elmulik és az **arszin ismét** a **rendes lesz**. Egy **tüdőbajos** vagy **vérszegény** se mulasztja el tehát ezen kitűnő gyógyszer használatát, mely rövid idő alatt visszahozza az **elhajtott egészséget**. E szer valódiságának bizonyosságául a mellékelt két törv. védjeggyel van ellátva. Ne hagyjuk magunkat tévútra vezetni és értéktelen utánzókat vásárolni, melyek a fennebbi nedvnek csak némely anyagát tartalmazzák és a mellett gyakran ártalmasak. Egy eredeti üveg ára 1 frt 10 kr., posta után 20

Dr. GARA ANTAL

BUDAPESTI RAKTÁR: Török József gyógyszerész, Király-utca 12., továbbá a Nádor-gyógyszertárban, Váci-körút, Radetz Róberti gyógyszerészben, József-körút,

Mindazonáltal, kik gyors, alapos és biztos gyógyulást óhajtanak, ezen kitűnő szakorvost a legtegebben ajánljuk.

Univ. Med. Dr. Czinczár J.

Bőrgyógyász, bőrápolás, nemi- és húgy-szevi bántalmak kiegészítő szakorvos. Gyógyít gyors és biztos sikerrel, könnyelmű módon úgy nőknél, mint férfiaknál mindennemű **nemi betegségeket** és **gyengeségi állapotokat** elnevezése alatt összefoglalít bármily régi leletű bántalmakat, továbbá bármily **bőrbetegségeket** és **szepeghibákat** a **kiűfő** által elismert legújabb kitűnő módszereivel.

Lakik: Budapest, VII., Kerepesi-út 14. I. em. Rendel: délelőtt 10—1-gig, délután 3—7-gig. Külön várótermek hölgyek és urak részére. Levelekre azonnali válasz.

A nekünk bemutatott számtalan megbízható hiteles közönlöt folytatán ezen orvos tudor legmegerősebben ajánlatos.

Titkos betegségeket elgyengült férfierőt, elektromassage

segélyével, mely a modern orvosi tudomány vívmányai között szerepel és eddig még el nem ért sikereket mutat fel: **húgy-csőfolyásokat** és **sebeket**, az **érzfűrészt** utóhalált, **magzétvesztést**, a **bujakór**nak utókezelését, **nőknek** **fehérfejlést**, **bármennyire idülték is**, valamint **mindazon női bajokat**, melyeknek a **magtalanúság** egyik főokozója, és **bőrbetegségeket** gyógyít az új **gyógymódok** minden formája szerinti, **biztos eredményt**, gyorsan és **gyökéresen** **negyed százados** gyakorlat alapján

Dr. GARAI ANTAL

orvos, sebész, szülés és szemész-tudor, volt csász. kir. oszt.-főorvos

BUDAPEST, bevárás, IV. ker. Kiglyó-utca 1. szám, II. emelet bejárta lépcsőn.

Rendel: naponta 10 óráig dé. ó. egész 4 óra délutánig, este 7 óráig 8 óráig. Levelekre díjmentesen és kimerítően válaszoltatik. Gyógyszerekről is gondoskodva lesz. — V. A. hűs-kór siphilis. — VII. Elgyengült férfierő. — VIII. Női magtalanúság. — IX. Az ivarszer. — X. Sebtegedésének főtnyezője a prostitúció.

A könyv jó becsom: golya 1 frt beklűdése mellett bérmentve küldetik meg.

A könyv tartalma: I. Az ivarszervek leírása. — II. A nemi élet ebrédése. — III. Az énfűrészt és az éjjeli magtalanúság. — IV. A húgy-csőfolyás (tipper) és húgyvesztés leírása. — V. A hűs-kór siphilis. — VI. Elgyengült férfierő. — VII. Elgyengült férfierő. — VIII. Női magtalanúság. — IX. Az ivarszer. — X. Sebtegedésének főtnyezője a prostitúció.

MAGYARON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE.

Alapítva 1847

Bräusweller János

Szegeden

ÓRAK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással

RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Jávítások pontosan és közölteknek.

Alapítva 1888. Az eddigi tanulók száma 950-en felül.

Első Pozsonyi Katona-Előkészítő-Intézet

Igazgatósági iroda: Halászkapu-utca 8. sz., II. em.

Ezen régi, kitűnőnek bevált intézet f. é. március 1-én nyitja meg nyári főtanfolyamát

egyéves önkéntesek számára

kik néhány középiskolai osztályt, polgári vagy kereskedelmi tanfolyamot hallgattak és korra nézve 17—20 esztendősek.

Mivel a tanfolyam hallgatói a tanfolyamot bevégző vizsgálatot már szeptemberben teszik le, f. é. október elején már képesek a tényleges szolgálat mint egyéves önkéntesek megkezdeni.

De március 1-én hadapródiskola-jelöltek is vétetnek fel.

Kor: 13-tól 16 év. Előkészítés: 2—4 közép- vagy polgári isk. osztály.

Kiváló tanstület, katonai fegyvellemmel berendezett internátus, felette kielőgítő vizsgaeredmény. — Több száz volt intézeti növendék szolgált már a hadseregben, mint egyéves önkéntes, hadapród vagy tiszt. Közlebbi felvilágosításokat, valamint értesítőkét kívánatra küld

az intézeti igazgatóság

Pozsony, Halászkapu-utca 8. sz., II. em.

Egy üveg ára 1 frt 40 krajczár

KWIZDA Restitutionsfluid

35 év óta használják az udvari istállóban, a hadsereg és polgárság nagyobb istállójában, erdésztésre nagyobb megcsillátás előtt és az erő visszaesésére azok után, ficamodásoknál, inak merevségénél stb., kiváló eredményekre képesíti a lovat a trainingben. Csak a fenti védjeggyel valódi minőségben kapható Ausztria-Magyarország összes gyógyszerészeiben és drogeriáiban. — Főraktár:

Kwizda Ján. Ferenc, os. és k. oszt.-magy. tomenk. és bolgár fejed. udv. szál. KERULETI GYÓGYSZERÉSZ, KOHNBERG BÉCS mellett.

Luser L. Tourista-tapasz

biztosan és gyorsan ható szer tyuk-szem, szemétes és talp, valamint a sarok bőrkeményedését, továbbá mindennemű bőrbetegségeket ellen. A hatékony jótállás valódi.

A számos elismerő írt a központi szék. küldési raktárban: SCHWENK L. gyógyszerész MEDLING-BÉCS megtekinthető. Csak akkor valódi, ha minden használt utasítás és minden tapasz a mellékelt védjeggyel és aláírással el van látva, azért is erre ügyelni kell a értéktelen utánzók visszaütésének. Gyógyszertárakban vásárolandó.

Magyarországi főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész, Budapest, Király-utca 12.

RIES és BERKOVITS

Budapest, Kerepesi-ut 66.

Cs. és kir. szab. nickelón-szyfonkupak- és gépgyár.

Szab. szénsav- és kénsav-szikvizgépek.

Vizzsűrők és sörnyomókészülékek.

UJDONSÁG! UJDONSÁG!

Hygienikus, minden visszaélést kizáró

„UNICUM“ szyfonfejek

Ries és Berkovits szabadalma.

IDEAL

elsőrendű cseh szikvizűvegek.

RIES és BERKOVITS SZABADALMA.

Előnyök:

Sarokelcsorbulás és piszoklerakodás kizárva. Továbbá legnagyobb explosió-ellenállóképeséggel bírnak.

Legizlésebb facon.

Csak akkor eredeti és valódi, hogy ha az üveg alja a fenti védjeggyel van ellátva.

